

Pahāti sabab jūd sinulat we' Mateo

Masa katu' u si Isa Almasi si dunyahin, me' kalahatan Yahudihin si antanan bangsa Roma. Sultan Nakura' si Romahin magbaya' si me' Yahudihin. Hangkan hep ekka me' sundalu bangsa Roma la' i si me' kalahatan Yahudi.

Kasigpitan me' Yahudihin pegge' dina' ak siye we' Sultan Nakura' in magbayed sukey si gubelno Romahin. Iye dina' akne magpāku sukeyin me' Yahudi sinduwehin hangkan ka' astelan siye we' me' pagkaside Yahudihin, lagi' ne pegge' pinasōng we' de bayed pinākuden.

Si Mateo dangan me' magpāku-pāku sukey inin. Saguwa' sakali' iye bino' o we' si Isa, magtawus inambanan we' ne hinangne miya' an duk nuhut ne iye si Isa. Dangan isab iye si sampū' duk duwe tapene' si Isahin nuhut-nuhut iye duk magmahalayak lapalnen.

Jūd sinulat si Mateo inin sinulat we' ne para si me' pagkasine Yahudi. Inakahan siye we' ne sabab me' pamanolo' si Isahin duk sabab me' hininangnen. Pinapasti' we' ne si siye we' si Isa, a' a Nasaretin, asal Almasihin ne, iye bakas sinulat we' si Musa duk me' kanabihanin. Tasulat hep we' de sanggup Tuhanin awwalley we' papitune du si dunya Almasihin, tapene' ne magbaya' si bangsa Yahudihin duk iye manimbul siyehin. Manjari inase-ase te' ed we' me' Yahudihin panuman Tuhan sanggupne miya' an duk inagad-agad we' de papitu Almasihin. Hangkan hep sinulat we' Mateo jūd inin supaya kahagad me' Yahudihin we' si Isa asal Almasihin ne, tapene' Tuhan magbaya' si siyehin.

Inin aka-aka hāp sabab Isa Almasi

Jūd inin sinulat we' Mateo

1

Me' kapapu'an si Isahin

(Lukas 3.23-38)

¹ Inin ēn me' kapapu'an Isa Almasihin. Isa Almasi inin tubu' si Da'ud duk si Da'ud tubu' Ibrahim.

^{2-6a} Amban Ibrahim sampay pī pu Sultan Da'ud, inin me' kapapu'an talistahin: Ibrahim sama si Isahak, Isahak sama si Yakub, si Yakub sama si Yuda duk me' pungtina' inen.

Si Yuda sama si Peres duk Sera, (sa'iden si Tamar). Si Peres sama si Hesdon, si Hesdon sama si Aram. Si Aram sama Amminadab, Amminadab sama si Nasson, si Nasson sama si Salmon, si Salmon sama si Bowas (sa'inen si Rahab), si Bowas sama si Obed (sa'inen si Rut), si Obed sama si Jesse, si Jesse sama si Sultan Da'ud.

^{6b-11} Amban si Da'ud pī si masa pamatahala' me' a'a Isra'il pī hap lahat Babilonin, inin me' kapapu'an talistahin: Si Da'ud sama si Sulaiman (sa'inen bakas anda si Uriya), si Sulaiman sama si Robowam, Robowam sama si Abiya, si Abiya sama si Asa, si Asa sama si Josapat. Josapat sama si Joram, si Joram sama si Usiyas, si Usiyas sama si Jotam, si Jotam sama si Ahas, si Ahas sama si Hijikiya, si Hijikiya sama si Manasse, Manasse sama si Amon, si Amon sama si Josiya, si Josiya sama si Jekoniya duk me' pungtina'inen.

¹²⁻¹⁶ Amban masa pamatahala' me' a'a Isra'il hap Babilonin, pī si panganak pu si Isahin, inin me' kapapu'an talistahin: Jekoniya sama Salati, Salati sama Serubbabel, Serubbabel sama si Abiyud, Abiyud sama si Eliyakim, Eliyakim sama si Asor, si Asor sama si Sadok, si Sadok sama si Akim, si Akim sama si Eliyud, Eliyud sama si Eleyasar, Eleyasar sama si Mattan, si Mattan sama si Yakub, si Yakub sama si Yusup ella si Mariyamin. Si Mariyam sa'i si Isa inēnan Almasihin.

¹⁷ Manjari niya' sampuk-ampat pangkat amban Ibrahim sampay si Sultan Da'ud, duk sampuk-ampat pangkat amban Sultan Da'ud sampay masa pamatahala' siye tudju Babilonin duk sampuk-ampat pangkat amban pamatahala' siye tudju Babilonin sampay panganak pu Almasihin.

Panganak pu si Isa Almasihin

(Lukas 2.1-7)

¹⁸ Manjari sa inin panganak pu si Isa Almasihin. Sa'inen Mariyam, taga tunang inēnan si Yusup. Ga' pe siye takawin betteng Mariyam we' balakat Niyawa Tuhanin.

¹⁹ Tunangnen, si Yusup, bentel hinangannen. Hangkan pagkata'uhanne we' betteng Mariyam, ga'i iye baya' we' iya' Mariyam. Hangkan tapikilne magbutas ne hadja siye saguwa' ga'i pinabawag. ²⁰ Sasangne mamikil-mikil inin, paguwa' pu si Yusup mala'ikat Tuhanin pataginep si iye. Pa'in mala'ikatin, “O Yusup, tubu' Sultan Da'ud, da'a kew magalang-alang ngawinan Mariyam, pegge' pu'unne betteng we' balakat Niyawa Tuhanin. ²¹ Nganak iye iyan lella duk ēnanun iye si Isa (ma'ananen manimbulin) pegge' iye manimbul me' bangsanen amban me' duseden.”

²²Na, kēmon inin pinalabey supaya tuman bakas pina'in Tuhan pu si Nabi Isaya awwalley, pa'inne, ²³“Niya' iyan budjang betteng duk nganak iye lella duk inēnan du iye Immanuel.” (Ma'ana Immanuelin - Tuhanin palamud si kite bi.)

²⁴Panggape si Yusup, tinuhut we' ne panganda'akan mala'ikatin. Kinawinan we' ne Mariyam. ²⁵Saguwa' ga' siye magulid samanta'an ga' pe ubus nganak Mariyam. Pagnganak ne Mariyam, lella anaknen duk inēnan iye we' si Yusup si Isa.

2

Pi me' a'a amban silanganin

¹Inanakan si Isa si puweblo Betlehem si lahat Yahudiya masa si Herod sultanin. Ga' tiggel, niya' me' a'a tekka pī si puweblo Awrusalam amban lahat silangan. Me' a'a inin inadji'an we' de me' pote'anin. ²Pagtekkade la'i magtilew siye, pa'inde, “Ingge nakanak ba'ahu inakanin, iye ujud manjari sultan me' Yahudihin? Pegge' niya' takite kami pote'an paguwa' la'i si silangan duk pote'an miya'an tanda' we' inanakan ne iye duk pitu kami mudji iye.” ³Pagtakale we' Sultan Herod inin, sasew te'ed pikilannen duk sampay kēmon a'a si Awrusalamin sasew du isab. ⁴Dina'ak we' sultanin magtipun kēmon me' nakura' imamin duk me' guru si sara' āgamahin. Manjari tinilew siye we' ne, pa'inne, “Antag lahat panganakan pu Almasihin?” ⁵Pa'inde, “Si puweblo Betlehem la'i si Yahudiya, pegge' bakas tasulat we' Nabi Mika dem kitab sa inin,

⁶‘O me' a'a Betlehem lu'u si lahat Yahudiya, bisan diki' lahatbin ga'i du ka'am diniyawa'an si matahan me' nakura' Yahudihin, pegge' billu'u paluwas du dambuwa' nakura' mangantan me' a'akun bangsa Isra'ilin.’”

⁷Pagtakale si Herod inin, pinasan we' ne dina'ak pī me' lella amban silangan miya'an, bu bino'o siye we' ne magbissā, siye-siye hadja. Tinilew siye we' ne bang sumiyan pangitede paguwa' pote'anin. Inakahan iye we' de. ⁸Manjari dina'ak ne siye hap Betlehem we' si Herod, pa'inne, “Pī ka'am, pihahun bi te'ed nakanakin. Bang takasuwa' bi ne nakanakin, akahanun bi ku duk ku isab tapī mudji iye.”

⁹⁻¹⁰Manjari, pagubus sultanin missā, lumengngan ne me' a'a amban silangan miya'an. Sābude maglengnganin, takitede balik pote'an bakas takitede si lahat silanganin. Pagkitede pote'anin sinna te'ed siye manamal. Patuhut siye si pote'anin, ubus bu pahali pote'anin si atag pala'ihan nakanakin. ¹¹Ubus padiyalem siye si luma' miya'an duk takitede nakanakin duk sa'inen Mariyam. Pasujud siye duk pinudji we' de nakanakin.

Lukade pangisihanden duk urungande iye bulawan, kamanyan duk isellan bengngi inēnan mira.

¹² Ubus inin inakahan siye we' Tuhanin diyalem taginepde, ga' i siye dina' ak balik pī pu si Herod. Manjari mole' siye, nuhut lān seddili.

Lahi disi Yusup hap Misil

¹³ Manjari paglumikut ne siye, paguwa' mala'ikat Tuhanin pu si Yusup diyalem taginepne, pa' inne, “Iyu' sōng da'ak si Herod piniha nakanakin dina' ak pinapatey. Donga' kew, eddo'un nakanakin duk Mariyam, sa' inen, bu lahi ka'am hap lahat Misil. Patenna' ka'am la' i samanta'an ga' i pe ka'am da'akku tahala' billa' i.”

¹⁴ Manjari donga' ne si Yusup, ineddo' we' ne nakanakin duk Mariyam bu tahala' ne siye hap lahat Misil sangem miya'an. ¹⁵ Patenna' siye la' i sampay matey si Herod. Tuman ne lapal Tuhan tasulat Nabi Hosea dem kitabin, pina'in, “Da'akku pitu anakkun amban lahat Misil.”

Pamapatey mākanakin

¹⁶ Manjari pagkata' uhan si Herod we' inakkalan hati' iye we' me' a' a amban silanganin, astel iye manamal. Da'akne pinapatey kēmon nakanak lella duwen tahun sampay pe kulang amban duwen tahun umulden la' i si lahat Betlehem duk si me' kalahatan matapit si Betlehem, pegge' bakas inakahan iye we' me' a' a amban silanganin bang sumiyan paguwa' pote' anin. Ubus pinapatey ne me' mākanakin. ¹⁷ Na, tuman bakas pina'in Nabi Jeremiyahin, pa' inne,

¹⁸ “Niya' suwala takale si lahat Rama magmatey. Nāring te'ed si Rakel sabab me' anaknen. Ga' i iye ngatu pinahemokan pegge' matey ne me' anaknen.”

Mole' balik disi Yusup

¹⁹ Manjari pagubus ne matey si Herod, paguwa' ne isab mala'ikat Tuhanin pu si Yusup pataginep si iye la' i si lahat Misil. Pa' in mala'ikatin, ²⁰ “Donga' kew, eddo'un nakanakin duk Mariyam, sa' inen, duk balik ka'am pī si lahat Isra' il, pegge' ubus ne matey me' mabaya' mapatey nakanakin.” ²¹ Manjari donga' ne iye ngeddo' nakanakin duk Mariyam, duk balik ne siye pī si lahat Isra' il.

²² Saguwa' pagkale si Yusup we' paganti' magsultan la' i si lahat Yahudiya anak si Herodin inēnan Alkilas, tinalew iye hap pī. Inakahan iye balik dem taginepne, dina' ak siye pī hap lahat Jalil. ²³ Hangkan hep pī siye la' i duk patenna' siye si puweblo inēnan

Nasaret. Na, tuman binissā me' kanabihanin sabab Almasi, pa'inde, “Inēnan iye a'a Nasaret.”

3

Magmahalayak Yahiya magpandi-pandi me' a'ahin

(Markus 1.1-8; Lukas 3.1-18; Yahiya 1.19-28)

¹Manjari, masa miya'an tekka Yahiya magpandi-pandi a'ahin si lahat makagindew-gindew si Yahudiya. Ekka a'a hap pī si iye duk magmahalayak iye, pa'inne,

²“Pagsusunanun bi dusebin duk lebbahanun bi ne, pegge' sōng pitu Tuhanin magbaya' si kite bi.” ³Bakas inaka we' Nabi Isaya sabab Yahiya inin, pa'inne,

“Niya' a'a maglingan dem lahat makagindew-gindew. Iye inin pina'innen, ‘Sōng tekka ne Panuhutanin. Palanu'un bi lān palabeyannen. Pabentelun bi lān tinuhutnen.’”

⁴Semmek Yahiyahin bulu unta' tinennun duk kanditnen kuwit sapi'. Kinakannen me' dulu duk bohe' buwani. ⁵Hap pī si iye me' a'ahin amban Awrusalam duk amban tibu'ukan lahat Yahudiya duk amban me' kalahatan si bihing bohe' Jordan. ⁶Magbennal siye si me' duseden duk pinandi siye we' Yahiya dem bohe' Jordan.

⁷Niya' isab me' Pariseo duk me' Sadduseo hap pī, me' nakura' āgama siye. Pagkitene ekka Pariseo duk me' Sadduseo pī makipandi si iye, pa'inne, “Ka'am iyan, addatbin kuwe' addat sawe pangakkal. Kannalbi hatu we' ga'i ka'am tewwa' mulka' Tuhan sōng matekkahin bang ka'am pinandi. ⁸Hinangun bi hinangan mahāpin duk takite we' tayikutanbi ne dusebin. ⁹Da'a ka'am ngandel we' ga'i ka'am legga Tuhanin sewukat ne ka'am tubu' Apu' Ibrahim. Akahante ka'am, bisan me' batu inin tahinang Tuhanin du me' tubu' Apu' Ibrahim. ¹⁰Kuwe' dalil kayu ka'am sōng tinebbengan si gamutne. Kēmon kayu mangga'i magbuwa' mahāpin tinebbengan duk ilakasan dem ebbut ineggas. ¹¹Pinandi ka'am we' ku duk bohe' duk takite we' magsusun ne ka'am duk lebbahanbi dusebin. Saguwa' niya' paturul pitu si aku, balakatan pe iye amban aku. Ga'i ku bisan pata' mo'o tehomp'a'nen. Iye inin seddili pamandine ka'amin. Niya' ka'am papīhanne Niyawa Sutsihin duk sinduwehin pandine duk ebbut. ¹²Pagpa'ilne me' a'a mahāpin duk me' a'a mala'atin. Kuwe' iye dalil a'a magpalid paley, pagpa'ilne linggasin duk apahin. Me' linggasin enna'ne pinadem lukung saguwa' apahin eggasne dem ebbut ga' niya' kapalemne.”

Pamandi pu si Isahin

(Markus 1.9-11; Lukas 3.21-22)

¹³ Manjari lumengngan si Isa amban lahat Jalil hap bohe' Jordan, duk makipandi iye pu si Yahiya. ¹⁴ Saguwa' ga'i mabaya' si Yahiya, pa'inne, "We'ey kew pitu makipandi si aku? Subey ka'u mamandi akuhin." ¹⁵ Saguwa' nambung si Isa, pa'inne, "Pihun ne, pandihun ne ku kuwe'itu pegge' subey te'ed tuhutte kēmon panganda'akan Tuhanin." Ubus sinulut ne si Isa we' Yahiya. ¹⁶ Pagubus si Isa pinandi paguwa' iye amban dem bohe'. Manjari paluka langitin duk takitene Niyawa Tuhanin kuwe' bantuk assang duwa 'i amban surga' duk padapu' si iye. ¹⁷ Niya' isab suwala amban surga' missā, pa'inne, "Inin Anakku kalasahanku. Asal kasulutan ku te'ed si iye."

4

Panassat pu si Isahin

(Markus 1.12-13; Lukas 4.1-13)

¹ Manjari bino'o si Isa we' Niyawa Sutsihin hap lahat makagindew-gindew supaya iye tasassat we' nakura' seyitanin. ² Pagla'i si Isa ga' iye mangan ampatpū' ellew duk ampatpū' sangem. Pagpuwas miya'an inusan ne iye. ³ Manjari tekka nakura' seyitanin duk pa'inne pu si Isa, "Bang bennal kew te'ed Anak Tuhanin, da'akun me' batu inin manjari kinakan." ⁴ Nambung si Isa, pa'inne, "Tasulat dem kitab, pina'in, 'Duma'in hadja kinakan maka'ellum manusiya'in saguwa' iye maka'ellum manusiya'in me' bissā Tuhanin.' "

⁵ Ubus miya'an bino'o iye we' nakura' seyitanin hap Awrusalam duk pinatengge iye diyata' būngan langgal hadjehin. ⁶ Pa'in nakura' seyitanin, "Bang bennal kew te'ed Anak Tuhanin, palabo' kew bittu'u, pegge' tasulat du dem kitab pina'in,

'Da'ak Tuhanin kew inipat si me' mala'ikatnen duk tayakde kew supaya bisan
bettisnun ga'i peddi'an we' batu.' "

⁷ Pa'in si Isa, "Niya' isab tasulat sa inin, 'Da'a suleyanun Tuhanin, Panuhutannun.' "

⁸ Pagubus miya'an, bino'o iye we' nakura' seyitanin diyata' punu langkew manamal. Pinakitehan si iye we' nakura' seyitanin kēmon kalahatan dem dunyahin duk alata'den duk balakat nakura'den. ⁹ Pa'in nakura' seyitanin pu si Isa, "Kēmon inin pangurungku ka'u bang kew pasujud duk nambahayang si aku." ¹⁰ Pa'in si Isa, "Tahala' kew, seyitan, pegge' tasulat dem kitab, pina'in, 'Subey ka'am pasujud si Tuhan Panuhutanbin duk subey hadja iye dendangan sinambahayangbin.' "

¹¹ Ubus miya'an tahala' ne nakura' seyitanin duk tekka me' mala'ikatin ngahatul iye.

Tinagna' an we' si Isa hinangnen la' i si lahat Jalil

(Markus 1.14-15; Lukas 4.14-15)

¹² Manjari inin, pagkale si Isa we' kinalabusu Yahiya, pī iye si lahat Jalil. ¹³ Ga' iye patenna' si Nasaret, saguwa' pī iye patenna' si Kapernaum, puweblo si bihing lamew Jalil la' i si lahat Sebulun duk Naptali. ¹⁴ Tuman ne binissā Nabi Isaya dem kitabin, pa' inne,

¹⁵ “Lahat Sebulunin duk lahat Naptalihin tudju seddepan duk si dambiya' bohe' Jordan inēnan isab lahat Jalil, magsewusaget me' kabangsaan mala' ihin.

¹⁶ Me' a' a mapatenna' dem kalindemanin makakite danta' sahaya manamal. Tekka ne danta' in si me' a' a dem kalindemanin, me' matinalew mamateyin.”

¹⁷ Manjari inin, magtagna' ne si Isa magmahalayang, pa' inne, “Pagsusunanun bi dusebin duk lebbahanun bi ne, pegge' sōng pitu Tuhanin magbaya' si kite bi.”

Pinene' we' si Isa me' tindegne tagna' in

(Markus 1.16-20; Lukas 5.1-11)

¹⁸ Manjari lumengngan-lengngan si Isa la' i si susulan lamew Jalil. Sasangne malumengnganin, niya' takitene duwangan magpungtina' i. Dambuwa' in si Simon, inēnan isab iye Petros duk dambuwa' in inēnan Andariyas. Magpokot siye la' i dem lamew, pegge' siye me' a' a magkenna. ¹⁹ Manjari pa' in si Isa si siye, “Dayi' ka' am nuhut aku. Bahanbin mageddo' -eddo' kenna. Saguwa' bang ka' am nuhut aku, tolo' ante ka' am mageddo' -eddo' a' a pinatuhut si aku.” ²⁰ Magtawus inambanan we' de me' pokotden duk nuhut siye si Isa.

²¹ Palanjal ne si Isa. Niya' isab takitene duwangan magpungtina' i disi Yakub duk Yahiya, me' anak si Sebedehin. Dem bangka' siye duk samaden, maghatul pokotden. Ilinganan siye we' si Isa duk bino' o we' ne. ²² Magtawus du isab siye nuhut. Inambanan we' de samaden duk bangka' den.

Magtolo' si Isa duk magpakawuli'

(Lukas 6.17-19)

²³ Manjari ilatag we' si Isa lahat Jalilin duk magusihat iye si me' kalanggal-langgalan duk magmahalayang aka-aka hāp sabab pagbaya' Tuhanin. Pinakole' we' ne me' a' a masakihin. Bisan ine-ine sakiden pinakawuli' we' ne. ²⁴ Manjari bawag ne si Isa si kēmon kalahatan si Siriya. Hangkan bino' o isab we' me' a' ahin pī pu si Isa kēmon a' a

masakihin, me' mapeddi'anin duk me' a'a pasayedan seyitanin, me' binabuy-babuyin duk me' a'a mamatey barannen. Kawuli'an siye kēmon we' si Isa. ²⁵ Tungan-tunganne, ekka a'a nuhut iye, me' a'a amban lahat Jalil, amban me' sampū' puweblo, amban Awrusalam duk Yahudiya duk amban dambiya' bohe' Jordan.

5

Magusihat si Isa diyata' kūd

¹ Manjari pagkite si Isa me' a'a mabanesin, pataked iye diyata' kūd duk ningkolo' iye. Patapit si iye me' tindeggen.

Kahāpan me' a'a manuhut Tuhanin

(Lukas 6.20-23)

² Magusihat iye si siye, pa' inne,

³ “Hāp pe me' a'a mangata' uhan we' ga' i kasulutan Tuhanin si siye bang ga' i siye ngandel si iye, pegge' pagbaya'an du siye we' Tuhanin.

⁴ “Hāp pe me' a'a madukkahin, pegge' pinahemokan du siye we' Tuhanin.

⁵ “Hāp pe me' a'a madiyahawa' ateynen pegge' tasangkade du kahāpan pananggup Tuhanin.

⁶ “Hāp pe me' a'a mamabaya' manuhut kabaya'an Tuhanin, pegge' dinuhulan du siye.

⁷ “Hāp pe me' a'a mama' ase' si sawe' den, pegge' kina' ase' an du isab siye we' Tuhanin.

⁸ “Hāp pe me' a'a mabentel dem ateyden, pegge' magkite du siye duk Tuhanin.

⁹ “Hāp pe me' a'a maghāp sawe' den, pegge' inēnan du siye anak Tuhanin.

¹⁰ “Hāp pe me' a'a bininasa sabab panuhutde panganda' akan Tuhanin, pegge' pagbaya'an siye we' Tuhanin.

¹¹ “Hāp pe ka' am bang ka' am binissā-bissāhan, duk pinapeddi' an duk ilimutan bu ga' i to' o pegge' nuhut ka' am aku. ¹² Magkēg ka' am manamal pegge' hadje panumbas ka' amin si surga'. Pegge' sa miya' an du hep isab paminasa si me' kanabihan matu' uley.”

Sabab asin duk danta'

(Markus 9.50; Lukas 14.34-35)

¹³“Ka'am manuhut akuhin, kuwe' asin du ka'am si kēmon manusiya'. Saguwa' bang asinin ga' ne niya' lessane, ga'i ne ma'asin balik. Ga' ne niya' gunane. Ubus ilakasan hadja duk di'ik-di'ikan a'a.

¹⁴“Ka'am manuhut akuhin, kuwe' danta' du ka'am si kēmon manusiya'. Bang puweblohin diyata' kūd, takite du we' me' a'ahin. ¹⁵Ga' niya' mekketan payita'an bu lekkebanne duk palanggana saguwa' bettadne diyata' tengenanne duk danta' kēmon dem luma'in. ¹⁶Damikkiyan isab ka'am subey ngurung danta' si manusiya'. Hātinēn maghinang ka'am hāp, supaya takite me' a'ahin me' hinanganbi mahāpin duk pudjide du Samabi si surga'in.”

Pagtolo' sabab sara'in

¹⁷“Da'a ka'am magpikil we' hangkan ku pitu supaya ga'i ne binali sara' si Musahin duk me' panolo' kanabihanin. Ga'i ku pitu ngānan sara'in duk me' panolo' kanabihanin saguwa' supaya tapahāti te'ed bang ine hātinēn. ¹⁸Sabennal akahante ka'am, samanta'an tu'u pe dunyahin duk langitin, ga' niya' bisan dambuwa' batang duk dambuwa' balis inānan amban sara'in. Ga'i makajari we' ga'i binali sara'in samanta'an ga' pe kiyamat. ¹⁹Hangkan sine-sine ngalanggalan sara'in, bisan me' sara' ga' niya' tantu baline, duk tolo'anne isab sinduwehin ngalanggalanne, iye du madiyahawa' te'ed dem pagbaya'an Tuhanin. Saguwa' sine-sine nuhut sara'in duk tolo'anne isab sinduwehin nuhut sara'in, langkew iye si pagbaya'an Tuhanin. ²⁰Akahante ka'am, bang pagtuyu'bi manuhut panganda'akan Tuhanin ga'i palabi amban pagtuyu' me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin, ga'i du ka'am tapī dem pagbaya'an Tuhanin.”

Pagtolo' sabab ngamā

²¹“Bakas takalebi sabab panolo' si me' a'a dehelluhin, pina'in, ‘Da'a kew mapatey. Sine-sine mapatey subey hinukum.’ ²²Saguwa' aku, pa'inku: sine-sine astel si sawe'nen subey hinukum, duk sine-sine magpa'in si sawe'ne, ‘Babbal kew!’ subey bino'o si huwis, duk sine-sine magpa'in si sawe'ne, ‘Dupang kew te'ed, ga' niya' kagunahannu!’ siya-siya iye hinukum pinadem ebbut narka’. ²³Bang kew la'i si langgal sōng nambahayang bu ta'essebnu we' peddi' atey sawe'nun si ka'u, ²⁴pī kew dahu' maghāp duk sawe'nun, meke kew pī balik nambahayang.

²⁵“Bang niya' a'a nuntutan ka'u, bo'ohun ne iye maghāp sasangbi pe si lān hap pī si paghukuman. Pegge' bang la'i ne ka'am si paghukuman, kaw kew da'ak hukumin ineddo' si pulis bu pinadem kalabusu kew. ²⁶Sabennal akahante kew, we' ga'i te'ed kew lumuwas billa'i samanta'an ga'i tapuwasannu kēmon pinamulta si ka'uhin. Bisin dambuwa' sīn ga'i kakulangan.”

Pagtolo' sabab magjina

²⁷“Bakas takalebi isab panolo' inin, pina'in, ‘Da'a kew magjina.’²⁸ Saguwa' aku, pa'inku: sine-sine mayam si dende bu tapikilnen la'at, kapagjina ne iye duk dendehin dem ateyne.²⁹ Bang matanu kanawanin mamoo' ka'u magdusehin, lebbahanun pagdusenun. Dalilnen kuwe' du ugitanu matanun bu ngalakasanne. Hāp pe bang ga' niya' matanu dambiya', amban kēmon barannun tinimanan pī dem narka'.³⁰ Duk bang tangannu kanawanin mamoo' ka'u magdusehin, lebbahanun pagdusenun. Dalilnen kuwe' du putukannu tangannun bu ngalakasanne. Hāp pe bang putuk tangannu dambiya'in, amban kēmon barannun pinadem narka'.”

Pagtolo' sabab magbutas

(Mateo 19.9; Markus 10.11-12; Lukas 16.18)

³¹“Niya' isab panolo', pina'in, ‘Sine-sine nimanan andanen subey niya' sulat pagpilmahande duk kata'uhan we' magbutas ne siye.’³² Saguwa' aku, pa'inku: bang lellahin nimanan andanen, bu ga' bakas magjina andanen, lellahin jānnen hangkan magjina dendehin bang magella iye balik. Duk sine-sine maganda si iye magjina du isab.”

Pagtolo' sabab napa

³³“Bakas takalebi isab sabab panolo' si me' a'a dehelluhin, pina'in, ‘Da'a ka'am napa bang ga'i to'o. Duk subey tumananbi bang niya' sanggupbi si pakalehan Tuhanin.’³⁴
³⁵Saguwa' aku, pa'inku: bang ka'am nanggup ine-ine, da'a ka'am napa nabbut surga'in, pegge' la'i paningkolo'an Tuhanin. Da'a ka'am napa nabbut dunyahin, pegge' inin pahalihan bettis Tuhanin. Da'a ka'am napa nabbut puweblo Awrusalamin, pegge' inin puweblo inantanan Sultan Mabalakatanin.³⁶ Da'a ka'am napa, kuwe' upama pa'inbi, ‘Muwekka' kōkkun bang ga'i to'o!’ pegge' duma'in ka'am mangahinang baranbin. Bisan da lamba kōkbin, ga'i du ka'am ta'u matomo'ne pina'item atawa pinapote'.³⁷ Pa'inun bi hadja, ‘Awe'’ atawa, ‘Ga'i.’ Ine-ine panambabi supaya ka'am kinahagad, iyan amban nakura' seyitanin ne.”

Pagtolo' sabab males

(Lukas 6.29-30)

³⁸“Bakas takalebi panolo' inin, pina'in, ‘Bang niya' a'a makapagka'at mata sawe'ne, subey isab pinagka'at matanen, duk bang niya' a'a makalupu' impen sawe'ne, subey isab ilupu' impennen.’³⁹ Saguwa' aku, pa'inku: da'a ka'am males bang niya' a'a taga sā

' si ka'am. Bang niya' a'a nampak luwenu dambiya'in patampalun isab pī si iye dambiya'in, ambat sampakne. ⁴⁰ Bang niya' a'a nuntutan ka'u supaya ta'eddo'ne badju 'nun, pangurungun du isab iye ōsnun. ⁴¹ Bang niya' a'a nganggagahan ka'u mo'o bino 'onen da kilumetro, bo'ohun duwe kilumetro. ⁴² Sine-sine mākuhan ka'u, urunganun, duk sine-sine ngindam amban ka'u, pa'indamanun.”

Pagtolo' sabab lasa si me' bantahin

(Lukas 6.27-28; 32-36)

⁴³ “Bakas takalebi panolo' inin, pina'in, ‘Kalasahanun bagaynun duk kabunsihanun bantanun.’ ⁴⁴ Saguwa' aku, pa'inku: kalasahanun bi bantabin duk māku-māku ka'am si Tuhan para si me' mangala'at ka'amin ⁴⁵ supaya addatbin neppu addat Tuhanin, Samabi si surga'in. Pegge' Tuhanin pasilakne ellewin si me' a'a mahāpin duk me' a'a mala'atin sali'-sali'. Duk urunganne ulan me' a'a mabentelin duk me' a'a maghinangan mala'atin. ⁴⁶ Da'a ka'am ngase-ngase we' tumbasan Tuhanin ka'am bang iye hadja kinalasahanbin me' mamalasa si ka'amin. Pegge' bisan du me' a'a magpāku-pāku sukey mangalibahin, kalasahande du isab mamalasa si siyehin. ⁴⁷ Bang iye hadja inasipbin me' bagaybin, na, ga' du niya' tahinangbi pasōng hāpnen amban tahinang me' sinduwehin. Bisn me' a'a mangga'i mangata'uhan Tuhanin sa iyan du isab addatden. ⁴⁸ Hangkan ka'am, subey ka'am hāp kuwe' hāpan Samabi si surga'in.”

6

Pagtolo' sabab panabang me' a'a miskin

¹ “Pahatul-hatul ka'am, da'a ka'am maghinang hāp supaya hadja ka'am takite we' a'a. Pegge' bang hinangbi inin supaya hadja ka'am takite we' a'a, ga' niya' tumbasbi amban Tuhanin, Samabi si surga'in. ² Hangkan bang ka'am ngurung si me' a'a miskin, da'a ka'am magpabawag kuwe' me' a'a mangurung dem langgalin duk si me' lānin supaya siye pinudji we' a'a sinduwehin. Sabennal akahante ka'am, bang siye pudji a'a, katumbasan ne siye, duk iye miya'an tumbas si siyehin. ³ Saguwa' ka'am, bang ka'am ngurung si me' a'a miskin, da'a ka'am magaka-aka bisan si bagaybi manamalin ⁴ duk ga'i kata'uhan pangurungbin. Samabi si surga'in kata'uhanne hininangbin bisan sipuk duk tumbasanne du ka'am.”

Pagtolo' sabab pangampunin

(Lukas 11.2-4)

⁵“Bang ka'am ngampun si Tuhanin da'a ka'am kuwe' me' a'a magmā-māhin. Pegge' sinna siye ngampun si Tuhan si langgal duk si bihing lān supaya siye takite we' a'a. Akahante ka'am, bang siye pudji a'a, katumbasan ne siye, duk iye miya'an tumbas si siyehin. ⁶Saguwa' bang kew ngampun, pī kew dem bilik duk tambelun gawangin duk ngampun kew si Tuhan, iye Samanu ga'i takitehin. Samanu inin, takitene du hininangnun duk tumbasanne du kew.

⁷“Bang ka'am ngampun, da'a ka'am missā pinataha' duk binalik-balik kuwe' me' a'a mangga'i mangata'uhan Tuhanin, pegge' pa'inde we' takale Tuhanin siye bang ekka bissāde. ⁸Da'a be ka'am kuwe' siyehin pegge' kata'uhan Samabi Tuhanin du andang bang ine me' sukalbin. ⁹Bang ka'am ngampun subey kuwe' inin:

‘O Amma', ka'u sama kami si surga'in, karayaw pinagaddatan ēnnun we' kēmon manusiya'in.

¹⁰Karayaw we' ga'i tiggel magbaya' ne kew si kēmon manusiya'.

Karayaw tinuhut kinabaya'annun tu'u si dunya sa malu'u si surga'in.

¹¹Urunganun kami kinakan ellew inin.

¹²Ampunun me' duse kamihin kuwe' du isab pangampun kami me' makaduse si kamihin.

¹³Patalahun kami amban sassat duk elliganun kami amban nakura' seyitanin.’

¹⁴“Pegge' bang ampunbi duse sawe'bin, inampun isab ka'am we' Samabi si surga'in.

¹⁵Saguwa' bang ga'i ampunbi duse sawe'bin ga'i isab dusebin ampun Tuhanin.”

Pagtolō' sabab magpuwase

¹⁶“Bang ka'am muwase, da'a ka'am kuwe' bantuk suse kuwe' me' a'a magmā-māhin hadja. Pegge' bang siye muwase, ga'i siye ngula'up atawa magsugley supaya takite we' a'a we' magpuwase siye. Sabennal akahante ka'am, bang siye pudji a'a, katumbasan ne siye duk iye miya'an tumbas si siyehin. ¹⁷Saguwa' bang ka'am muwase, ngula'up ka'am duk maglanu'-lanu' ka'am ¹⁸supaya ga'i kata'uhan sinduwehin we' muwase ka'am. Samabi ga'i takitehin, takitene du hininangbin duk tumbasanne du ka'am.”

Sabab alata' si surga'

(Lukas 12.33-34)

¹⁹“Da'a ka'am magtipun alata' tu'u si dunya pegge' mura magka'at. Makajari kakan mellek atawa ginaha', atawa tinangkew bang ilangkat luma'in. ²⁰Saguwa' maghinang ka'am hāp supaya niya' katekkahanbi si surga'. Duk alata'bi iyan ga'i takakan mellek, ga

'i ginaha' duk ga'i tatangkew. ²¹ Pegge' antag-antag pangenna'anbi alata'bin, la'i isab patetegan ateybin.”

Dalil payita'an si baran

(Lukas 11.34-36)

²² “Mataten dalil payita'an si barante. Bang pasti' pamayamten, hātinen, bentel hinanganten, kuwe' danta' tibu'ukan baranten. ²³ Saguwa' bang labut pamayamten, hātinen la'at hinanganten, kuwe' lindem tibu'ukan baranten. Bang pa'inte we' danta' dem baranten bu lindem hati', asal lindem manamal.”

Dina'ak ga'i magsuse

(Lukas 16.13; 12.22-31)

²⁴ “Ga' niya' dara'akan makajari magbanyaga' si duwe amu, pegge' kabunsihanne iyan dambuwa'in duk kalasahanne dambuwa'in, atawa tuhutne te'ed dambuwa'in duk ga' i asipne dambuwa'in. Bang pilakin mamahalga' si ka'amin, ga' i ka'am makajari maghinang isab si Tuhan.

²⁵ “Hangkan hep pa'inku si ka'am: da'a ka'am magsuse sabab ka'ellumanbin bang ine kinakanbin duk bang ine ininumbin supaya ka'am ellum, atawa sabab baranbin bang ine panemmekbin. Mahalga' pe hep umulin amban kinakan, duk mahalga' pe hep baranin amban semmek. ²⁶ Payamanun bi me' manuk-manuk mapalayangin. Ga' i siye magtanem atawa magpagani duk ga' i siye magenna' saguwa' pakan Tuhanin siye. Bu ka'am, pasōng te'ed ka'am mahalga' amban me' manuk-manukin. ²⁷ Sine ka'am tapataha'bi umulbin bisan da ora bang ka'am magsuse? ²⁸ We'ey pe pagsusehanbi sabab semmekbin? Payamanun bi me' sumpingin bang sa'ingge panuligden. Ga' i siye maghinang, ga' i siye magtennun. ²⁹ Bu pa'in, akahante ka'am, bisan Sultan Sulaiman madayahan awwalley, ga' du makapagsemmek hāpnen kuwe' dambuwa' me' sumping inin. ³⁰ Bang Tuhanin tapasemmekanne pahāp-hāp me' sumping sabetin bu ga' i du siye natas, ellum siye kuwe'itu, pagsumu ineggas, na, ka'am pe ga' i tapasemmekanne? Asal kulang sandelbi si Tuhanin. ³¹ Hangkan da'a ka'am magsuse. Da'a ka'am magpa'in, ‘Ine kinakanten bi, ine ininumten bi, ine panemmekten bi.’ ³² Me' a'a mangga' i mangata' uhan Tuhanin, iye hep inin luwal pinikilden. Saguwa' ka'am, subey ka'am ga' i magsuse pegge' kata'uhan Samabi Tuhanin we' iye inin me' sukalbin. ³³ Saguwa' iye subey pikilun bi sabab pagbaya'an Tuhanin duk sabab panuhut kinabaya'annen. Manjari urunganne du ka'am kēmon sukalbi inin. ³⁴ Hangkan hep da'a ka'am magsuse sabab sumuhin, pegge' nga'ekka hadja kasusehanbin. Sarang ne susebi sabab ellew inin.”

Sabab ngandiyawa'an sawe'ne

(Lukas 6.37-38; 41-42)

¹“Da'a ka'am ngandiyawa'an sawe'bi duk ka'am ga'i hukum Tuhanin, ²pegge' bang ka'am kuwe' bantuk ngahukum sawe'bi, damikkiyan du isab ka'am hukum Tuhanin. Duk bang sa'ingge ka'am nakesan sawe'bi, kuwe' miya'an du isab takesan si ka'amin. ³Ka'u, mangandiyawa'an sawe'nun, we'ey iye tatiknun hapak-hapak dem mata sawe'nun, bu ka'u batang kayu dem matanun, bu ga'i tatiknu. ⁴Sa'ingge kapagpa'innu si sawe'nun, ‘Bagay, tuhun ko’, ānante hapak-hapak dem matanu lu,’ bang niya' batang kayu dem di matanun. ⁵Ka'u iyan magmā-mā hadja. Ānanun dahu' batang kayuhin amban dem matanu iyan, ubus pasti' ne pamayamnun ngānan hapak-hapak dem mata sawe'nun.

⁶“Da'a ka'am ngurung ine-ine sutsi si me' asu, kaw ka'am balikde kinekkeb. Da'a lakasanun bi me' mutsa'bin si bawi, kaw hadja di'ik-di'ikande.”

Māku-māku ka'am ubus inurungan du ka'am

(Lukas 11.9-13)

⁷“Māku-māku ka'am ubus inurungan du ka'am; miha ka'am ubus ngasuwa' du ka'am; makipadiyalem ka'am ubus ilukahan du ka'am. ⁸Pegge' kēmon mamākuhin inurungan du, mamihahin ngasuwa' du, duk makipadiyalemin ilukahan du. ⁹Sine ka'am tu'u, bang anakbin māku kinakan si ka'am, urunganbi ke iye batu? ¹⁰Atawa bang māku iye kenna, urunganbi ke iye sawe? ¹¹Ka'am, bisan ka'am dusehan, ta'u du ka'am ngurungan anakbin me' bayu'-bayu'an mahāpin. Pasōng pe te'ed Tuhanin, Samabi si surga'in, pangurungne du si ka'am me' bayu'-bayu'an mahāpin bang ka'am māku si iye.

¹²“Ine-ine kabaya'anbi hinang a'a si ka'am, damikkiyan isab hinangun bi si siye, pegge' iyan hāti sara' si Musahin duk panolo' me' kanabihanin.”

Tarangka makiputin

(Lukas 13.24)

¹³“Pa'asek ka'am amban tarangka makiputin. Luha tarangkahin duk mura tinuhut lān hap narka'in. Ekka a'a nuhut lān miya'an. ¹⁴Saguwa' kiput tarangkahin duk hunit tinuhut lān tudju surga'in. Kulang a'a mangasuwa' iyehin.”

Sabab kayu duk buwa'ne

(Lukas 6.43-44)

¹⁵“Pahatul-hatul ka'am, kaw ka'am tabo'o we' me' nabi ga'i bennal. Si luwasan hāp addatden, saguwa' dem ateyde, la'atan siye kuwe' dalil asu bingis. ¹⁶Takilalebi siye si me' hinanganden, kuwe' kayuhin kata'uhan si buwa'ne. Ga'i kite bi ngeddo' buwa' ubas amban puhung atawa buwa' biyabas amban sampinit. ¹⁷Kayu mahāpin hāp buwa'nen saguwa' kayu mangga'i mahāpin ga'i isab hāp buwa'nen. ¹⁸Kayu mahāpin ga'i buwa' ga'i hāp duk kayu mangga'i mahāpin ga'i buwa' hāp. ¹⁹Kēmon kayu mangga'i magbuwa' mahāpin tinebbengan duk ilakasan dem ebbut ineggas. ²⁰Sa iyan du isab takilalebi me' nabi mangga'i mabennalin si me' hinanganden.”

Ga'i ka'am takilaleku

(Lukas 13.25-27)

²¹“Duma'in kēmon luwal manabbut ēnkun tapī si pagbaya'an Tuhanin, saguwa' luwal hadja me' a'a manuhut kabaya'an Samaku si surga'in. ²²Bang ta'abut ne ellew pangahukum manusiya'in, ekka iyan a'a magpa'in si aku, 'Ka'u Panuhutan kamihin, pegge' bakas kami magpalata' bissā Tuhanin we' balakat ēnnun, duk bakas kami magpaluwas me' seyitan duk bakas kami maghinang ekka hinangan maka'ulali' we' balakat ēnnun.’ ²³Ubus pa'inku iyan si siye, 'Ga'i ka'am takilaleku. Tahala' ka'am amban aku, kēmon ka'am maghinangan mala'atin.’ ”

Duwe bayu'an magpatengge luma'

(Lukas 6.47-49)

²⁴“Manjari, sasuku pakale si me' bissāku miya'an duk tuhutne, kuwe' iye a'a pandey te'ed mikil ngahinang luma'ne diyata' batu. ²⁵Manjari tekka ulanin duk dunuk bohe'in duk tewwa' luma'in we' baliyu mabasagin. Saguwa' ga' hebba' luma'in pegge' hininang diyata' batu. ²⁶Duk sasuku pakale si me' bissāku miya'an bu ga'i du tuhutne, kuwe' iye a'a dupang maghinang luma' diyata' umus. ²⁷Manjari tekka ulanin duk dunuk bohe'in duk tewwa' luma'in we' baliyu mabasagin. Magtawus hebba' luma'in duk jadjag te'ed.”

²⁸Pagubus inin bissā si Isa, ulali' me' a'ahin pagkalede usihatnen, ²⁹pegge' magbidda' te'ed usihat si Isahin duk usihat me' guru si sara' āgamahin. Pegge' taga balakat si Isa bang iye missā.

Si Isa makawuli' a'a inipul

(Markus 1.40-45; Lukas 5.12-16)

¹ Pagdurul si Isa amban diyata' kūd, asal banes manamal a'a nuhut iye. ² Manjari, niya' pī pu si Isa dambuwa' a'a inipul. Nengge a'ahin duk tu'utne magpadiyawa' pu si Isa duk pa'inne, “O Tuhan, bang kew mabaya' tapakawuli'nu ku.” ³ Pinasōng we' si Isa tangannen duk inantan we' ne a'a inipulin, duk pa'inne, “Asal mabaya' ku. Kawuli'an ne kew.” Magtawus kawuli'an ipulnen. ⁴ Pa'in si Isa si iye, “Pakale kew, da'a kew magaka-aka bisan pu sine. Saguwa' pī kew, pakitehanun barannun si imamin duk magkuluban kew sa panganda'akan si Musahin, hinang tanda' si me' a'ahin we' asal kawuli'an ne kew.”

Pinakole' we' si Isa dara'akan kapitanin

(Lukas 7.1-10)

⁵ Pagsakali' si Isa padiyalem si puweblo Kapernaum, niya' dambuwa' kapitan si armi bangsa Roma pasampang si iye māku tabang, pa'inne, ⁶ “O Tuhan, niya' dambuwa' dara'akanku si luma'. Saki te'ed iye, ga'i umusa' duk peddi'an te'ed manamal.” ⁷ Pa'in si Isa, “Awe', nuhut ku ka'u makole' iye.” ⁸ Saguwa' nambung kapitanin, pa'inne, “Tuwan, da'a ne. Ga'i ku pata' papituhannu si luma'ku pegge' bangsahan kew te'ed. Missā kew hadja duk kole' du dara'akankun. ⁹ Kata'uhanku, pegge' bisan aku, pagbaya'an ku we' malangkew amban akuhin duk magbaya' ku si me' sundalukun. Bang pa'inku si dangan, ‘Pī kew,’ na, pī iye. Bang pa'inku si seddili, ‘Pitu kew,’ pitu iye. Duk bang pa'inku si dara'akankun, ‘Hinangun inin,’ hinangne ne.”

¹⁰ Pagkale si Isa inin, ulali' iye si binissā kapitanin. Manjari pa'inne si me' a'a mapatuhut si iyehin, “Sabennal akahante ka'am, bisan si bangsa Isra'il ga' ku bakas makadugpak a'a kuwe' kapitan inin asal sandel manamal. ¹¹ Pakale ka'am, si pasōngan ekka iyan a'a bayu'-bayu'an bangsa amban me' lahat silangan duk seddepan ningkolo' magkakanan duk disi Ibrahim, Isahak duk si Yakub la'i dem pagbaya'an Tuhanin. ¹² Saguwa' me' a'a bangsa Isra'ilin, siye subey me' ma'umasek dem pagbaya'an Tuhanin, ga'i siye umasek. Pinapī siye si luwasan dem kalindeman, pinatahala' amban Tuhan. Magmatey siye la'i duk magtage'ot me' impenden hawal pagsusunden.” ¹³ Ubus pa'in si Isa si kapitanin, “Pī ne kew hap luma'. Tahinang ne si ka'u sa kinahagadnun.” Manjari magtawus kawuli'an dara'akannen la'i si luma'.

Ekka a'a pinakole' we' si Isa

(Markus 1.29-34; Lukas 4.38-41)

¹⁴ Ubus hap pī si Isa padiyalem si luma' si Petros. Takitene mato'a si Petros dendehein pabāk la'i, saki, ilemmun. ¹⁵ Inantanan we' ne tangan dendehein, manjari kawuli'an ne iye. Ubus donga' iye duk pinakan siye we' ne.

¹⁶ Pagseddep ne ellewin, bino'o we' me' a'ahin ekka me' a'a pasayedan seyitan pu si Isa. Pinaluwas we' ne me' seyitanin amban panganda'akanne hadja. Duk pinakawuli' we' ne kēmon a'a masakihin. ¹⁷ Hinangne inin duk tuman bissā Nabi Isaya dem kitabin, pina'in, “Iye mangānan peddi'ten bi duk iye mangānan sakiten bi.”

Me' arak mapatuhut pu si Isahin

(Lukas 9.57-62)

¹⁸ Pagkite si Isa me' a'a mabanes mapaliput si iyehin, pa'inne si me' tindeggen, “Sūng kite bi palipag pī si dambiya' lamew.” ¹⁹ Ga' pe siye tumahala', niya' tekka guru si sara' āgama pī pu si Isa, pa'inne, “Tuwan, mabaya' ku nuhut ka'u tungan-tungan papīhannu.”

²⁰ Nambung si Isa, pa'inne, “Gam pe me' pāhangin niya' lowangde, duk me' manuk-manukin niya' sabakande. Saguwa' aku, Anak Manusiya'in, ga' niya' pahalihanku.”

²¹ Niya' isab dambuwa' me' manuhut si Isahin missā, pa'inne, “Tuwan, pī ku dahu' hap luma'. Pagubus kubulku samakun, balik sa' ku pitu nuhut ka'u.” ²² Saguwa' pa'in si Isa si iye, “Ambat mamateyin kinubul we' me' a'a mangga' niya' umulde salama-lamahin.”

Si Isa mateddo' lahat-lahat

(Markus 4.35-41; Lukas 8.22-25)

²³ Ubus miya'an, pasakey si Isa dem bangka' duk nuhut du isab me' tindeggen.

²⁴ Manjari bessuwang nihup baliyu mabasagin hangkan piligdu te'ed bangka'in palenneb, saguwa' sasang tuli si Isa. ²⁵ Pī me' tindeggen mangun si Isa, pa'inde, “Timbulun kite bi, Tuwan; matey kite bi inin.” ²⁶ Pa'inne si siye, “We'ey ka'am tinalew? Kulang sandelbi si akuhin.” Manjari donga' si Isa duk da'akne padeheng baliyuhin duk goyakin. Magtawus lamewin teddo' ne te'ed. ²⁷ Ulali' te'ed siye. “A'ahay inin?” pa'inde. “Bisan baliyuhin duk goyakin nuhut panganda'akannen.”

Me' a'a amban Gadara pasayedan seyitan kawuli'an

(Markus 5.1-20; Lukas 8.26-39)

²⁸ Pagtekka disi Isa la'i si dambiya' lamew, la'i si lahat me' a'a Gadara, niya' pasampang si iye duwe a'a pasayedan me' seyitan. Paguwa' siye amban me' lingab pagkubulan. La'atan siye manamal, hangkan ga' niya' bahani palabey billa'i.

²⁹ Magtawus maggasud siye, pa'inde, "O Anak Tuhan, ga' niya' lamudnu si kami. Pitu ke kew minasa kami bu ga' pe ta'abut janji' kamihin?" ³⁰ Niya' tala-tala billa' i panenan bawi magsungkal. ³¹ Pabuyu'-buyu' me' seyitanin pu si Isa, pa'inde, "Bang da'aknu kami tahala', padiyalemun kami magdem baran me' bawi miya'an." ³² Pa'in si Isa, "Pī ne ka'am." Manjari paluwas me' seyitanin amban a'ahin duk padiyalem siye pī magdem baran me' bawihin. Magtawus panenan bawihin magubas padurul pī si pampang magdem lamew duk lambo siye kēmon. ³³ Manjari me' a'a magipat me' bawihin, magubas pī si puweblo, magaka-aka si me' a'a mala'ihin sabab bakas hininang si Isa si me' a'a pasayedan seyitanin. ³⁴ Manjari pī me' a'a puweblo miya'an pu si Isa. Buyu'-buyu'de si Isa dina'ak tahala' amban lahatde.

9

Si Isa makawuli' a' a matey barannen

(Markus 2.1-12; Lukas 5.17-26)

¹ Pasakey si Isa magdem bangka' duk palipag siye pī si dambiya' lamew, pī balik si puweblone. ² Niya' me' a'a pī si iye mo'o a'a matey barannen. Pabāk iye diyata' pabākanne. Pagtakite si Isa we' sandel te'ed siye si iye, pa'inne si a'a mamatey barannen, "Pahāpun ateynun, bagay, ta'ampun ne me' dusenun." ³ Niya' la'i me' guru si sara' āgama. Pa'inde dem ateyde, "Missā a'a inin kuwe' Tuhanin iye." ⁴ Saguwa' kata'uhan si Isa bang ine pinikilden duk pa'inne si siye, "We'ey te' la'at tapikilbin?" ⁵ Ine mamurahin, pina'in, 'Inampun ne dusenun,' atawa, 'Donga' kew bu nu ne lumengnan.' ⁶ Pakole'ku a'a inin supaya kata'uhanbi we' aku, Anak Manusiya'in, taga kapatut tu'u si dunya ngampun me' duse." Manjari pa'in si Isa si a'a mamatey barannen, "Donga' kew, bo'ohun pabākannun bu nu ne hap luma'." ⁷ Manjari donga' a'a masakihin duk hap luma' ne iye. ⁸ Pagkite me' a'ahin miya'an, asekan talew siye. Pinudji we' de Tuhanin pegge' ngurung iye kapatut si manusiya' ngahinang kuwe' miya'an.

Bino'o Mateo we' si Isa

(Markus 2.13-17; Lukas 5.27-32)

⁹ Palanjat ne si Isa billa'i. Na, paglanjalne, ngite iye dambuwa' a'a inēnan Mateo ningkolo' la'i si upisinane pagbayed-bayedan sukeyin. Pa'in si Isa si iye, "Dayi' kew, nuhut kew aku." Manjari kuwat si Mateo duk nuhut ne iye si Isa.

¹⁰ Manjari mangan si Isa la'i si luma' Mateo. Ekka isab me' a'a magpāku-pāku sukey duk me' a'a dusehan sinduwehin hap pī duk ningkolo' siye mangan pasumbaya' pu si

Isa duk me' tindeggen. ¹¹Niya' me' Pariseo la'i. Pagkitede inin, pa'inde si me' tindeg si Isahin, “We'ey gurubin palamud magkakanan duk me' a'a magpāku-pāku sukey duk me' a'a dusehan sinduwehin?” ¹²Pagkale si Isa inin, pa'inne si siye, “Me' a'a saki hep hap doktolin. Bang me' makole'in, ga' niya' gunane hap doktol. ¹³Hapalun bi bang ine hāti bissā inin tasulat dem kitab, pina'in, ‘Ga'i mahalga' si aku kulubanin. Saguwa' iye kabaya'ankun we' ma'ase' ka'am si sawe'bi.’” Pa'in si Isa pe, “Duma'in ku pitu miha me' a'a mabentelin, saguwa' pitu ku miha me' a'a dusehanin.”

Panilew sabab pagpuwasehin

(Markus 2.18-22; Lukas 5.33-39)

¹⁴Manjari hap pī me' tindeg Yahiyahin pu si Isa duk pa'inde, “Sa'ingge iyan, kami duk me' Pariseohin magpuwase. We'ey ga'i magpuwase me' tindegnun?” ¹⁵Sambungan si Isa siye si dalilan. Pasali'ne me' tindeggen si me' a'a si pagkawinan. Pa'inne, “Suse ke me' a'a si pagkawinanin samanta'an la'i pe si siye pangantin lellahin? Ga'i. Saguwa' si sinōng inin, bang ineddo' ne amban siye pangantin lellahin, meke ne siye muwase.”

¹⁶Manjari magdalilan si Isa sabab panolo' matu'uhin duk panolo'nen. Pa'inne, “Ga' niya' a'a matopak tela ba'ahu, ga' pe kadekdakan, pī si semmek andang. Pegge' bang sa ī'ne, garet balik semmek ma'andangin duk namba ngaluha garetnen.” ¹⁷Pinasali' isab we' si Isa tolo'nen si bohe' ubas ba'ahu inisi dem puyu' kuwit kambing. Pa'inne, “Ga' du isab niya' ngisi bohe' ubas ba'ahu, mukal-mukal pe, dem puyu' andang. Pegge' bang sa ī'ne, buslad puyu'in. Manjari bu'us bohe' ubasin duk magka'at puyu'in. Saguwa' subey inisi bohe' ubas ba'ahuhin dem puyu' ba'ahu. Manjari sali'-sali' siye ga'i magka'at.”

Anak si Jairusin duk dende mangantan semmek si Isahin

(Markus 5.21-43; Lukas 8.40-56)

¹⁸Sasangne pe mamissā si siyehin, niya' tekka pī dambuwa' nakura' si langgal. Pasujud iye pu si Isa duk pa'inne, “Bahu matey du anakku dende-dendehin. Saguwa' bisan sa ī'en, dayi' kew bettadun tangannun si iye duk ellum du iye.” ¹⁹Manjari pī ne si Isa nuhut duk me' tindeggen.

²⁰Manjari, niya' la'i dende saki, luwal paguwa'an laha'. Sampū' duk duwen tahun ne kemuwe kasakinen. Pī iye patapit si bukutan si Isa bu pī inantan we' ne tuggu badju' si Isahin. ²¹Pa'inne dem pikilanne, “Bang hadja ta'antanku badju'nen asal kawuli'an ku.”

²²Manjari padeheng si Isa duk hinarap we' ne me' a'a si dambulihannen. Pagkitene

dendehin, pa'inne si iye, “Pahāpun ateynun, dende. Kawuli'an ne kew pegge' sandel kew si aku.” Duk magtawus kawuli'an dendehin.

²³ Pagtekka si Isa la'i si luma' nakura'in, ngite iye me' a'a magsuling duk banes a'a magmatey. ²⁴ Pa'inne si siye, “Pī ka'am tahala'. Duma'in hep matey dendehin, saguwa' tuli hadja.” Pinagsayehan iye we' de. ²⁵ Pagubus ne dina'ak pabukut me' a'ahin, padiyalem si Isa si bilik dendehin duk inantan we' ne tangannen duk donga' ne dendehin. ²⁶ Manjari, aka-aka sabab inin ngabawag si tibu'ukan lahat miya'an.

Duwe a'a pessek pinakawuli' we' si Isa

²⁷ Palanjat ne si Isa billa'i. Sasangne si lānin, niya' duwe a'a pessek paturul si iye. Ngalingan siye papales, pa'inde, “O tubu' Sultan Da'ud, ma'ase' ne kew si kami.”

²⁸ Manjari pagdiyalem si Isa dem luma', patapit pī si iye me' a'a pessek miya'an. Pa'in si Isa si siye, “Kahagad ke ka'am we' tapakawuli'ku ka'am?” “Awe', Tuwan,” pa'inde.

²⁹ Manjari inantan we' si Isa mataden. Pa'inne, “Tahinang ne si ka'am sa kinahagadbin.”

³⁰ Manjari ngite ne siye. Sinessa'an siye we' si Isa ga'i dina'ak magaka-aka bisan pu sine. ³¹ Saguwa' tahala' siye duk magaka-aka siye sabab si Isa si me' kalahat-lahatan la'i.

Pinakawuli' we' si Isa a'a umewin

³² Pagtahala' me' a'a miya'an, niya' ne isab me' a'a tekka pī duk niya' a'a umew bino'o we' de. Pu'unne umew pegge' pasayedan seyitan iye. ³³ Pagubus pinaluwas we' si Isa seyitanin, kapamissā ne a'a ma'umewin. Ulali' te'ed me' a'a mabanesin. Pa'inde, “Ga' pe kite bi bakas ngite sa inin si kēmon lahat Isra'il.” ³⁴ Saguwa' pa'in me' Pariseohin, “Ka'urungan iye balakat we' nakura' me' seyitanin hangkan iye kapagpaluwas me' seyitan.”

Ma'ase' si Isa si me' a'ahin

³⁵ Manjari lumengngan si Isa ngalatag kēmon me' puweblohin duk me' kaluma'anin. Magtolo' iye dem me' langgal duk magmahalayak iye aka-aka hāp sabab pagbaya' Tuhan si me' a'ahin. Pinakole' we' ne me' a'ahin bisan ine bayu'an sakiden.

³⁶ Pagkitene me' a'a mabanesin, ma'ase' iye manamal si siye, pegge' sasew siye bu ga' niya' nabang siye. Kuwe' siye me' bili-bili ga' niya' ngipat siye. ³⁷ Manjari pa'inne si me' tindeggen, “Me' a'ahin kuwe' dalil tana' sarang ne pinagani. Luha tana'in saguwa' kulang mamaganihin. ³⁸ Hangkan subey ka'am māku-māku si Tuhan, iye dapu' tana'in, supaya iye nganda'ak me' a'a pī maganine.”

Me' tindeg si Isa sampū' duk duwehin

(Markus 3.13-19; Lukas 6.12-16)

¹ Manjari ilinganan we' ne tindegne sampū' duk duwehin pī si iye duk inurungan siye we' ne kapatut magpaluwas me' seyitan duk magpakawuli' kēmon bayu'-bayu'an saki.

² Inin ēn me' sampuk-duwe tindegne kawakilannen: ka'issa' si Simon inēnan isab si Petros duk pungtina'inen si Andariyas, ubus si Yakub duk pungtina'inen si Yahiya, me' anak Sebedehin. ³ Si Pilip duk Bartolome, si Tomas duk Mateo magpāku-pāku sukeyin, duk si Yakub anak Alpahin. Sinduwehin si Taddeo duk ⁴ si Simon, iye a'a pangangatuhin, duk si Judas Iskariyot. Si Judas inin iye mamuddihan si Isahin.

Pinalengngan we' si Isa tindegne sampū' duk duwehin

(Markus 6.7-13; Lukas 9.1-6)

⁵ Dina'ak we' si Isa tindegne sampuk-duwe miya'an lumengngan. Sinessa'an siye we' ne, pa'inne, “Da'a ka'am pī si lahat bangsa seddili atawa si me' puweblo bangsa Samariya. ⁶ Saguwa' pī ka'am si me' a'a bangsa Isra'il hadja. Iyu' siye kuwe' me' bili-bili lepas. ⁷ Pī ka'am magmahalayak we' tapit ne waktu pagbaya' Tuhanin. ⁸ Pakole'un bi me' masakihin, pakellumun bi bang niya' a'a matey, pakole'un bi me' a'a inipulin, paluwasun bi me' seyitanin. Inurungan ka'am kapatut we' ku ga' ka'am magbayed, hangkan nabang ka'am ga'i subey binayedan. ⁹ Da'a ka'am magbo'o sīn, bisan sinsilyu dem sabitanbi. ¹⁰ Da'a ka'am magbo'o bāg atawa badju' pagsayinanbi atawa tehompa' atawa tungkud. A'a maghinangin subey tinabang sukalnen.

¹¹ “Pagtekka ka'am si puweblo atawa kaluma'an, miha ka'am a'a hāp addatnen. La'i ka'am patenna' si iye tiggelanbi la'i si lahat miya'an. ¹² Bang ka'am mana'ik si luma', pa'inun bi, ‘Karayaw urungan Tuhanin ka'am kasanyangan.’ ¹³ Bang ka'am inaddatan we' a'a luma'in, pa'amban du kasanyangan pinākubin si iye. Saguwa' bang ga'i ka'am inaddatan, ga' du niya' ka'ujudan pina'inbi miya'an. ¹⁴ Bang me' a'ahin ga'i ngaddatan ka'am duk ga'i mabaya' pakale si ka'am, tahala' ka'am amban luma' miya'an atawa puweblo miya'an. Pagpaganun bi dahu' leppug bettisbin tanda' we' muwas ne ka'am si siye, ubus bu tahala' ne ka'am. ¹⁵ Sabennal akahante ka'am we' pagta'abut ellew pangahukum Tuhan manusiya'in, pasōng te'ed bohat hukuman si me' a'a si puweblo miya'an amban hukuman si me' lahat Sodom duk Gomorahin, me' lahat mabawag sabab duse me' a'enen.”

Niya' sōng kabinasahan

(Markus 13.9-13; Lukas 21.12-17)

¹⁶“Pahatul-hatul ka'am pegge' palengngante ka'am pī si me' a'a la'atan. Kuwe' ka'am dalil me' anak bili-bili pī dem ka'ekkahen asu bingis. Hangkan subey lalem akkalbin duk hāp hadja dem ateybin. ¹⁷Papateng-pateng ka'am pegge' niya' iyan me' a'a niggew ka'am. Sōngande du ka'am si me' hukum duk paglubakande ka'am dem me' langgalde. ¹⁸Bo'ode ka'am si harapan me' gubnul duk me' sultan pegge' nuhut ka'am aku duk ka'am makapagaka aka-aka mahāpin si siye duk si me' a'a bangsa seddili. ¹⁹Bang ka'am bo'ode hinukum, da'a ka'am magsuse bang ine binissābin. Pinangurung du si ka'am waktu miya'an bang ine binissābin. ²⁰Pegge' duma'in amban ka'am binissābin saguwa' iye mamissāhin, Niyawa Samabi Tuhanin malu'u diyalem baranbin.

²¹“Si pasōngan, niya' iyan me' a'a, sōngan me' pungtina'idēn siye dina'ak pinapatey. Niya' isab iyan me' anak sōngan samaden siye dina'ak pinapatey. Duk me' anakin bantahande matetto'aden duk da'akde matetto'aden pinapatey. ²²Duk ka'am, me' tindegkun,” pa'in si Isa, “kabunsihan du ka'am we' kēmon a'a pegge' nuhut ka'am aku. Saguwa' sine-sine nandal sampay si tamanan kabinasahan inin, taga umul du si surga' ga' niya' tamananne. ²³Bang ka'am bininasa si puweblo dambuwa', lahi ka'am pī si puweblo seddili. Akahante ka'am, ga'i pe talatagbi magmahalayak si kēmon kalahat-lahatan si Isra'ilin, pitu ne ku balik, aku Anak Manusiya'in.

²⁴“Mulidin ga'i langkew amban gurunen. Duk dara'akanin ga'i langkew amban amunen. ²⁵Hangkan mulidin subey magsukul bang sali' ne iye duk gurunen, duk dara'akanin subey magsukul bang sali' ne iye duk amunen. Bang aku, panuhutanbin ēnande nakura' seyitanin, pasōng pe la'at pangēnde ka'amin, me' tindegkun.”

Sine subey katalewanin

(Lukas 12.2-7)

²⁶“Da'a ka'am tinalew si a'a. Ga' niya' dinebbunan we' ga'i ujud paguwa', ga' niya' tinapukan we' ga'i ujud kata'uhan. ²⁷Ine-ine akaku si ka'am sangem, akahun bi bang ellew, duk ine-ine takalebi bang ka'am hadja, palata'un bi si me' a'a si tabu'an. ²⁸Da'a ka'am tinalew si me' makapapatey baranin bu bang niyawahin ga'i du tapapateyde. Saguwa' iye subey katalewanin, Tuhanin, pegge' duma'in hadja baran saguwa' sampay niyawa makajari paka'atanne dem narka'. ²⁹Niya' me' manuk-manuk diki' tabellite duwek kayu' dambuwa' sīn. Bisan mura halga'den, ga' niya' siye labo' si bulak bang ga'i amban kabaya'an Tuhan. ³⁰Na, pasōng ne ka'am, ga'i ka'am takayipat we' Tuhanin.

Bisan kōkbin kata' uhanne bang piye lamba ekkahannen. ³¹ Hangkan da' a ka' am tinalew. Mahalga' pe ka' am amban me' manuk-manuk ma' ekkahin.”

Magbennal nuhut Almasi

(Lukas 12.8-9)

³² “Sine-sine magbennal si harapan a' a we' patuhut iye si aku, asal magbennal du ku isab si harapan Tuhan, Samaku si surga' in, we' patuhut iye si aku. ³³ Saguwa' sine-sine masuwey si harapan a' a we' ga' i iye patuhut si aku, masuwey du ku isab si harapan Samaku si surga' in we' ga' i iye patuhut si aku.”

Magkuntara me' a' ahin sabab si Isa

(Lukas 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “We' kannalbi pitu ku mo' o kasanyangan si dunya? Ga' i ku pitu mo' o kasanyangan saguwa' pitu ku mo' o jān pagsagga' an. ³⁵ Sababku anak lellahin nguntarahan samanen duk anak dendehein nguntarahan sa' inen duk eyu' an dendehein nguntarahan mato' ane dendehein. ³⁶ A' ahin, iye bantane te' edin me' usbanen. ³⁷ Bang a' ahin kalasahanne sa' i- samanen pasōng amban aku, ga' i iye pata' manjari tindegku, duk bang a' ahin kalasahanne anaknen pasōng amban aku, ga' i iye pata' manjari tindegku. ³⁸ Bang a' ahin ga' i nuhut aku duk mo' o olom pamapateyan iyehin, hātinen ga' i iye maglilla' nandal kabinasahan duk bisan pe matey, ga' i iye pata' manjari tindegku. ³⁹ Bang a' ahin ellegne umulnen, ga' niya' umulne salama-lama. Saguwa' bang a' ahin ga' i ellegne umulnen duk maglilla' pe iye matey hawal tuyu' ne manuhut akuhin, taga umul du iye salama-lama.”

Tinumbasan we' Tuhanin

(Markus 9.41)

⁴⁰ “Bang niya' a' a ngaddatan ka' am, aku inaddatannen. Duk bang niya' ngaddatan aku, addatanne isab Tuhanin, mamapitu aku si dunyahin. ⁴¹ Bang niya' ngaddatan a' a magpalata' bissā Tuhanin pegge' magpalata' hep iye bissā Tuhanin, tinumbasan du iye kuwe' panumbas si a' a magpalata' bissā Tuhanin. Bang niya' ngaddatan a' a bentel pegge' a' a bentel iye, tinumbasan du iye kuwe' panumbas si a' a bentelin. ⁴² Duk sine-sine ngurungan dambuwa' me' manuhut aku madiyahawa' paga' anen bisan da sawan bohe' pegge' nuhut aku iye, sabennal akahante ka' am, asal tinumbasan te' ed iye hāp.”

(Lukas 7.18-35)

¹ Pagubus inin tinolo'an we' si Isa si me' tindegne sampuk-duwehin, tahala' iye billa'i duk hap pī iye si me' puweblo matapitin magtolo' duk magusihat la'i.

² Yahiya magpandi-pandi a'ahin kinalabusu ne. Ka'akahan Yahiya sabab me' hinangan Almasihin ubus bu da'akne me' tindegnen hap pī pu si Isa. ³ Pagla'i ne siye, tilewde si Isa bang iye ne ke bakas pina'al mapitu si dunyahin atawa bang niya' pe ke seddili subey ase-asede pitu. ⁴ Manjari sambungan si Isa me' tindeg Yahiyahin, pa'inne, "Pī ne ka'am duk akahanun bi Yahiya me' bakas takalebi binissākun duk takitebi hininangkun. ⁵ Akahanun bi iye we' ngite ne me' mapessekin, lumengngan ne me' makuku'in, kawuli'an ne me' inipulin, makakale ne me' mabisuhin, ellum ne balik me' mamateyin duk minahalayak ne aka-aka mahāpin si me' a'a maka'ase'-ase'in. ⁶ Duk kēgan du sasuku ga'i magduwe-duwe si akuhin."

⁷ Paglumikut ne me' dina'ak Yahiyahin, missā si Isa si me' a'a mabanesin sabab Yahiya. Pa'inne, "Ine te' bakas kabaya'anbi pinayamanin papībi pu si Yahiya si lahat makagindew-gindewin? Kabaya'anbi ke pinayamanin a'a ga'i teteg pamikilnen kuwe' dalil udjung-udjung magpalehan we' baliyu? ⁸ Duma'in? Na, we'ey ka'am hap pī? Mayaman a'a magsemmek mahalga'? Me' a'a magsemmek mamahalga'in la'i patenna'anden dem me' astana'. ⁹ Na, we'ey te' ka'am hap pī? Mayaman nabi? Awe', akahante ka'am nabi takitebin pasōng amban nabi sinduwehin. ¹⁰ Si Yahiya hep inin a'a sinulat dem kitabin, pina'in la'i, 'Pa'in Tuhanin, da'akku pī pamasanankun dehellu amban ka'u duk memesne lānnun.' ¹¹ Sabennal, akahante ka'am," pa'in si Isa, "ga' niya' a'a bakas inanakan tu'u si dunya bangsahan amban Yahiya magpandi-pandi a'ahin. Saguwa' dem pagbaya'an Tuhanin bisan a'ahin diyawa' te'ed paga'anen, bangsahan pe iye amban Yahiya. ¹² Kemuwe tagna' magmahalayak si Yahiya sampay ma'in, basag pagmahalayak sabab pagbaya'an Tuhanin, duk me' a'ahin magtuyu' te'ed duk siye umasek pī si pagbaya'an Tuhanin. ¹³ Me' kanabihanin duk sara' si Musahin magaka sabab pagbaya'an Tuhanin ngeregse' katekka Yahiyahin. ¹⁴ Bakas pina'al hep we' pitu balik si dunya Nabi Eliyas. Bang ka'am mabaya' kahagad si bissā me' kanabihanin, si Yahiya ne hep si Nabi Eliyas. ¹⁵ Amey-amey pakalehun bi bang niya' pina'in si ka'am.

¹⁶ "Manjari," pa'in si Isa, "ine pangandalilanku me' a'a ellum kuwe'itu inin? Kuwe' siye mākanak magtingkolo' si tabu'an magdagey magkawin duk magkubul. Maglingan siye si me' sawe'den, pa'inde, ¹⁷ 'Magtambul kami si ka'am, saguwa' ga' du ka'am mansak. Magmatey kami saguwa' ga' du ka'am magtangis.' ¹⁸ Kuwe' ka'am mākanak miya'an. Pegge' pitu Yahiya bu daran iye muwase duk ga'i iye nginum makalango, na, pa'in me' a'ahin we' pasayedan seyitan iye. ¹⁹ Ubus aku, Anak Manusiya'in, pitu ku bu

mangan ku duk ngingum, na, pa'in me' a'ahin, 'Payamanun bi a'a iyan, dahaga' te'ed duk palalango. Me' bagaynen me' a'a magpāku-pāku sukey duk me' a'a dusehan sinduwehin.' Saguwa',” pa'in si Isa, “me' hinangan Tuhanin naksi' we' lalem te'ed kata 'u Tuhanin.”

Ka'ase'-ase' me' a'a mangga'i makahagadin

(Lukas 10.13-15)

²⁰Manjari nagna' inamāhan we' si Isa me' a'a si me' puweblo bakas pangahinanganne me' hinanganne ma'ekka maka'ulali'in, pegge' ga' pindahande ateyden. ²¹Pa'inne, “Ka 'ase'-ase' ka'am me' a'a Korasinin. Ka'ase'-ase' ka'am me' a'a Betsaidahin. Pegge' bang la'i miya'an si lahat Tiros duk Sidon pangahinanganku me' hinangan maka'ulali' tahinangku lu'u si ka'amin, tiggel ne miya'an me' a'a mala'ihin magsusun duk lebbahande duseden duk sa addatden magsemmek karut siye duk mandi duk abu pamakitede pagsusunden. ²²Akahante ka'am, pagta'abut ellew pangahukum Tuhan manusiya'in, pasōng te'ed bohat hukuman si ka'amin amban hukuman si me' a'a Tiros duk Sidonin. ²³Duk ka'am, me' a'a Kapernaumin,” pa'in si Isa, “kannalbi pinalangkew ka'am pī si surga'? Pinadiyawa' du ka'am pī dem narka'. Bang me' a'a si Sodomini takitede me' hinangan maka'ulali' takitebin, tu'u pe si' lahatden ngeregse' kuwe'itu. ²⁴Akahante ka'am,” pa'in si Isa, “we' pagta'abut ellew pangahukum Tuhan manusiya'in, pasōng te'ed bohat hukuman si ka'amin amban hukuman si lahat Sodomini, lahat mabawag sabab duse me' a'enen.”

Pitu ka'am si aku duk ka'am humali

(Lukas 10.21-22)

²⁵Manjari, waktu miya'an pa'in si Isa, “O Amma', ka'u magbaya' si langit duk bulakin. Pudjite kew te'ed pegge' urungannu kata'u me' a'a ma'awamin duk tapukannu kata'u inin amban me' a'a malangkew pangadji'nen duk amban me' makasabutin. ²⁶Awe', Amma', asal pudjite kew pegge' kuwe' inin kinabaya'annun.” ²⁷Duk pa'in si Isa pe, “Bakas pinangandel ne si aku kēmon-kēmonin we' Samaku Tuhanin. Ga' niya' ngata'uhan bang sine ku, aku Anak Tuhanin, luwal hadja Samaku Tuhanin. Duk ga' isab niya' ngata'uhan bang sine Samakun, luwal hadja aku, Anaknen duk sine-sine pinene'ku pamakilalehanku Samakun. ²⁸Pitu ka'am si aku, sine-sine ka'am pekkeng duk kabohatan supaya ka'am humali. ²⁹Tayima'un bi panolo'kun duk ngaya ka'am amban aku, pegge' hāp ku duk diyawa' ateykun, manjari humali ne dem ateybin. ³⁰Pegge' panganda'akankun mura tinuhut duk ga'i hunit hininang.”

Panilew sabab ellew li'ihin

(Markus 2.23-28; Lukas 6.1-5)

¹ Dambuwa' Sabtu', ellew li'i me' Yahudihin, pabutas disi Isa dem tana'. Pegge' inusan me' tindeggen, ngalupu' siye buwa' tana'in bu ininta' we' de. ² Pagkite me' Pariseohin miya'an, pa'inde pu si Isa, "Payamanun be. Me' tindeggen hinangde tinaggahan sara' si ellew li'ihin." ³ Pa'in si Isa si siye, "Ga' ke bakas tabatsabi bang ine hininang Sultan Da'udin masaley paginusan iye duk me' sawe'nen?" ⁴ Padiyalem hep iye pī si luma' Tuhanin duk ineddo' we' ne pan binettad la'i pangurung si Tuhanin duk kinakan we' ne duk me' sawe'nen. Bu tinaggahan hep we' sara' kinakan pan miya'an, luwal hadja para si me' imam. ⁵ Duk ga' ke isab tabatsabi dem kitab Tawrat we' me' imam si langgal hadjehin maghinang kahaba' ellew li'i bisan tinaggahan maghinangin we' sara'? Saguwa' ga'i du siye magduse. ⁶ Akahante ka'am, niya' ne tu'u pasōng kapatutnen amban sara' si langgal hadjehin. ⁷ Niya' tasulat dem kitab, pina'in, 'Ga'i mahalga' si aku kulubanin saguwa' iye kabaya'ankun we' ma'ase' ka'am si sawe'bi.' Bang tasabutbi te'ed hātine inin, ga'i labo'anbi hukuman a'a mangga' niya' dusenen. ⁸ Aku, Anak Manusiya'in, taga kapatut ku magpa'in bang ine-ine mapatut hininang si ellew li'ihin."

A'a masapik tangannen

(Markus 3.1-6; Lukas 6.6-11)

⁹ Manjari palanjai si Isa billa'i duk padiyalem iye dem langgalde. ¹⁰ La'i dem langgal niya' a'a sapik tangannen. Niya' isab la'i me' a'a batang miha duse si Isa supaya iye katuntutande. Hangkan tilewde iye, pa'inde, "Ngalanggalan sara' ke magpakole' si ellew li'ihin?" ¹¹ Nambung si Isa, pa'inne, "Ine hinangbi bang upama niya' bili-bilibi dambuwa' du bu labo' pe dem kupung baytu ellew li'i? Ga'i ke eddo'bi maluwas bisan ne ellew li'i?" ¹² Pasōng hep mahalga' a'ahin amban bili-bili. Hangkan patut maghinang makahāp si ellew li'i." ¹³ Manjari pa'inne si a'a masapik tangannen, "Pahintengun tangannun." Na, pinahinteng we' ne, manjari kawuli'an ne tangannen kuwe' tannane dambuwa'in. ¹⁴ Manjari paluwas me' Pariseohin amban langgal duk magisun siye bang sa'ingge si Isa tapapateyde.

Si Isa dara' akan Tuhanin

¹⁵ Pagkata'uhan si Isa sabab isun me' Pariseohin, tahala' iye amban lahat miya'an. Ekka a'a paturul si iye. Pinakawuli' we' ne kēmon me' a'a masakihin ¹⁶ duk sinessa'an siye we' ne ga'i dina'ak magaka-aka sabab iye. ¹⁷ Sabab inin, tuman ne bissā Tuhan sinulat we' Nabi Isayahin, pina'in,

¹⁸ “Inin dara'akanku bakas pinene'kun. Kalasahanku iye duk kasulutan ku te'ed si iye. Papīku Niyawakun si iye duk magmahalayang du iye sabab hukumanku mabentelin si kēmon bangsa. ¹⁹ Ga'i iye iyan magsasa' atawa maggasud duk ga'i iye missā papales si me' lān. ²⁰ Asigne me' makulang sandelnen duk tabangne me' a'a ga' ne te'ed niya' ase-asede. Ga'i iye padeheng samanta'an ga'i tada'ag kēmon mala'atin. ²¹ Iye pangandelan kēmon kabangsahan si dunyahin.”

Si Isa duk Belsebul

(Markus 3.20-30; Lukas 11.14-23)

²² Manjari, niya' bino'o pī pu si Isa dambuwa' a'a pessek duk umew pegge' pasayedan seyitan iye. Kawuli'an iye we' si Isa, hangkan kapamissā ne iye duk ngite ne iye.

²³ Kēmon a'ahin ulali' duk pa'inde, “Inin ne ente' tubu' Sultan Da'udin?” ²⁴ Pagkale me' Pariseohin inin, pa'inde, “Ka'urungan iye balakat we' Belsebul, nakura' me' seyitanin, hangkan iye kapagpaluwas me' seyitan.” ²⁵ Kata'uhan si Isa bang ine dem pikilanden, hangkan pa'inne si siye, “Bang niya' pagsultanan bu magbono' me' a' anen, magka'at pagsultanan miya'an. Duk bang me' a'a si dambuwa' puweblohin atawa me' magtewtey-anakin ga'i magtuhut pikilan saguwa' luwal magsasa', ujudnen magkanat-kanat siye. ²⁶ Hangkan bang nakura' seyitanin maluwas tindegne seyitanin, hātinen we' magkuntara ne siye duk ga'i layun pagbaya'an seyitanin. ²⁷ Pa'inbi we' magpaluwas ku seyitan pegge' ka'urungan ku balakat we' Belsebul, nakura' seyitanin. Bang bennal inin, na, me' tindegbin, amban balakat sine pagpaluwasde seyitanin? Siye ne iyan magpa'inin we' sala' pamikilbin. ²⁸ Saguwa' iye mato'ohin, asal amban Niyawa Tuhanin balakatku magpaluwas seyitanin. Hātine inin, Tuhanin magbaya' ne tu'u si ka'am.

²⁹ “Nakura' seyitanin, dalilnen a'a basag. Ga' niya' tapī ngahawas si luma' a'a basag bang ga'i dahu' ingketanne a'a mabasag miya'an, ubus meke ne iye tapangahawas.”

³⁰ Pa'in si Isa pe, “Mangga'i mamēbbegan akuhin nguntarahan aku. Duk mangga'i manabangan aku magtipunin, nganat-nganat du. ³¹ Hangkan hep akahante ka'am,” pa'in si Isa, “ampun Tuhanin du kēmon duse a'ahin duk me' bissāde kupul si Tuhanin. Saguwa' bang missā siye kupul si Niyawa Sutsihin, asal ga'i te'ed siye inampun.

³² Sine-sine missāhan aku, Anak Manusiya'in la'at, makajari du iye inampun, saguwa'

bang Niyawa Sutsihin binissā-bissāhannen, asal ga'i te'ed iye inampun bisan sumiyan-sumiyan.”

Pangata'uhan kayuhin si buwa'ne

(Lukas 6.43-45)

³³“Bang upama hāp kayuhin, hāp isab buwa'nen. Damikkiyan bang ga'i hāp kayuhin, ga'i hāp buwa'nen. Kayuhin kata'uhan si buwa'ne. ³⁴Ka'am iyan me' a'a pangakkal. Ga'i ka'am makabissā hāp pegge' la'at dem ateybin. Ine-ine dem atey manusiya', iye miya'an mapaluwas amban behenen. ³⁵A'a mahāpin, hāp kawul-pi'ilnen duk hāp bissānen pegge' hāp dem ateynen. Saguwa' a'a mala'atin, pegge' la'at dem ateynen hangkan ga'i hāp kawul-pi'ilnen duk bissānen. ³⁶Akahante ka'am, bang tekka ne ellew pangahukum Tuhan manusiya'in, subey ne me' a'ahin magaka sabab kēmon bakas binissāde mangga'niya' gunanen. ³⁷Amban me' bissānun kata'uhan bang ine hukuman si ka'uhin, bang inampun ke kew atawa ilegga.”

Me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin makapakite tanda'

(Markus 8.11-12; Lukas 11.29-32)

³⁸Manjari, niya' me' guru si sara' āgama duk me' Pariseo la'i duk pa'inde pu si Isa, “Tuwan, mabaya' kami ngite tanda' balakatnun.” ³⁹Saguwa' sambunganne siye, pa'inne, “Ka'am me' a'a ma'ellum kuwe'itu inin la'at ka'am duk ga'i ka'am nuhut Tuhan. Makapakite tanda' hati' ka'am. Saguwa' ga' niya' tanda' pinakitehan si ka'am luwal hadja tanda' Nabi Yunus awwalley. ⁴⁰Pegge' kuwe' Nabi Yunusin la'i dem betteng kenna mahadjehin tellu ellew duk tellu sangem, damikkiyan aku, Anak Manusiya'in, si sinōng la'i ku dem bulak tellu ellew duk tellu sangem. ⁴¹Bang tekka ellew pangahukum Tuhan me' manusiya'in, pī iyan nengge me' a'a si lahat Niniba awwalley duk taksilde ka'am. Pegge' siye, pagsusunande duk lebbahande duseden sakali' takalede usihat Nabi Yunusin. Akahante ka'am, kuwe'itu niya' tu'u si ka'am pasōng langkew amban Nabi Yunus, saguwa' ga'i tayima'bi panolo'nen duk ga'i pagsusunanbi dusebin. ⁴²Bang tekka ellew pangahukum Tuhan me' manusiya'in, pī iyan nengge sultan dende amban lahat Seba masa awwalley duk taksilne ka'am. Pegge' iye, pitu iye amban higad dunya pegge' baya' pakalene me' bissā Sultan Sulaimanin, a'a lalem te'ed kata'unen masaley. Akahante ka'am, kuwe'itu niya' tu'u si ka'am pasōng kata'unen amban Sulaiman, saguwa' ga'i tayima'bi panolo'nen.”

Pabalik seyitanin

(Lukas 11.24-26)

⁴³“Bang niya' seyitan,” pa'in si Isa, “paluwas amban a'a, maglengngan-lengngan iye dem lahat makagindew-gindew miha pahalihanne, saguwa' ga'i iye ngasuwa' .⁴⁴ Manjari pa'inne dem pikilanne, ‘Tiya' ku balik pī si bakas patenna'ankun.’ Pagtekkane la'i takitene we' ga' niya' patenna' la'i duk bakas pinahidan ne duk memes ne.⁴⁵ Ubus pī iye ngeddo' pitu' me' seyitan seddili, pasōng pe la'atden amban iye, duk pa'asek siye kēmon pī dem baran a'ahin patenna' la'i. Ka'ujudan a'a miya'an, pasōng pe la'atan ma'umantag si iye kuwe'ituhin amban tagna'in. Kuwe' iyan du isab ma'umantag si me' a'a mala'at kuwe'itu inin.”

Sa'i si Isahin duk me' punggina'ine lellahin

(Markus 3.31-35; Lukas 8.19-21)

⁴⁶Sasang si Isa pe mamissā si me' a'ahin, tekka sa'inen duk me' punggina'ine lellahin la'i si bukut. Batang bo'ode si Isa magbissā.⁴⁷ Manjari niya' ngakahan iye, pa'inne, “Tuwan, ī' la'i sa'inun duk me' punggina'inun si bukut miha ka'u.”⁴⁸ Saguwa' pa'in si Isa si mangakahan iyehin, “Sine sa'ikun duk sine me' punggina'ikun?”⁴⁹ Manjari tinolo' we' ne me' tindeggen, pa'inne, “Siye inin sa'ikun duk me' punggina'ikun.”⁵⁰ Pegge' sasuku maghinang kinabaya'an Samaku mala'i si surga'in, iye iyan punggina'iku lella duk punggina'iku dende duk sa'iku.”

13

Dalilan sabab magsabulak binihi'

(Markus 4.1-9; Lukas 8.4-8)

¹Ellew miya'an hap pī si Isa si higad lamew Jalil ningkolo' magtolo'.² Banes a'a patipun si iye la'i. Hangkan pasakey iye duk ningkolo' iye dem bangka'. Me' a'a mabanesin nengge la'i si higad lamew.³ Magusihat iye si me' a'ahin duk ekka usihatne si dalilan. Pa'inne, “Niya' a'a pī si tana'ne magsabulak binihi'.”⁴ Pagsabulakne, niya' binihi' tapisik si lān. Manjari pī me' manuk-manukin manganne.⁵ Me' binihi' sinduwehin labo' diyata' batu pānas, ga'i lalem bulaknen. Mura tomo' binihi'in pegge' ga'i lalem bulaknen.⁶ Pagsilak ellewin magtawus ngingking duk pegge' ga'i lalem gamutnen, manjari lanes.⁷ Labo' binihi' sinduwehin dem kasampinitan. Samet nulig sampinitin duk katalungan tinanemin.⁸ Na, binihi' sinduwehin labo' si kahāpan bulak duk mo'o buwa'ne. Jarinen niya' ne ekka manamal, niya' ne ekka, duk niya' isab sarang-sarang.⁹ Amey-amey pakalehun bi bang niya' pina'in si ka'am.”

Pu'unne magdalilan

(Markus 4.10-12; Lukas 8.9-10)

¹⁰ Manjari hap pī si iye me' tindeggen duk pa'inde, “We'ey kew magdalilan bang kew magtolo'?” ¹¹ Sambungan si Isa siye, pa'inne, “Ka'urungan ne ka'am kata'u supaya tahātibi me' tinapukan Tuhan dem pikilannen sabab bang sa'ingge pagbaya'ne si me' a' anen. Saguwa' me' a'a sinduwehin ga' ka'urungan. ¹² Pegge' a'ahin, bang pakale pahāp-hāp, pasōng pangahātin. Saguwa' bang a'ahin ga'i pakale pahāp-hāp, bisan niya' kata'uhanne kuwe'ahat, ujud tahala' du amban iye. ¹³ Inin sababnen hangkan ku magdalilan bang ku magtolo' si siye, pegge' mayam siye saguwa' ga'i takitede, duk pakale siye saguwa' ga'i takaledede te'ed duk ga'i tasabutde. ¹⁴ Na, tuman ne tasulat Nabi Isaya dem kitabin, pina'in,

‘Asal pakale du ka'am saguwa' ga'i tahātibi. Asal mayam du ka'am saguwa' ga'i takilalebi. ¹⁵ Pegge' ngatuwas ne atey me' a'a inin. Tampengde tayingeden duk pakeddemde mataden. Bang duma'in hinanganden sa iyan, takitede si' duk matade, takaledede si' duk tayingede, tasabutde si' dem ateyde duk pabalik si' siye si aku, pa'in Tuhanin, duk ampunku si' me' duseden.’

¹⁶ Saguwa' bang ka'am, asal hāp pe ka'am,” pa'in si Isa, “pegge' takilalebi takitebin duk tahātibi takalebin. ¹⁷ Sabennal akahante ka'am, ekka me' nabi duk me' a'a suku' si Tuhan awwalley mabaya' te'ed ngite takitebi kuwe'itu inin, saguwa' ga' inin takitede. Mabaya' te'ed isab takaledede me' takalebi kuwe'itu inin, saguwa' ga' takaledede.”

Pinahāti we' si Isa dalilan sabab a'a magsabulak binihi' in

(Markus 4.13-20; Lukas 8.11-15)

¹⁸ “Kuwe'itu pakale te'ed ka'am duk tasabutbi bang ine hāti dalilan sabab a'a magsabulak binihi' in. ¹⁹ Me' binihi' tapisik si lānin dalil me' a'a makakale lapal sabab pagbaya'an Tuhanin bu ga' tasabutde. Manjari pī nakura' seyitanin ngagew lapalin amban dem pikilan me' a'a miya'an. ²⁰ Me' binihi' malabo' diyata' batu pānasin dalil me' a'a makakale lapal Tuhanin duk magtawus kinahagad we' de duk kēgan siye. ²¹ Saguwa' ga' nganggamut palalem lapal Tuhanin dem ateyde. Hangkan ga' siye makatatas tiggel. Pagtekka kasusehanin atawa bang bininasa siye sabab panuhutde lapalin, ga'i ne siye kahagad. ²² Duk me' binihi' malabo' dem kasampinitanin dalil me' a'a makakale lapal Tuhanin, saguwa' luwal siye mikil sabab kasusehande si dunyahin. Iye mamahalga' si siyehin me' pangalata'den. Hangkan bang dalil tinanemin, katalungan lapal Tuhan bakas takaleden duk ga' magbuwa'. ²³ Duk me' sinabulakan dem

bulak mahāpin, siye dalil me' a' a makakale lapal Tuhanin duk kinahagad we' de. Bang dalil tinanemin, lapal Tuhan bakas takaleden magbuwa' diyalem ateyde. Sinduwehin buwa' nen ekka manamal, sinduwehin ekka, duk sinduwehin sarang-sarang.”

Dalilan sabab sabetin

²⁴ Manjari magdalilan ne isab si Isa si me' a' ahin, pa' inne, “Pagbaya' Tuhan si me' a' anen kuwe' dalil binihi' sabulakan a' a dem tana' ne. ²⁵ Dambuwa' sangem sasang tuli ne kēmon a' ahin, hap pī bantanen bu binubudan we' ne bigi sabet pinaturul si binihi' in, ubus bu tahala' iye. ²⁶ Manjari pagtomo' ne binihi' in duk nagna' ne buwa', takite isab me' sabetin. ²⁷ Me' dara' akannen pī si dapu' tana' in duk pa' inde, ‘O Tuwan, hāp hep me' binihi' tinanemnu si tana' nun. Amban me' sabet miya' an?’ ²⁸ Nambung dapu' tana' in, pa' inne, ‘Hinangan bantakun iyan.’ Pa' in me' dara' akannen, ‘Mabaya' ke kew bang kami harap pī meddutan me' sabet miya' an?’ ²⁹ ‘Da' a,’ pa' inne, ‘pegge' bang beddutbi sabetin, kaw tabeddut tinanemin isab. ³⁰ Ambat siye nulig kaduwe sampay pagani. Manjari pagta' abut ne pinagani, pa' inku sa' si me' mamaganihin: Beddutun bi dahu' me' sabet iyan duk pekkesun bi bu bi ne ngeggasne. Ubus bu paganihun bi ne buwa' tana' in duk enna' un bi dem kamaligku.’”

Dalilan sabab bigi madiki' -diki' in duk sabab pagpasulig addunin

(Markus 4.30-34; Lukas 13.18-21)

³¹ Ubus magdalilan iye balik si siye, pa' inne, “Pagbaya' Tuhan si me' a' anen kuwe' dalil da bayu' bigi diki' -diki' tinanem we' a' a si tana' ne. ³² Nahut manamal bigi inin saguwa' bang nulig ne, ngahadje amban kēmon jambangan duk manjari kayu ne. Hangkan makajari me' manuk-manukin pī ngahinang sabakande diyata' me' pangene.”

³³ Magdalilan pe iye seddili, pa' inne, “Pagbaya' Tuhan si me' a' anen kuwe' dalil pasulig ineddo' we' dende bu pinasaget we' ne dem tirigu duwempuk-lime kilu. Ubus inaddun we' ne. Ubus nulig ne kēmon addunin.” ³⁴ Kahaba' si Isa magtolo' si me' a' a mabanesin, magdalilan hadja iye. Ga' iye missā si siye bang duma' in si dalilan. ³⁵ Na, tuman ne sinulat dambuwa' nabi dem kitabin, pina' in,

“Magdalilan ku bang ku magtolo' si siye. Akahanku siye sabab me' mangga' kinata' uhan kemuwe tagna' pinapanjari dunyahin.”

Pinahātihan we' si Isa dalilan sabab sabetin

³⁶ Manjari inambanan we' si Isa me' a' a mabanesin duk padiyalem iye dem luma'. Hap pī isab me' tindeggen duk pa' inde si iye, “Pahātihanun ko' kami dalilan sabab sabet si tana' in.” ³⁷ Nambung iye, pa' inne, “Aku, Anak Manusiya' in, dalil a' a

magsabulak binihi' mahāpin. ³⁸Tana'in dunyahin. Hāti binihi' mahāpin, me' a'a manuhut pagbaya'an Tuhanin. Sabetin me' a'a manuhut nakura' seyitanin. ³⁹Banta a' ahin, bakas mamubudan sabetin, iye nakura' seyitanin. Waktu pagpaganihin, hātinen bang kiyamat ne dunyahin. Mamaganihin me' mala'ikatin. ⁴⁰Na, bang sabetin, tinipun du hadja duk ineggas. Kuwe' miya'an du isab ma'umantagin bang ta'abut ne ellew kiyamat. ⁴¹Aku, Anak Manusiya'in, da'akku du me' mala'ikatkun pitu dem dunya nipun kēmon me' a'a makapaduse sawe'den duk kēmon me' a'a maghinangan mala'atin. ⁴²Duk ilakasan du siye dem ebbut narka'. Magmatey siye iyan la'i duk magtage'ot me' impenden hawal pagsusunden. ⁴³Saguwa' me' a'a suku' si Tuhanin sahaya kuwe' mata ellewin la'i si pagbaya'an Samade Tuhanin. Amey-amey pakalehun bi bang niya' pina'in si ka'am.”

Dalilan sabab alata' tinapukanin

⁴⁴Magdalilan ne isab si Isa, pa'inne, “Pagbaya' Tuhan si me' a' anen kuwe' dalil alata' tinapukan dem bulak bu takasuwa' we' dambuwa' a'a. Dinebbunan balik we' ne duk kēgan iye manamal hangkan pinabellihan we' ne kēmon-kēmonnen. Ubus bu binelli we' ne bulak pala'ihan alata' takasuwa'ne miya'an.”

Dalilan sabab mutsa'in

⁴⁵“Damikkiyan,” pa'in si Isa, “pagbaya' Tuhan si me' a' anen kuwe' dalil a'a magpiha, batang melli me' mutsa' hāp. ⁴⁶Bang iye ngasuwa' dambuwa' mutsa' mahalga' manamal, pabellianne kēmon-kēmonnen duk belline mutsa' dambuwa' miya'an.”

Dalilan sabab pokotin

⁴⁷“Damikkiyan,” pa'in si Isa, “pagbaya' Tuhan si me' a' anen kuwe' dalil pokot tineppadan dem tahik duk maka'eddo' ekka bayu'-bayu'an kenna. ⁴⁸Pagpenno' ne pokotin, onot me' a' ahin ne tudju higad tahik ubus ningkolo' siye bu pene'de kennahin. Me' kenna mahāpin pinadem pangisihande duk me' mangga'i mahāpin ilakasan hadja. ⁴⁹Sa iyan du isab bang kiyamat ne. Paguwa' me' mala'ikatin duk paseddilide me' a'a mala'atin amban me' a'a mabentelin. ⁵⁰Me' a'a mala'atin labo'de dem ebbut narka'. Magmatey siye iyan la'i duk magtage'ot me' impenden hawal pagsusunden.”

⁵¹Tinilew we' si Isa me' tindeggen, pa'inne, “Tasabutbi ke kēmon binissāku si ka'am miya'an?” “Awe',” pa'inde. ⁵²Manjari pa'in si Isa, “Bang niya' guru si sara' āgama bu nuhut ne iye pagbaya'an Tuhanin, kuwe' dalil a'a dayahan iye, ekka alata'ne magba'ahu-andang pegge' ta'u ne iye manolo' tolo' matu'uhin duk tolo' ba'ahuhin.”

Astel me' a' a Nasaretin pu si Isa

(Markus 6.1-6; Lukas 4.16-30)

⁵³ Pagubus si Isa magdalilan inin, tahala' iye amban lahat miya'an. ⁵⁴ Hap pī iye balik si lahatne duk magusihat iye la'i dem langgal. Ulali' me' a' ahin, pa'inde, “Amban ta 'eddo' a' a inin kata'unen duk balakatne paghinangne me' hinangan maka'ulali'in? ⁵⁵ Takilalete bi hep a' a inin; iye inin anak kalpenterohin. Sa'inen si Mariyam. Pungtina 'ine hep disi Yakub duk si Yoses duk si Simon duk si Judas. ⁵⁶ Duk me' pungtina'ine dendehin tiya' du hep tu'u si lahatte bi. Amban ente' ta'eddo'ne me' kata'une inin?” ⁵⁷ Duk peddi' ateyde pu si Isa. Manjari pa'in si Isa si siye, “Pagaddatan nabihin antag-antag. Saguwa' bang si lahatne duk si luma'ne ga'i iye pagaddatan.” ⁵⁸ Ga'i du ekka hinangan maka'ulali' hininang si Isa si lahatnen pegge' me' a' a mala'ihin ga'i kahagad si iye.

14

Kamatey Yahiya magpandi-pandi a' ahin

(Markus 6.14-29; Lukas 9.7-9)

¹ Masa miya'an Sultan Herod magbaya' si lahat Jalilin. Manjari takalene sabab me' hinangan si Isahin. ² Pa'in si Herod si me' bagellalnen, “A' a miya'an asal iye ne te'ed si Yahiya magpandi-pandi me' a' ahin. Ellum iye balik. Hangkan hep tahinangne me' hinangan balakatan miya'an.” ³⁻⁴ Pegge' bakas dina'ak hep we' Sultan Herod siniggew si Yahiya duk iningketan duk kinalabusu. Kuwe' inin kahalanne miya'an: Si Sultan Herod inin magkabaya' duk ipalnen Herodiyas, bu ellum pe salinen si Pilip, ella Herodiyasin. Manjari sakali' ne siye magdambuwa', inamāhan sultanin we' si Yahiya. Pa'in Yahiya si iye, “Ga'i halal bang kew magdambuwa' duk anda pungtina'inun. Magduse kew.” ⁵ Kemuwe miya'an mabaya' papatey si Herod Yahiya, saguwa' tinalew iye si me' a' ahin pegge' kahagad me' a' ahin we' nabi si Yahiya. ⁶ Manjari dambuwa' ellew ngahinang si Herod pagjamu-jamuhan panābu ellew panganak si iyehin. Mansak anak Herodiyas dendehin duk mayam me' a' a mala'ihin. Sinna manamal si Herod ⁷ hangkan pa'inne si dendehin, “Sapahanku ine-ine pākunu, asal pangurungku te'ed ka 'u.” ⁸ Pegge' bakas sinessa'an andang we' sa'inen dendehin, hangkan pa'inne si sultanin, “Pangurungun aku kuwe'itu kōk Yahiya magpandi-pandi a' ahin binettad diyata 'alam.” ⁹ Magsusun te'ed sultanin, saguwa' pegge' bakas iye napa si pana'anan me' bisitanen, hangkan dina'ak ne we' ne pinangurung si dendehin pinākunen. ¹⁰ Dina'ak we' ne dambuwa' sundalunen munggelan Yahiya la'i dem kalabusu. ¹¹ Ubus bino'o ne

kōknēn diyata' talam duk pinangurung si budjangin. Manjari bino'o we' budjangin pī si sa'inen. ¹² Pagubus miya'an, tekka me' tindeg Yahiyahin ngeddo' bangkeynen duk kinubul we' de. Ubus hap pī siye ngakahan si Isa.

Pamakan si Isa me' a'a lime ngibuhin

(Markus 6.30-34; Lukas 9.10-17; Yahiya 6.1-14)

¹³ Pagkale si Isa aka-aka sabab Yahiyahin, tahala' iye magbangka' pī si lahat makagindew-gindew, iye dendangan. Sakali' inin takale we' me' a'a mabanesin, tahala' siye amban me' kaluma'anin duk paturul siye amban higad lamew. ¹⁴ Pagtakas si Isa, banes te'ed a'a kitene duk ma'ase' iye si siye duk pinakole' we' ne me' masakihin. ¹⁵ Pagkohap ne, pī me' tindegne si iye duk pa'inde, "Lahat ga'i hep inin tantu papituhan a'a bu iyu' ne kohap te'ed. Da'akun me' a'a inin pī si me' kaluma'anin duk siye makabelli kinakande." ¹⁶ Pa'in si Isa, "Ga'i siye subey tahala'. Ka'am ne mamakan siyehin." ¹⁷ Pa'in me' tindegne, "Luwal maniya' si kamitu, lime kayu' pan duk duwe kenna." ¹⁸ Pa'in si Isa, "Bo'ohun bi pitu si aku." ¹⁹ Manjari dina'ak we' si Isa me' a'ahin ningkolo' diyata' balili. Ubus miya'an ineddo' we' ne pan lime kayu'in duk kenna duwehin duk mayam iye magdiyata' langit magpasalamat si Tuhan. Ubus bu binahagi'-bahagi' we' ne panin duk pinangurung we' ne si me' tindegne duk pangurungde isab si me' a'ahin. ²⁰ Mangan siye kēmon duk esso siye. Pagubus siye mangan tinipun we' me' tindeg si Isahin lukasden, sampū' duk duwe baka' penno'. ²¹ Me' a'a bakas mamanganin niya' siye lime ngibu lellahin bukut me' dendehin duk me' mākanakin.

Lumengngan si Isa diyata' lamew

(Markus 6.45-52; Yahiya 6.15-21)

²² Puwas miya'an dina'ak we' si Isa me' tindegne pasakey dem bangka'. Pinadehellu siye we' ne pī si dambiya' lamew sābune pe mapole' me' a'ahin. ²³ Pagubus ne siye patahala'ne, pī iye si punu dendang-dendangan missā si Tuhan. Pagsangem ne, la'i iye dendangan. ²⁴ Na, bangka'in tala ne amban higad bu tewwa' we' goyak pegge' pasumbal si siye baliyuhin. ²⁵ Pagdayi' ellew ne, pī si Isa si siye lumengngan diyata' kuwit-kuwit lamewin. ²⁶ Pagkite me' tindegne iye lumengngan diyata' kuwit-kuwit lamewin, kadahitan siye manamal pegge' kannalde we' panyata' iye. Magkilahap te'ed siye pegge' ka'umagadan siye. ²⁷ Saguwa' magtawus missā si Isa si siye, pa' inne, "Pahagetun bi ateybin. Aku hep itu'. Da'a ka'am tinalew."

²⁸ Manjari ngalingan si Petros, pa' inne, "Tuwan, bang ka'u iyan, da'akun ku piyu si ka'u lumengngan diyata' bohe'." ²⁹ Pa'in si Isa, "Pitu ne kew." Hangkan duwa'i si Petros

amban bangka' bu lumengngan diyata' bohe' hap pī pu si Isa. ³⁰ Saguwa' pagkitene goyak mahadjehin, tinalew iye duk palenneb ne iye. Magtawus iye ngalingan, pa' inne, "Tuwan, timbulun ku." ³¹ Manjari magtawus iye inantan we' si Isa bu inonot. Ubus pa' in si Isa, "Ga' i kew tantu sandel si aku. We' ey magduwe-duwe pikilannun?" ³² Manjari pagdiyalemde dem bangka', padeheng ne baliyuhin. ³³ Pasujud si iye me' lella dem bangka' in duk pa' inde, "Bennal Anak Tuhanin kew."

Pinakole' me' a' ahin we' si Isa la' i si Gennesaret

(Markus 6.53-56)

³⁴ Pagsakali' ne siye lumipag, tekka siye si lahat Gennesaret. ³⁵ Takilale si Isa we' me' a' a lahat miya' an, hangkan pinasan we' de me' a' a masaki si me' kalahatan mapaliputin duk bino' o we' de pu si Isa. ³⁶ Pabuyu' -buyu' siye pu si Isa bang makajari antan me' masakihin bisan hadja tuggu semmeknen. Na, kēmon maka' antan iyehin kawuli' an.

15

Me' bi' at-bi' atan me' kapapu' anin

(Markus 7.1-13)

¹ Manjari niya' me' Pariseo duk me' guru si sara' āgama amban Awrusalam hap pī pu si Isa duk pa' inde, ² "We' ey me' tindegnun ga' i nuhut bi' at-bi' atan me' kapapu' anten bi? Mangan siye bisan siye ga' bakas ngoso' tangan makasutsi." ³ Nambung si Isa, pa' inne, "Na, ka' am, we' ey ga' i tuhutbi panganda' akan Tuhanin supaya iye tatuhutbin me' bi' at-bi' atan kapapu' anbin? ⁴ Pegge' bakas nganda' ak Tuhanin, pa' inne, 'Pagaddatanun bi sa' i-samabin,' duk 'Sine-sine missāhan sa' inen atawa samanen la' atan, subey te' ed iye pinapatey.' ⁵ Saguwa' ka' am," pa' in si Isa, "si sara' hininang-hinangbin hadja, pa' inbi we' bang niya' a' a magpa' in si sa' i-samanen, 'Ga' ne niya' panabangku ka' am, Amma' atawa Ina'; tapangurungku ne alata' kun si Tuhan,' ⁶ makajari ne bisan ga' i tabangne matetto' anen. Sa hinanganbi iyan ga' i pinagmasi we' bi panganda' akan Tuhanin pegge' iye tinuhutbin me' bi' at-bi' atan kapapu' anbin. ⁷ Ka' am iyan magmā-mā nuhut Tuhan bu ga' i du. Asal bennal te' ed sinulat Nabi Isaya sabab ka' amin, pa' inne,

⁸ 'Me' a' a inin, pahadjede ku duk behede saguwa' ateyden ga' i nuhut aku. ⁹ Ga' gunane pagsambahayangde si akuhin pegge' me' pamanolo' den hinang-hinang a' a hadja bu pa' inde amban aku,' pa' in Tuhanin."

Bang ine makaharam me' a' ahin

(Markus 7.14-23)

¹⁰ Puwas miya'an, ilinganan ne isab we' si Isa me' a'ahin pī si iye duk pa'inne si siye, “Pakale ka'am duk tahātibi bissāku inin: ¹¹ Duma'in kinakan mapadiyalem dem behe a'ahin makaharam iyehin, saguwa' iye makaharam iyehin me' bissā la'atan mapaguwa' amban behenen.”

¹² Manjari hap pī me' tindeggen si iye duk pa'inde, “Kata'uhannu ke we' la'at atey me' Pariseohin sabab binissānu miya'an?” ¹³ Nambung iye, pa'inne, “Kēmon jambangan ga' tinanem we' Samaku si surga'in bineddutan du. ¹⁴ Da'a ka'am suse sabab siye. Me' nakura' siye saguwa' kuwe' siye me' a'a pessek. Bang a'a pessekin nundan a'a pessek du isab, na, labo' siye kaduwangan dem lowang.”

¹⁵ Manjari missā si Petros, pa'inne, “Pahātihanun kami bang ine hāti binissānu miya'an.” ¹⁶ Pa'in si Isa, “Sampay ka'am isab, ga'i pe tahātibi? ¹⁷ Ga'i ke tahātibi we' bisan kinakan ine padiyalem dem behe, pī dem betteng ubus bu pinaluwas du? ¹⁸ Saguwa' mapaluwas amban dem behe a'ahin, paguwa' amban dem ateyne, duk iye iyan makaharam a'ahin. ¹⁹ Pegge' amban dem ateyin paguwa' me' pikilan mala'atanin kuwe' mapatey, magjina, duk maghinangan la'at seddili, magtangkew, magdusta', duk maglimut. ²⁰ Kēmon iyan makaharam a'ahin, duma'in bang mangan iye bu ga' bakas ngoso' tangan sa panganda'akan me' Pariseohin.”

Sandel dende amban lahat Kana'anin

(Markus 7.24-30)

²¹ Manjari tahala' si Isa billa'i duk hap pī iye si antag puweblo Tiros duk Sidon. ²² Niya' dende bangsa Kana'an patenna' la'i si lahat miya'an. Hap pī iye pu si Isa duk ngalingan iye, pa'inne, “O Tuwan, tubu' si Da'ud, ma'ase' kew si aku, pegge' anakku dende-dendehin pasayedan seyitan duk tiniksa' te'ed iye we' seyitanin.” ²³ Saguwa' ga' nambung si Isa bisan da tegtang. Manjari me' tindeggen pī pu si Isa duk pa'inde, “Da'akun iye tahala', pegge' iyu' iye paturul-turul ngalingan si kite bi.” ²⁴ Nambung si Isa, pa'inne, “Pinapitu ku nabang me' a'a bangsa Isra'il hadja. Kuwe' siye dalil me' bili-bili lepas.” ²⁵ Saguwa' pagtakale inin we' dendehin, patapit iye pu si Isa bu pasujud, pa'inne, “Tuwan, tabanganun ku.” ²⁶ Sambungan si Isa iye si dalilan, pa'inne, “Ga'i patut ineddo' kinakan me' anakin bu ilakasan pī si me' asu.” ²⁷ “Bennal, Tuwan,” pa'in dendehin, “saguwa' bisan du me' asuhin kakande du mapagpag amban lamisahanin.” ²⁸ Sambungan si Isa iye, pa'inne, “O dende, basag te'ed sandelnun. Pangurung ka'u ne pinākunun.” Na waktu miya'an du magtawus kawuli'an anakne dendehin.

Ekka a'a pakawuli' si Isa

²⁹ Manjari palanjil si Isa billa'i bu nusul lamew Jalilin. Ubus mana'ik iye diyata' punu duk ningkolo' iye la'i. ³⁰ Banes a'a hap pī si iye, duk bino'o we' de me' mapengka'in, me' makuku'in, me' mapessekin, me' ma'umewin duk ekka a'a taga saki seddili. Pinapī we' de me' a'a masaki inin si antag bettis si Isa duk pinakawuli' siye kēmon we' ne.

³¹ Ulali' te'ed me' a'ahin pagkitede we' ma'umewin makabissā ne, makuku'in kawuli'an ne, mapengka'in makalengngan ne pahāp-hāp, duk mapessekin ngite ne. Manjari pinudji we' de Tuhan inisbat bangsa Isra'ilin.

Makan si Isa ampat ngibu a'a

(Markus 8.1-10)

³² Manjari ilingan an we' si Isa me' tindeggen pī si iye duk pa'inne, “Ma'ase' ku si me' a'a maban es inin, pegge' tellum bahangi ne kuwe'itu patu'ude si akuhin bu ga' ne niya' kakande. Ga'i ku mabaya' mapole' siye bang ga'i bakas mangan, kaw siye kinawugtu' si lān.” ³³ Pa'in me' tindeggen si iye, “Antag kite bi ngeddo' kinakan sarang pamakan me' a'a maban es inin tu'u si lahat makagindew-gindew inin?” ³⁴ Pa'in si Isa si siye, “Piyek kayu' panbi lu?” Pa'inde, “Pitu' pan duk kenna diki' bang piyek kayu'.”

³⁵ Manjari dina'ak we' si Isa me' a'a maban es in ningkolo' diyata' bulak. ³⁶ Ineddo' we' ne pan pitu'in duk me' kennahin, duk magpasalamat iye si Tuhan. Ubus bu binahagi'-bahagi' we' ne duk pinangurung we' ne si me' tindeggen duk pangurungde isab si me' a'ahin. ³⁷ Mangan siye kēmon duk esso siye. Ubus bu tinipun we' de lukasin, pitu' baka' penno'. ³⁸ Me' a'a mamanganin niya' siye ampat ngibu lellahin bu kut me' dendehin duk me' mākanakin. ³⁹ Manjari pinapole' ne me' a'ahin we' si Isa duk pasakey iye dem bangka' bu hap pī si lahat Magadan.

16

Me' Pariseohin makapakite tanda'

(Markus 8.11-13; Lukas 12.54-56)

¹ Manjari niya' me' Pariseo duk me' Sadduseo pī pu si Isa. Batang iye kuhi-kuhide, hangkan makapakite siye tanda' bang bennal taga kapatut iye amban Tuhan.

² Sambungan si Isa siye, pa'inne, “Bang seddep ellewin pa'inbi, ‘Hāp lahatin sumu, pegge' peyat-peyat langitin.’” ³ Bang salung-salung pa'inbi, ‘Ulan ellew inin pegge' peyat-peyat langitin duk maglindem lahatin.’ Kata'uhanbi hati' bang ine hāti me' tapandogabi si bantuk langitin saguwa' ga'i kata'uhanbi hāti me' ma'umantag si waktu

kuwe'itu inin. ⁴Me' a'a kuwe'itu inin la'at duk ga'i nuhut Tuhan duk māku tanda'. Saguwa' ga' niya' tanda' pinakitehan si ka'am luwal hadja tanda' Nabi Yunus awwalley." Ubus miya'an inambanan siye we' si Isa bu tahala' iye.

Sinessa'an we' si Isa me' tindeggen dina'ak siye maghalli' si me' tolo' me' Pariseohin duk Sadduseohin

(Markus 8.14-21)

⁵Pagtekka me' tindeg si Isahin si dambiya' lamew, ga' siye maka'esseb mo'o pan. ⁶Pa'in si Isa si siye, "Pahatul-hatul ka'am. Halli'anun bi pasulig me' Pariseohin duk me' Sadduseohin." ⁷Magbissā-bissā me' tindeggen sabab pina'inne miya'an pegge' ga' tahātide. Pa'inde, "Hangkan hatu iye missā kuwe' miya'an, pegge' ga' kite bi makabo'o pan." ⁸Kata'uhan si Isa bang ine pagbissā-bissāden. Hangkan pa'inne si siye, "We'ey pagbissā-bissābin sabab ga' niya' panbi? Asal kulang te'ed sandelbi si akuhin. ⁹Ga'i pe ke tahātibibi? Ga' ke ta'essebbi pamahagi'-mahagi'ku pan limehin si me' a'a lime ngibuhin duk bang piye baka' penno' we' lukas tinipunbin? ¹⁰Duk ga' ke ta'essebbi pan pitu' binahagi'-bahagi'ku si me' a'a ampat ngibuhin duk bang piye baka' penno' we' lukas tinipunbin? ¹¹Ulali' ku bang we'ey ga' tasabutbi we' bissāku miya'an duma'in sabab pan. Halli'anun bi pasulig me' Pariseohin duk me' Sadduseohin." ¹²Manjari bahu tahātide we' duma'in pina'innen sabab pasulig dem pan, saguwa' subey halli'ande me' panolo' me' Pariseohin duk me' Sadduseohin.

Magbennal si Petros sabab si Isa

(Markus 8.27-30; Lukas 9.18-21)

¹³Manjari pī disi Isa si lahat tapit si puweblo Kesarea Pilipi. Pagla'i siye tinilew we' ne me' tindeggen, pa'inne, "Ine pa'in me' a'ahin? Aku, Anak Manusiya'in, sine ko' ku?" ¹⁴Pa'inde, "Niya' me' a'a magpa'in we' ka'u ko' si Yahiya magpandi-pandi me' a'ahin ellum balik. Sinduwehin isab magpa'in we' Nabi Eliyas ko' kew duk niya' pe isab magpa'in we' Nabi Jeremiya ko' kew atawa dambuwa' me' nabi awwalley." ¹⁵"Saguwa' bang ka'am," pa'in si Isa, "ine pa'inbi? Sine te' ku?" ¹⁶Nambung si Simon Petros, pa'inne, "Ka'u Almasihin, tapene' Tuhan magbaya'in. Ka'u Anak Tuhan ma'ellumin." ¹⁷Pa'in si Isa si iye, "Hāp pe kew, Simon, anak Yahiyahin. Pegge' duma'in amban manusiya' pu'unnu ngata'uhanne inin saguwa' pinakata'u inin si ka'u we' Samaku si surga'in. ¹⁸Na, inin pa'inku si ka'u, Petros. Kuwe' batu kew, duk diyata' batu inin hinangku langgalkun, hāti langgalkun me' a'a manuhut akuhin. Ga'i siye tada'ag we' nakura' seyitanin. ¹⁹Urungante kew kapatut magmahalayak si kēmon manusiya' aka-aka

hāp sabab pagbaya' Tuhanin. Kuwe' kew dalil ka'urunganku kungsi' gawang padiyaleman pī si pagbaya'an Tuhanin. Ine-ine pamagesannu tu'u si dunya, pamagesan du isab iyan si surga', duk ine-ine panganda'akannu tu'u si dunya, panganda'akan du isab iyan si surga'."

²⁰ Manjari sinessa'an we' si Isa me' tindeggen we' subey siye ga'i magaka-aka bisan pu sine we' Almasihin iye.

Pina'al we' si Isa kamateynen

(Markus 8.31-9.1; Lukas 9.22-27)

²¹ Manjari puwas miya'an, nagna' pahāti si Isa si me' tindeggen we' iye kahandak Tuhanin, subey iye hap pī si Awrusalam duk ekka kabinasahan sandalanne amban me' kabahi'anin duk me' nakura' imamin duk me' guru si sara' āgamahin. Ubus pinapatey du iye duk ellum du iye balik katellum bahanginen. ²² Bino'o si Isa we' si Petros patalatala bu inamāhan iye we' ne, pa'inne, "Karayaw ga'i pa'atag Tuhanin, Tuwan. Ga'i iyan umantag si ka'u." ²³ Saguwa' paharap si Isa duk pa'inne pu si Petros, "Tahala' kew amban aku, Seyitan. Iyu' kew nassat aku si kala'atan, pegge' pikilannun pikilan amban manusiya' hadja duma'in amban Tuhan." ²⁴ Ubus pa'inne si me' tindeggen, "Bang niya' a'a mabaya' nuhut aku subey iye tuhutne kinabaya'ankun duma'in kinabaya'annen. Duk subey isab iye mo'o olom pamapateyan iyehin, hātinen maglilla' iye nandal kabinasahan duk bisan pe matey. Manjari makajari ne iye nuhut aku. ²⁵ Pegge'," pa'in si Isa, "bang a'ahin ellegne umulnen, ga' niya' umulne salama-lama. Saguwa' bang a'ahin ga'i ellegne umulnen duk maglilla' pe iye matey hawal tuyu'ne manuhut akuhin, na, a'a iyan taga umul du salama-lama. ²⁶ Pegge' a'ahin, bisan pe tepe si iye kēmon alata' dem dunyahin, ga' du niya' gunane bang ga'i tepe si iye umul salama-lamahin. Pegge' ga' niya' alata' si dunya makalekkat iye supaya tepe si iye umul salama-lamahin. ²⁷ Aku, Anak Manusiya'in, pitu du ku balik duk me' mala'ikatkun, liput we' sahaya Samaku Tuhanin. Ubus tumbasanku du kēmon a'ahin matalep si me' hinanganden." ²⁸ Pa'in si Isa pe, "Sabennal akahante ka'am, niya' ka'am matu'u inin ga'i matey bang ga'i dahu' takitebi ku, Anak Manusiya'in, pitu magbaya' si me' a'ahin."

17

Kapinda bantuk si Isahin

(Markus 9.2-13; Lukas 9.28-36)

¹ Manjari ennem bahangi puwas miya'an, bino' o we' si Isa si Petros, si Yakub, duk si Yahiya pī diyata' punu langkew, siye-siye hadja. ² Sābude mala' ihin, pinda te'ed bantuk si Isahin si pagmatahande. Luwenen sahaya kuwe' mata ellewin duk semmeknen makasilew hawal pote'nen. ³ Manjari bessuwang paguwa' si siye la'i si Musa duk si Nabi Eliyas duk magbissā siye duk si Isa. ⁴ Sābude magbissāhin, pa'in si Petros pu si Isa, “Tuwan, hāp te'ed pegge' tiya' kami tu'u. Bang kew mabaya', ngahinang ku tu'u tellu payad. Dambuwa' si ka'u, dambuwa' pu si Musa, duk dambuwa' pu Nabi Eliyas.”

⁵ Manjari sasang missā pe si Petros, niya' inalak danta' paguwa' si atagde duk kalandungan siye duk niya' suwala amban inalakin magpa'in, “Inin Anakku kalasahanku te'ed. Kasulitan ku te'ed si iye. Pakalehun bi iye.” ⁶ Pagkale me' tindeggen suwala miya'an, kadahitan siye manamal duk magtawus siye pakusu diyata' bulak.

⁷ Saguwa' pī si Isa si me' tindeggen duk inantan siye we' ne, pa'inne, “Nengge ka'am duk da'a ka'am tinalew.” ⁸ Pagtongasde, ga' niya' seddili kitede luwal sa' si Isa.

⁹ Manjari sasangde padurul amban diyata' punu, sinessa'an siye we' si Isa, pa'inne, “Da'a ka'am magaka-aka sabab bakas takitebi diyata' punu inin, samanta'an aku, Anak Manusiya'in, ga'i pe ku ellum balik amban kamateykun.” ¹⁰ Tinilew iye we' me' tindeggen, pa'inde, “We'ey te' pa'in me' guru magtolo' sara' āgamahin we' subey ko' pitu dehellu Eliyas meke Almasihin?” ¹¹ Nambung si Isa, pa'inne, “Bennal iyan. Eliyas pitu dehellu amban Almasihin manyap kēmonin.” ¹² Saguwa' akahante ka'am,” pa'in si Isa, “bakas pitu ne Eliyas bu ga' iye takilale me' a'ahin. Duk tahinangde ne sasuku kabaya'anden si iye. Damikkiyan aku, Anak Manusiya'in, binasade du ku isab.” ¹³ Na, bahu kata'uhan me' tindeggen we' bissānen hati' sabab Yahiya magpandi-pandi me' a'ahin.

Si Isa makawuli' nakanak lella pasayedan seyitan

(Markus 9.14-29; Lukas 9.37-43a)

¹⁴ Pagbalik disi Isa pī si me' a'a mabanesin, niya' a'a pī pasujud pu si Isa makitabang, pa'inne, ¹⁵ “O Tuwan, ma'ase' kew si anakkun. Binabuy-babuy iye duk makalandu' sakinen pegge' daran iye hebba' dem ebbut duk dem bohe'.” ¹⁶ Bakas bo'oku iye pī si me' tindeggen, saguwa' ga' iye tapakawuli'de.” ¹⁷ Nambung si Isa, pa'inne, “Ka'am me' a' a kuwe'itu inin, sala' te'ed pamikilbin. Ga' te'ed niya' sandelbi si Tuhan. Taman sumiyan pe ku tu'u si ka'am? Taman sumiyan pe ku nandalan addatbin meke ka'am kahagad?” Manjari pa'inne si sama nakanakin, “Bo'ohun anaknun pitu.” ¹⁸ Pagtekka nakanakin la'i, inamāhan we' si Isa seyitanin, manjari paluwas seyitanin amban nakanakin duk magtawus nakanakin kawuli'an.

¹⁹ Ubus bino' o si Isa magbissā we' me' tindeggen, siye-siye hadja, pa' inde, “We' ey te' ga' tapaluwas kami seyitanin?” ²⁰ Pa' in si Isa, “Pu' unne ga' i tapaluwasbi pegge' kulang pe te' ed sandelbi si Tuhanin. Akahante ka' am sabennal-bennal, bang sandel ka' am si Tuhan bisan hadja kuwe' ahat, dalilnen kuwe' hadja hadjehan bigi mustasa, duk da' akbi punuhin palinda, asal palinda du. Ga' niya' hunit si ka' am bang ka' am sandel. (²¹ Saguwa' seyitan da bayu' miya' an, ga' i tapaluwas luwal hadja bang ka' am ngampun duk muwase.)”

Inaka balik we' si Isa sabab kamateynen

(Markus 9.30-32; Lukas 9.43b-45)

²² Dambuwa' ellew pagla' i siye si Jalil, pa' in si Isa si me' tindeggen, “Aku, Anak Manusiya' in, sinōngan du ku iyan si antanan me' a' a. ²³ Papatayde du ku. Tellum bahangi puwas kamateykun, ellum du ku balik.” Pagtakalede inin, suse manamal me' tindeggen.

Si Isa magbayed sukey langgal

²⁴ Pagtekka siye la' i si Kapernaum, hap pī pu si Petros me' a' a magpāku-pāku sukey si langgalin, pa' inde, “Magbayed sukey ke gurubin?” ²⁵ Nambung si Petros, pa' inne, “Awe' .” Pagdiyalem si Petros dem luma' , magtawus si Isa missā si iye, pa' inne, “Ine pa' innu, Simon. Sine magbayed sukey si me' sultan si dunyahin, me' anak-usbaden atawa me' a' a seddilihin?” ²⁶ Pa' in si Petros, “Me' a' a seddilihin.” Pa' in si Isa, “Iye hep, hātinen ga' i magbayed me' usbanen. Manjari, kite bi inin me' usba Tuhanin, hangkan makajari bisan kite bi ga' i magbayed. ²⁷ Saguwa' ga' i hāp bang la' at ateyden si kite. Pī kew hap lamew messi. Lukahun behe kenna tagna' ta' eddo' nun duk ngasuwa' kew iyan la' i sīn sarang pamayed sukeyte si langgalin. Eddo' un sīn iyan bu nu pī si langgal mayedan sukeyten.”

18

Sine tamanan malangkewin

(Markus 9.33-37; Lukas 9.46-48)

¹ Baytu miya' an hap pī pu si Isa me' tindeggen, pa' inde, “Sine tamanan malangkewin si me' a' a manuhut pagbaya' an Tuhanin?” ² Manjari nganda' ak si Isa dambuwa' nakanak pī si siye bu pinatengge we' ne si tengnga' de. ³ Ubus pa' inne, “Sabennal akahante ka' am, ga' i ka' am sumakup dem pagbaya' an Tuhanin bang ga' i pindahanbi

pikilanbin duk ka'am manjari kuwe' nakanak diki'in, ga'i malangkew dine.⁴ Sine-sine madiyahawa' ateyne kuwe' nakanak inin, iye tamanan malangkewin si pagbaya'an Tuhanin.⁵ Bang niya' a'a bu sabab sandelne si akuhin ngaddatan dambuwa' nakanak diki' kuwe' inin, aku inaddatannen.”

Subey ilebbahan pagdusehin

(Markus 9.42-48; Lukas 17.1-2)

⁶“Bang niya' a'a makapaduse si dambuwa' nakanak diki' kuwe' inin makahagad si akuhin, hāp pe si' iye miya'an tapatowengan batu hadje si kelongne bu ilabo' pī dem tahik, duk hadja ga'i tabo'one magduse.⁷ Maka'ase'-ase' me' manusiya'in pegge' niya' te'ed me' sassat makapaduse siye. Bugtu' niya' te'ed me' sassat tekka. Saguwa' ka'ase' -ase' a'a manassat sawe'nen duk sawe'nen magduse, pegge' asal legga Tuhanin iye.

⁸“Bang tangannun atawa bettishun mamō'o ka'u magdusehin, lebbahanun ne pagdusenun. Dalilnen, kuwe' du putukannu tangannun duk bettishun bu nu ngalakasanne. Hāp pe kew pa'asek dem surga' bisan kew putuk, amban duwe tangannun atawa duwe bettishun saguwa' tinimanan kew pī dem ebbut ga' niya' kapalemne.⁹ Duk bang matanun isab mamō'o ka'u magdusehin, lebbahanun pagdusenun. Dalilnen, kuwe' du ugittannu matanun bu nu ngalakasanne. Hāp pe kew pa'asek dem surga' bisan dambuwa' sa' matanun amban duwe matanun saguwa' tinimanan kew pī dem ebbut narka'.”

Dalilan sabab bili-bili masumape'in

(Lukas 15.3-7)

¹⁰“Pahatul-hatul ka'am,” pa'in si Isa, “da'a diyawa'anun bi bisan dambuwa' me' nakanak madiki' inin pegge' akahante ka'am, me' mala'ikat mangipat siyehin luwal la'i si harapan Samaku si surga'in. (¹¹ Aku, Anak Manusiya'in, akaku mapitu si dunyahin nimbul me' a'a matala amban Tuhanin.)¹² Ine pa'inbi? Sa'upama, bang niya' dambuwa' a'a taga bili-bili dahatus ekkahannen bu ne niya' dambuwa' sumape', ine ente' hinangne? Bugtu' ambananne siyampū' duk siyamin la'i diyata' punu, duk pī iye miha dambuwa' masumape'in.¹³ Sabennal akahante ka'am, bang takasuwa'ne ne, sinna te'ed iye. Pasōng kasinnahanne dambuwa' miya'an amban siyampū' duk siyam mangga' bakas masumape'in.¹⁴ A'ahin ga'i mabaya' we' lepas dambuwa' hayepnen. Na, sa iyan du isab Samabi si surga'in, ga'i iye mabaya' we' niya' bisan dambuwa' me' mākanak madiki' inin tumala amban Tuhan.”

Bang magduse sawe'nun si ka'u

¹⁵“Bang sawe'nun kapagduse si ka'u, akahanun iye sala'nen. Saguwa' subey ka'am hadja duwangan. Bang tuhutne bissānun bu magsusun iye, tatabangnu ne iye duk ga'i du usa' sandelne si Tuhanin. ¹⁶Saguwa' bang ga'i tuhutne bissānun, mo'o kew pī dambuwa' atawa duwe sawe'nu seddili duk niya' naksi'an kēmon bissābin. ¹⁷Bang ga'i iye pakale si siye, akahanun kēmon me' a'a mala'i si langgalin. Bang ga'i pe iye pakale bisan naksi' kēmon anak-apu' langgalin, subey ne addatbi si iyehin kuwe' addatbi si a'a mangga'i manuhut Tuhanin atawa si me' a'a magpāku-pāku sukeyin.”

Pamagesan duk panganda' akan

¹⁸“Sabennal akahante ka'am, ine-ine pamagesanbi si dunya, pamagesan du isab iyan si surga'. Ine-ine panganda'akanbi tu'u si dunya, panganda'akan du isab iyan si surga'. ¹⁹Akahante du isab ka'am, bang niya' duwangan a'a amban ka'am magtewwa' isunden sabab ine-ine batang pākude si Tuhan, asal pangurung du si siye pinākuden we' Samaku si surga'in. ²⁰Pegge' bang duwangan atawa tellungan a'a magtipun, iye sababnen, pegge' nuhut siye aku, la'i du ku isab si siye.”

Dalilan sabab dara' akan ga' i ngampun sawe' ne

²¹Manjari pī si Petros pu si Isa duk pa'inne, “O Tuwan, mimpaye ampunku sawe'kun bang magduse iye si aku? Mimpitu'?” ²²Pa'in si Isa, “Duma'in mimpitu' saguwa' mimpitumpuk-pitu'.” ²³Manjari magdalilan si Isa, pa'inne, “Pagbaya' Tuhanin kuwe' inin. Niya' dambuwa' sultan baya' lilingne me' libru dara'akannen bang hāp du ke pagantande sīnnen. ²⁴Tagna'ne ngaliling me' libruhin, niya' bino'o pī si sultanin dambuwa' dara'akanne utangnen ibu-ibuhan pilak. ²⁵Manjari ga' i umabut pilaknen pamayed utangnen. Hangkan dina'ak we' sultanin pinabellihan lellahin hinang banyaga' sampay andanen duk me' anaknen, duk dina'ak pinabellihan isab kēmon alata'nen, supaya tabayedan utangnen. ²⁶Magtawus dara'akan miya'an nengge duk tu'utne paharap si sultanin, muyu'-muyu', pa'inne, ‘Tuwan, tangguhun ku dahu'. Bayedanku du kēmon utangku si ka'uhin.’ ²⁷Manjari ma'ase' sultanin si dara'akannen, hangkan ga' ne da'akne binayedan utangnen, duk dina'ak ne iye hap luma'.

²⁸“Pagluwas dara'akan miya'an, niya' tasampangne pagkasine dara'akan taga utang si iye saguwa' kulang du. Magtawus siniggew we' ne bu sinekkel duk pa'inne, ‘Bayedanun ne utangnu si akuhin.’ ²⁹Magtawus dara'akan dambuwa'in nengge duk tu'utne muyu'-muyu' si iye, pa'inne, ‘Tangguhun ku dahu'. Asal bayedante du kew.’ ³⁰Saguwa' ga' i ngatu dara'akan miya'an. Dina'ak we' ne kinalabusu samanta'an ga' i tabayedanne kēmon utangnen. ³¹Manjari pagkite me' dara'akan sinduwehin ma'umantag miya'an, gagal te'ed siye. Hap pī siye si sultanin magaka sabab miya'an. ³²Hangkan da

'ak sultanin hap pī si iye balik dara'akan taga utang ma'ekkahin. 'Dupang kew te'ed,' pa'inne. 'Ga' ne kew hati' da'akku magbayed utangnun pegge' magpa'ase'-ase' kew si aku.³³ Subey si' kew miya'an ma'ase' isab si pagkasinu dara'akanin kuwe' pama'ase'ku si ka'uhin.'³⁴ Astel te'ed sultanin duk dina'ak we' ne kinalabusu dara'akan miya'an pangalegga iye samanta'an ga'i tabayedanne kēmon utangnen.”

³⁵ Manjari pa'in si Isa, “Sa iyan du isab hinang Samaku si surga'in si ka'am bang ga'i ampunbi amban dem ateybi sawe'bi makaduse si ka'amin.”

19

Si Isa magtolo' sabab pagbutasin

(Markus 10.1-12)

¹ Manjari pagubus miya'an bissā si Isa, tahala' iye amban Jalil duk hap pī iye si me' kalahat-lahatan la'i si Yahudiya si lipag bohe' Jordan. ² Banes te'ed a'a nuhut iye duk pinakole' we' ne me' a'a masakihin la'i.

³ Niya' me' Pariseo patapit pī si iye duk panguhi-nguhide iye, tilewde iye, pa'inde, “Dem sara', makajari ke bang a'ahin timananne andanen bisan ine jānnen?” ⁴ Nambung si Isa, pa'inne, “Ga' ke bakas tabatsabi dem kitab we' tagna' pamapanjari Tuhan manusiya'in, pinapanjari siye we' ne lella duk dende ⁵ duk pa'in Tuhanin, ‘Hangkan hep tahala' lellahin amban sa'i-samanen bu padambuwa' iye si andanen duk bakas duwehin magdambuwa' baran ne.’ ⁶ Manjari duma'in ne siye duwe baran,” pa'in si Isa, “saguwa' dambuwa' baran ne. Hangkan subey te'ed ga'i magbutas a'a bakas pinagdambuwa' we' Tuhanin.”

⁷ Manjari pa'in me' Pariseohin si iye, “Na, we'ey dem sara' pangandūsan si Musa lellahin milmahan surat pagbutasan ubus makajari ne timananne andanen?” ⁸ Pa'in si Isa, “Pegge' ga'i ka'am ngatu nuhut tolo', hangkan dinūsan ka'am we' si Musa nimanan andabin. Saguwa' amban tagna' duma'in sa iyan. ⁹ Akahante ka'am, sine-sine nimanan andanen bu ga' du bakas magkadupangan andanen bu maganda iye seddili, magjina iye.”

¹⁰ Manjari pa'in me' tindeggen si iye, “Bang sa iyan magella-andahin, hāp pe ga'i maganda.” ¹¹ Saguwa' pa'in si Isa, “Ga'i kēmon makatuhut iyan, luwal hadja me' ka'urungan basag we' Tuhanin. ¹² Magseddili-seddili jānnen hangkan ga'i maganda me' a'ahin. Niya' me' a'a ga'i makajari maganda pegge' niya' salla'de amban dem betteng. Niya' isab me' a'a bakas kinapun we' a'a. Niya' isab me' a'a ga'i maganda sabab

pinikilden hadja paghinangde si Tuhanin. Sine-sine makatuhutne, subey ne tuhutne usihatku inin.”

Si Isa malasa si me' mākanak diki'

(Markus 10.13-16; Lukas 18.15-17)

¹³ Manjari niya' me' a'a mo'o me' anakde pī pu si Isa supaya tabettadne tangannen si siye bu pākuhanne kahāpan amban Tuhan. Saguwa' inamāhan me' a'ahin we' me' tindeg si Isahin. ¹⁴ Saguwa' pa'in si Isa, “Ambat pitu si aku me' mākanakin, duk da'a siye sagga'un bi. Pegge' a'a kuwe' mākanakin ngatu du pinagbaya'an we' Tuhanin.”

¹⁵ Manjari binettad we' ne me' tangannen si siye. Ubus bu tahala' ne iye.

A'a dayahanin

(Markus 10.17-31; Lukas 18.18-30)

¹⁶ Manjari niya' dambuwa' a'a pī pu si Isa duk pa' inne, “Tuwan, ine hinangan hāp subey hinangku supaya niya' umulku salama-lama?” ¹⁷ Pa'in si Isa si iye, “We'ey tilewnu bang ine mahāpin? Tunggal du Tuhanin mahāpin. Bang kew mabaya' taga umul salama-lama, tuhutun me' panganda'akan Tuhanin.” ¹⁸ Pa'in lellahin, “Panganda'akan inggehin?” Pa'in si Isa, “Da'a kew mono'; da'a kew magjina; da'a kew nangkew; da'a kew naksi' ga'i bennal; ¹⁹ pagaddatanun sa'i-samanun; duk subey kalasahannu sawe'nun kuwe' pangalasanu dinun.” ²⁰ Pa'in lellahin, “Tatuhutku ne iyan kēmon. Ine pe subey hininangkun?” ²¹ Pa'in si Isa, “Bang kew mabaya' we' hāp kew te'ed, pī kew pabellihanun kēmon alata'nun bu pangurungun ulinen si me' mamiskinin. Manjari niya' du iyan alata'nu la'i si surga'. Pagubus, balik kew pitu, nuhut kew aku.” ²² Pagkale lellahin inin, tahala' iye dukka, pegge' ekka te'ed alata'ne.

²³ Ubus pa'in si Isa si me' tindeggen, “Sabennal akahante ka'am, asal hunit te'ed me' madayahanin pinagbaya'an we' Tuhan. ²⁴ Awe', akahante ka'am, mura pe unta'in palabey si lowang dalum amban a'a dayahanin ngatu pinagbaya'an we' Tuhan.”

²⁵ Pagkale me' tindeggen inin, ulali' siye manamal duk pa'inde, “Bang sa iyan, sine ne tapī si surga'in?” ²⁶ Manjari mayam si Isa si me' tindeggen duk pa' inne, “Bang manusiya' ga'i te'ed makajari, saguwa' bang Tuhan, ga' niya' hunit si iye. Tahinangne kēmon.”

²⁷ Manjari missā si Petros, “Payamanun kami inin,” pa' inne, “ubus ne ambanan kami kēmon-kēmonin duk nuhut ne kami ka'u. Ine panumbas kamihin?” ²⁸ Pa'in si Isa, “Sabennal akahante ka'am, bang aku, Anak Manusiya'in, ningkolo' ne magbaya' si dunya ba'ahuhin, ka'am me' tindegku sampuk-duwehin ningkolo' du isab magbaya' si

sampuk-duwe bangsa tubu' Isra'ilin. ²⁹ Bang niya' a'a ngambanan luma'nen atawa me' pungtina'inen lella-dende atawa sa'i-samanen atawa me' anaknen atawa bulaknen, bang ambananne me' inin sabab lasane si akuhin, asal tumbasan Tuhanin iye pa'ekka, duk inurungan du iye umul ga' niya' tamananne. ³⁰ Saguwa' ekka me' dumehellu kuwe' ituhin dumambuli du si pasōngan, duk ekka dumambuli kuwe' ituhin dumehellu du si pasōngan.”

20

Dalilan sabab me' a'a maghinang si likus bāhan ubasin

¹ “Pagbaya' Tuhanin kuwe' inin. Niya' a'a taga bulak luha tinaneman bāhan ubas. Subu pe dambuwa' ellew hap pī iye miha me' a'a magtarabahu si bulaknen. ² Pagsanggupanden we' tangdananne siye asal tangdan para si hinang da ellewin, ubus dina'ak ne siye pī maghinang si bulaknen. ³ Ellet lettu duk salung hap pī iye si tabu'an, duk ngite iye la'i me' a'a nengge-nengge ga' niya' hinangde. ⁴ Pa'inne si siye, ‘Pī ka'am isab magtarabahu si bulakku duk tangdanante du ka'am patut si ka'amin.’ ⁵ Ubus hap pī ne siye. Paglettu ne ellewin, pī ne isab iye miha me' a'a maghinang si bulakne. Kuwe' miya'an du isab hininangnen sakali' ta'abut lisag tellu kohapin. ⁶ Manjari pagkohap-kohap ne, pī iye balik hap tiyanggi duk ngite iye me' a'a magtengge-tengge pe la'i. Pa'inne si siye, ‘We'ey ka'am nengge-nengge hadja tu'u kekkohapan ga' niya' hinangbi?’ ⁷ Pa'inde, ‘Pegge' ga' niya' ngeddo' kami magtarabahu.’ ‘Na, pī ka'am isab magtarabahu si bulakku,’ pa'inne. ⁸ “Pagsangem ne, pa'in dapu' bulakin si kapatasnēn, ‘Tawagun me' a'a magtarabahuhin duk tangdanān ne siye. Iye padambulihun me' a'a ta'eddo'ku dehelluhin.’ ⁹ Ubus hap pī ne me' a'a ta'eddo' kohapin duk tinangdanān siye bali kekkohapan. ¹⁰ Pagpī ne me' a'a ta'eddo' dehelluhin, kannalde we' pasōng pangurung siyehin. Saguwa' inurungan du isab siye tangdan bali kekkohapan. ¹¹ Pagsangkade tangdanden, puggutande dapu' bulakin, ¹² pa'inde, ‘Me' a'a miya'an maghinang hadja da ora bu kami inin maghinang kekkohapan magsandal panas ellew, ubus pagsali'nu tangdan kami hin duk si siyehin.’ ¹³ Saguwa' pa'in dapu' bulakin si dambuwa'in, ‘Bagay, ga' ka'am akkalanku. Pagsanggupanten we' tangdanante ka'am para si hinang da ellewin. ¹⁴ Eddo'un bi tangdanbin bu bi ne hap luma'. Kabaya'ankun tangdananku me' madambulihin sali' du duk tangdan si ka'amin. ¹⁵ We' ga'i ku kapagbaya' si sīnkun? Hatu ngimbū ka'am pegge' sayu' ku?’ ” ¹⁶ Manjari pa'in si Isa, “Hangkan hep me'

dumambuli kuwe' ituhin dumehellu du si pasōngan, duk dumehellu kuwe' ituhin dumambuli du si pasōngan.”

Kamintellune pina'al we' si Isa sabab kamateynen

(Markus 10.32-34; Lukas 18.31-34)

¹⁷ Manjari inin, sasang disi Isa si lān pataked tudju Awrusalam, bino'o we' si Isa patala-tala me' tindegne sampuk-duwehin duk pa'inne si siye, ¹⁸ “Pakale ka'am, kite bi inin pataked hap Awrusalam. Pagla'i ne kite bi, aku, Anak Manusiya'in, sinōngan du pī si antanan me' nakura' imamin duk me' guru si sara' āgamahin. Manjari hukumande si akuhin we' pinapatey ku. ¹⁹ Ubus sōngande du ku isab pī si antanan me' a'a duma'in Yahudi. Duk me' bangsa seddili inin hinangde du ku dagey, duk lubakande ku ubus bu lansangde ku diyata' olom. Saguwa' katellum bahanginen, ellum du ku balik.”

Pināku si Yakub duk Yahiyahin

(Markus 10.35-45)

²⁰ Manjari anda Sebedehin pī pu si Isa magtuhut duk me' anakne lellahin. Pasujud iye pu si Isa pegge' niya' pākune. ²¹ “Ine kabaya'annun?” pa'in si Isa. Pa'in dendehin, “Kabaya'ankun bang ne kew ningkolo' magbaya', patingkolo'nu me' anakku inin si bihingnu, dambuwa' si kanawanannu duk dambuwa' si bibangannu.” ²² Nambung si Isa, pa'inne, “Ga'i kata'uhanbi bang ine pinākubi inin. Ngatu ke ka'am bininasa kuwe' sōng paminasa akuhin?” “Awe', ngatu kami,” pa'inde. ²³ Pa'in si Isa, “Asal bininasa du ka'am kuwe' sōng paminasa akuhin. Saguwa' bang pagpatingkolo' si kanawanankun atawa si bibangankun,” pa'in si Isa, “duma'in aku magbaya'in. Saguwa' me' paningkolo'an miya'an suku' si me' pinanyapan Samaku Tuhanin.” ²⁴ Pagkale me' tindeg si Isa sampū'in sabab pināku duwangan magpungtina'ihin, astel siye. ²⁵ Saguwa' ilinganen we' si Isa me' tindegne kēmon duk pa'inne, “Kata'uhanbi addat me' a'a si dunyahin. Me' nakura' me' kabangsahan seddilihin magmanda te'ed si me' a'ahin duk me' a'a malangkewin magbaya' te'ed si me' a'aden. ²⁶ Saguwa' ka'am,” pa'in si Isa, “subey ga'i magsa miya'an. Sine-sine ka'am mabaya' pinalangkew, subey iye dara'akanbi. ²⁷ Duk sine-sine ka'am mabaya' manjari tamanan malangkewin, subey iye kuwe' banyaga' nabangan sawe'nen. ²⁸ Pegge' bisan aku, Anak Manusiya'in,” pa'in si Isa, “duma'in papituhankun makitabang si manusiya', saguwa' nabang manusiya'. Duk pitu ku paglilla'ku umulkun pangalekkat me' a'a ma'ekkahin, supaya siye ga'i illegga sabab duseden.”

Kawuli'an we' si Isa duwe a'a pessekin

(Markus 10.46-52; Lukas 18.35-43)

²⁹Manjari, pagtahala' siye amban puweblo Ariha, banes te'ed a'a nuhut iye. ³⁰Niya' la 'i duwe a'a pessek ningkolo' si higad lān palabeyanden. Pagkalede we' palabey ne si Isa, ngalingan siye papales, pa'inde, "O tubu' Sultan Da'ud, ma'ase' ne kew si kami."
³¹Inamāhan siye we' me' a'a ma'ekkahin, ga'i siye dina'ak magbukag. Saguwa' namba ne papalesde paglinganden, pa'inde, "O tubu' Sultan Da'ud, ma'ase' ne kew si kami."
³²Padeheng si Isa duk ilinganan we' ne duwangan mapessekin duk pa'inne si siye, "Ine kabaya'anbi hinangku si ka'am?" ³³"Tuwan," pa'inde, "kabaya'an kamihin makakite ne kami." ³⁴Ma'ase' si Isa si siye duk inantan we' ne mataden. Na, magtawus siye makakite duk nuhut ne siye si Isa.

21

Pamahadjede si Isahin papīne si Awrusalamin

(Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40; Yahiya 12.12-19)

¹Pagtapit ne disi Isa si Awrusalam, duk takitede ne kaluma'an Betpagehin la'i si kūd Jaitun, dina'ak padehellu we' si Isa duwangan tindeggen. ²Pa'inne si siye, "Pī ka'am si kaluma'an si dehelluhanbi miya'an. Pagtekkabi la'i, magtawus ka'am iyan ngite dambuwa' asnu duk anakne dinagtel la'i. Lekkahun bi duk bo'ohun bi pitu si aku.

³Bang niya' nilew ka'am bang we'ey eddo'bi, pa'inun bi, 'Niya' kagunahan Panuhutanin si iye,' duk da'akne du iyan bino'o magtawus." (Asnuhin kuwe' bantuk kura'.) ⁴Pinalabey inin duk tuman binissā nabi dem kitabin, pa'inne,

⁵"Akahanun bi me' a'a Awrusalamin, 'Payamanun bi, tekka du sultanbin, diyawa' ateynen duk pasakey iye diyata' anak asnu.'"

⁶Manjari hap pī ne me' tindeggen duk hininang we' de sa panganda'akan si Isa siyehin. ⁷Bino'o ne we' de asnuhin duk anaknen duk ilampiruhan we' de duk me' semmekde, ubus bu pasakey ne si Isa. ⁸Ekka isab me' a'a la'i. Binellat we' de me' semmekden si lān palabeyannen. Sinduwehin noto' me' pange dawenan duk kinanat we' de si lān pamahadjede si Isa. ⁹Magellang-ellang me' a'a si dehelluhan si Isahin duk me' si dambulihannen. Ngalingan siye, pa'inde, "Pudjite bi tubu' Sultan Da'udin. Pudjite bi pinapitu we' Tuhanin. Pudjite bi te'ed Tuhanin."

¹⁰Manjari pagtekkka si Isa si Awrusalam, bengngangan a'ahin kēmon duk pa'inde, "Sine a'a inin?" ¹¹Pa'in me' a'a mabanesin, "Inin si Isa, nabi amban Nasaret si lahat Jalil."

Pī si Isa dem langgal hadjehin

(Markus 11.15-19; Lukas 19.45-48; Yahiya 2.13-22)

¹² Manjari padiyalem si Isa dem langgal hadjehin duk binudjew we' ne kēmon me' a'a magdagang duk me' magbelli diyalem luma' Tuhanin. Ilintuwadan we' ne me' lamisahan me' a'a magsambi'-sambi' sīnin. Ilintuwadan isab we' ne me' paningkolo'an me' a'a magdagang assang pagkulubanin. ¹³ Pa'inne si siye, “Tasulat dem kitab, pa'in Tuhanin, ‘Luma'kun inēnan du luma' pangampunan.’ Saguwa' ka'am,” pa'in si Isa, “hininang we' bi luma' Tuhanin kuwe' luma' patapukan me' a'a panangkew.”

¹⁴ Me' a'a mapesekin duk me' makuku'in pī si iye dem langgal hadjehin duk pinakole' siye we' ne. ¹⁵ Saguwa' astel te'ed me' nakura' imamin duk me' guru si sara' āgamahin pu si Isa pagkitede me' hinanganne maka'ulali'in, duk pagkalede me' mākanakin ngalingan la'i dem langgal magpa'in, “Pudjite bi tubu' Sultan Da'udin.” ¹⁶ Pa'inde pu si Isa, “Takalenu ke bissā me' mākanak miya'an?” “Awe',” pa'in si Isa, “takaleku. Ga' ke bakas tabatsabi tasulat dem kitabin, pina'in, ‘Bisan me' mākanak diki'in tinolo'an du mudji Tuhanin.’” ¹⁷ Ubus inambanan siye we' si Isa duk hap pī iye si kaluma'an Betani. Patenna' iye la'i.

Ngalanes kayuhin

(Markus 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Pagsalung ne sasang pī iye balik si Awrusalam, inusan iye. ¹⁹ Niya' kitene po'on kayu ēnande igira si bihing lān. Hap pī iye, saguwa' ga' niya' takitene buwa'ne luwal hadja dawen. Pa'in si Isa, “Tinagna'an ma'in ga'i ne buwa' balik kayu inin.” Magtawus ngalanes kayuhin. ²⁰ Pagkite me' tindeggen miya'an, ulali' siye, pa'inde, “We'ey ente' magtawus lanes kayu iyan?” ²¹ Pa'in si Isa si siye, “Sabennal akahante ka'am, bang ka'am sandel duk ga'i te'ed duwe-duwehan, makajari hinangbi kuwe' bakas hininangku si kayu iyan. Duk duma'in hadja iyan tahinangbin. Bang pa'inbi si punu inin, ‘O punu, tahala' kew duk pateppad kew pī dem tahik,’ tuntutne du bissābin. ²² Bang ka'am sandel, tasangkabi du ine-ine pākubi amban Tuhan.”

Tinilew we' de si Isa bang amban kapatutnen

(Markus 11.27-33; Lukas 20.1-8)

²³ Manjari hap pī si Isa balik si langgal hadjehin duk magtolo' iye si me' a'ahin. Sasangne magtolo'in, pī me' nakura' imamin duk me' kabahi'anin si iye duk pa'inde, “Ine kapatutnu ngahinang me' hininangnu ellew miya'an? Duk sine mangurungan ka'u kapatutin?” ²⁴ Sambungan si Isa siye, pa'inne, “Niya' isab tilewku si ka'am. Bang ku

sambunganbi, akahante ka'am isab bang ine kapatutku maghinang me' hininangku miya'an.²⁵ Pamandi Yahiya me' a'ahin, amban kapatutnen? Amban Tuhan ke atawa amban manusiya' hadja?" Magisun-isun siye, pa'inde, "Bang sa'upama pa'inte bi we' kapatut Yahiya pamandine me' a'ahin amban Tuhan, pa'inne iyan, 'Na, we'ey Yahiya ga' kahagadbi?"²⁶ Saguwa' bang pa'inte bi, 'Amban manusiya', na tinalew kite bi si me' a'ahin, pegge' kēmon a'ahin kahagad we' Yahiya nabi Tuhanin."²⁷ Hangkan nambung siye, pa'inde, "Inday, ga'i kata'uhan kami bang amban kapatut Yahiyahin." Manjari pa'in si Isa si siye, "Na, ga'i isab ka'am akahanku bang amban kapatutku maghinang me' hinangku miya'an."

Dalilan sabab a'a duk anakne duwehin

²⁸ Magdalilan si Isa, pa'inne, "Ine pa'inbi sabab inin? Niya' dambuwa' a'a duwe anaknen. Pa'inne si sakahin, 'Toto', pī kew ellew inin maghinang si bulakte bi.'²⁹ Pa'in sakahin, 'Ga'i ku.' Saguwa' ubus miya'an, pinda du pikilannen duk harap pī ne iye si bulakde.³⁰ Manjari hap pī isab a'ahin si anakne salihin duk da'akne isab kuwe' panganda'akanne sakahin. Nambung salihin, pa'inne, 'Awe', Amma', pī sa' ku.' Saguwa' ga' iye hap pī."³¹ Ubus pa'in si Isa, "Sine siye manuhut kabaya'an samanen?" Pa'inde, "Sakahin." Manjari pa'in si Isa si siye, "Sabennal akahante ka'am, me' a'a madusehanin kuwe' me' a'a magpāku-pāku sukeyin duk me' dende madupangin, tayima' Tuhanin pe siye dehellu amban ka'am.³² Pegge' pitu si ka'am Yahiya magpandi-pandi a'ahin duk tolo'anne ka'am lān mabentelin bu ga'i kahagadbi. Saguwa' me' a'a magpāku-pāku sukeyin duk me' dende madupangin kinahagad iye we' de. Duk bisan inin takitebi, ga' du pindahanbi pikilanbin bu kahagad si iye."

Dalilan sabab likus ubasin duk me' tatunggu'nen

(Markus 12.1-12; Lukas 20.9-19)

³³ "Pakale ka'am, niya' pe isab dalilan seddili," pa'in si Isa. "Niya' a'a magtanem bāhan ubas pinaluha duk binirang we' ne. Ilowangan we' ne diyawa' pagpegga'an ubasin panawutan bohe' ubasin. Ngahinang isab iye payad langkew pamantew-mantewan likusin. Manjari pinatunggu'an we' ne likusnen si me' a'a, pagbahagi'an uli tinanemnen. Ubus bu tahala' iye pī si lahat tala.³⁴ Pagta'abut pagbuwa' ubasin, dina'ak we' dapu' likusin me' dara'akannen pī si me' a'a tatunggu'nen māku bahagi'ne si me' buwa' ubasin.³⁵ Pagtekka me' dara'akannen la'i, siniggew siye we' me' tatunggu'in. Dambuwa'in pinapeddi'an we' de, dambuwa'in pinapatey duk dambuwa'in pinagtibagan we' de.³⁶ Ubus nganda'ak ne isab dapu' likusin me' dara'akanne seddili

hap pī si siye. Ekka siye amban me' dehelluhin. Hininang we' me' a'a tatunggu'nen si siye kuwe' hininangde si me' dara'akan dehelluhin.³⁷ Ujudnen da'akne hap pī anaknen. Pa'inne dem ateyne, 'Bugtu' pagaddatande anakkun.'³⁸ Saguwa' pagkite me' tatunggu' likusin anakne miya'an, magisun siye, pa'inde, 'Iye hep inin pinusaka'anin. Dayi' ka'am papateyte bi duk ta'eddo'te bi likusin.'³⁹ Manjari siniggew iye we' de duk sinōgadan pī si bukut birang likusin duk pinapatey we' de.⁴⁰ Manjari," pa'in si Isa, "bang tekka dapu' likus miya'an, ine ente' hinangne si me' tatunggu'nen?"⁴¹ Nambung siye, pa'inde, "Bugtu' papateyne me' a'a mala'at miya'an, duk patunggu'ne likusnen si me' a'a seddili, me' mangurungan iye bahagi'nen pagta'abut pagbuwa' ubasin."⁴² Pa'in si Isa si siye, "Ga' ke bakas tabatsabi dem kitab, pina'in,

'Batu tinayikutan we' me' pandey maghinang luma' batuhin, pegge' kannalde ga'i taguna, kuwe'itu iye ne miya'an batu tamanan maniya' kagunahannen. Hinangan Tuhanin inin duk landu' te'ed hāp.'

⁴³ Hangkan akahante ka'am," pa'in si Isa, "tagna' ka'am tapene' Tuhanin, saguwa' pinaganti' du iyan si ka'am me' bangsa seddilihin duk tuhutde du iyan panganda'akan Tuhanin." (⁴⁴ Pa'in si Isa pe, "Kēmon malabo' diyata' batu inin posak-posak barannen. Duk sasuku kalabo'an batu inin, pipis iye.")

⁴⁵ Pagkale me' nakura' imamin duk me' Pariseohin me' dalilan miya'an, tahātide we' siye inandigan si Isahin. ⁴⁶ Batang si Isa siggewde, saguwa' tinalew siye si me' a'a mabanesin, pegge' kahagad me' a'ahin we' nabi si Isa.

22

Dalilan sabab pagjamu-jamuhan si pagkawinanin

(Lukas 14.15-24)

¹ Manjari magdalilan ne isab si Isa si siye, pa'inne, ² "Pagbaya' Tuhanin kuwe' inin. Niya' dambuwa' sultan magpanyap pagjamu-jamuhan hadje pegge' kinawin anakne lellahin. ³ Pagtekka ellew pagjamu-jamuhin, dina'ak we' ne me' dara'akannen pī ngeddo' me' a'a bakas tabatikin. Saguwa' ga'i siye mabaya' pī si pagkawinan. ⁴ Ubus nganda'ak ne isab iye me' dara'akanne seddili hap pī, pa'inne, 'Akahanun bi me' a'a bakas tabatikin we' tahak ne kinakanin, ubus ne sinumbali' me' sapi' lellahin duk me' anak sapi' malemmekin duk panyap ne kēmon. Hangkan subey ne siye pitu si pagjamuhan.'⁵ Saguwa' ga' ngasip me' a'a tabatikin. Tahala' siye, dambuwa'in hap pī si tana'ne, dambuwa'in si tindane, ⁶ duk sinduwehin siniggew we' de me' dara'akan sultanin bu pinogpog duk pinapatey we' de. ⁷ Manjari astel te'ed sultanin. Dina'ak we' ne me'

sundalunen pī mono' me' a'a mapatey me' dara'akannen. Da'akne isab ineggas puwebloden. ⁸Ubus miya'an pa'in sultanin si me' dara'akannen, 'Memes ne kinakanin saguwa' me' bakas tabatikin ga'i ne pata' pitu. ⁹Na, kuwe'itu pī ka'am si me' kalān-lānan duk bo'ohun bi kēmon a'a takasuwa'bin pitu si pagjamuhan.' ¹⁰Manjari pī ne me' dara'akannen si me' kalān-lānan duk bino'o we' de kēmon a'a takasuwa'den, dupang duk petten, ga' bidda'. Hangkan penno' we' a'a luma' pagkawinanin.

¹¹"Pagdiyalem sultanin mayaman me' a'a mala'ihin, niya' takitene la'i lella semmeknen ga'i talep para si pagkawinan. ¹²Pa'in sultanin si lella miya'an, 'Bagay, sa'ingge ka'umaseknu mapituhin, bu ga' kew magbadju' para si pagkawinan?' Ga' nambung a'ahin. ¹³Manjari pa'in sultanin si me' dara'akannen, 'Ingketanun bi tangan a'a iyan duk bettisen duk pabukutun bi pinadem lindem. Magmatey me' a'ahin la'i duk magtage'ot me' impenden hawal pagsusunden.'"

¹⁴Manjari pa'in si Isa, "Ekka a'a ilinganen we' Tuhanin dina'ak patuhut si iye, saguwa' kulang du tapene'in."

Bang maghayed sukey ke si Sultan Nakura'in atawa ga'i

(Markus 12.13-17; Lukas 20.20-26)

¹⁵Manjari tahala' me' Pariseohin duk magisun-isun siye bang sa'ingge panguhinguhide si Isahin si me' bissānen. ¹⁶Ubus dina'ak we' de me' tindegden duk me' tindeg Sultan Herodin pī pu si Isa. Pagtekkade la'i pa'inde pu si Isa, "Tuwan, kata'uhan kami we' bennal hadja me' bissānun duk bennal me' panolo'nu sabab me' kabaya'an Tuhan hininang manusiya'in. Ga'i kew suse bisan ine tapikil a'a si ka'uhin, bisan pe siye me' a'a taga kapatut. ¹⁷Hangkan akahanun kami bang ine pa'innu. Patuhut ke si sara'te bi magbayed sukey si Sultan Nakura' bangsa Romahin atawa ga'i?" ¹⁸Saguwa' kata'uhan si Isa pangakkalden. Pa'inne si siye, "Ka'am iyan magmā-mā hadja. Baya' ku kuhikuhibi. ¹⁹Pakitehanun bi ku sīn pagbayed sukeyin." Ubus bino'ohan iye we' de sīn tuwas. ²⁰Pa'in si Isa si siye, "Patta' sine te' duk sulat sine si sīn inin?" ²¹Pa'inde, "Patta' Sultan Nakura'in duk sulatnen." Manjari pa'in si Isa si siye, "Hangkan pangurungun bi si Sultan Nakura'in suku' si iyehin, duk pangurungun bi si Tuhan suku' si Tuhanin." (Hātinen, magbayed ka'am sukey duk pangurungun bi dibin dambūs-būs si Tuhan.)

²²Pagkalede inin, ulali' siye manamal duk tahala' ne siye.

Tilewde si Isa sabab ka'ellum balik me' pateyin

(Markus 12.18-27; Lukas 20.27-40)

²³ Ellew miya'an niya' pī pu si Isa me' Sadduseo, me' Yahudi ga'i kahagad we' ellum balik me' pateyin si ellew dambuli. ²⁴ Tilewde iye, pa'inde, “Tuwan, bakas sinulat we' si Musa, pa'inne, ‘Bang niya' lella, bu matey iye ga' niya' anakne, subey ne maganda salinen si balu miya'an duk niya' tubu' sakanen.’ ²⁵ Manjari niya' miya'an pitu' lella magpungtina'i bakas patenna' tu'u si kami. Maganda sakahin saguwa' matey iye ga' niya' anakde. Ubus salinen maganda si baluhin. ²⁶ Matey iye ga' du isab niya' anakde. Damikkiyan du isab mapasunu' si iyehin. Kapitu' magpungtina'ihin magganti' nganda baluhin duk matey siye ga' niya' anakde. ²⁷ Ujudnen matey isab dendehin. ²⁸ Na, Tuwan,” pa'inde, “si ellew pagellum balik me' pateyin, anda sine iye, bu pitu' magpungtina'ihin maka'anda iye?”

²⁹ Nambung si Isa, pa'inne, “Sala' ka'am. Hangkan ka'am sala' pegge' ga'i tasabutbi tasulat dem kitabin duk ga'i isab kata'uhanbi balakat Tuhanin. ³⁰ Pegge' bang ellum ne balk me' pateyin,” pa'in si Isa, “kuwe' ne siye me' mala'ikat si surga'in. Ga'i ne siye maganda atawa magella. ³¹ Na, pasal me' a'a matey we' pinakellum balk, ga' ke bakas tabatsabi bang ine pina'in Tuhan si ka'amin? ³² Pa'in Tuhanin, ‘Aku Tuhan pagtuhanan disi Ibrahim duk Isahak duk si Yakub.’ Tuhanin Tuhan me' ma'ellumin, duma'in Tuhan me' pateyin.” (Hātinen we' bisan disi Ibrahim duk Isahak duk si Yakub tiggel ne matey, ellum siye si surga' pegge' inisbat pe we' de Tuhanin.) ³³ Pagkale inin we' me' a'a mabanesin, ulali' te'ed siye sabab panolo'nen.

Da'akan malangkewin

(Markus 12.28-34; Lukas 10.25-28)

³⁴ Pagkale me' Pariseohin we' ga' ta'u me' Sadduseohin nambungan si Isa, magtipun siye duk pī siye pu si Isa. ³⁵ Dangan siye guru pandey si sara' āgama. Niya' tilewne panuleyanne si Isa. ³⁶ “Tuwan,” pa'inne, “dem sara', inggehin da'akan malangkew amban kēmonin?” ³⁷ Nambung si Isa, pa'inne, “Inin, ‘Subey kalasahannu Tuhanin, Panuhutannun dambūs-būs ateynun duk pikilannun duk basagnun.’ ³⁸ Iye inin,” pa'in si Isa, “da'akan malangkew amban kēmonin. ³⁹ Duk panganda'akan mapasunu'in sali' du isab langkewnen, ‘Subey kalasahannu sawe'nun kuwe' pangalasanu dinun.’ ⁴⁰ Kēmon me' da'akan dem sara' pangurung Tuhan si Musahin duk kēmon panolo' kanabihanin sakup dem duwe da'akan inin.”

Panilew sabab Almasihin

(Markus 12.35-37; Lukas 20.41-44)

⁴¹Manjari pa'in si Isa si me' Pariseo bakas magtipunin, ⁴²“Ine pa'inbi sabab Almasihin, tubu' sine iye?” Pa'inde, “Tubu' Sultan Da'ud.” ⁴³“Bang bennal iyan,” pa' inne, “we'ey pa'in si Da'ud sābu pagbaya'an iye we' Niyawa Sutsihin we' Almasihin Panuhutannen?” ⁴⁴Pa'inne dem kitab,

‘Missā Tuhānin si Panuhutankun.

Pa'in Tuhānin, dayi' kew, ningkolo' kew tu'u si kanawananku, tu'u si paningkolo'an mabangsahanin.

Bettadku du me' bantanun diyawa' pat bettisnu.’”

⁴⁵Pa'in si Isa, “Bang Almasihin inēnan Panuhutan we' si Da'ud, sa'ingge kajارين we' tubu' Sultan Da'ud iye?” ⁴⁶Ubus ga'i ne siye ta'u nambungan iye duk kemuwe ellew miya'an ga' ne niya' a'a makatawakkal nilew iye ine-ine.

23

Paghalli'anun bi me' guru si sara' āgamahin

(Markus 12.38-39; Lukas 11.43,46; 20.45-46)

¹Manjari missā si Isa si me' a'a mabanesin duk si me' tindeggen, pa'inne, ²“Me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin taga kapatut magtolo' me' sara' si Musahin.

³Hangkan kahagadun bi duk tuhutun bi kēmon panolo'den, saguwa' da'a ka'am nuhut hinanganden, pegge' ga'i du tuhutde me' panolo'den. ⁴Pinabohatan we' de me' a'ahin duk me' sara' ga'i takole'de, bu ga'i siye nabang mo'one bisan kuwe'ahat. ⁵Kēmon hininangden hinangde duk siye takite we' a'a. Payamanun bi be me' pangisihande sulat ilekkat amban dem kitabin pinekkes si lendo'de duk lengngende, hadje amban si me' sinduwehin duk taha' isab me' jambu semmekden. ⁶Bang siye si me' pagjamu-jamuhan, kabaya'anden ningkolo' si me' paningkolo'an mabangsahanin. Bang dem langgal, mabaya' siye ningkolo' si me' paningkolo'an para si me' a'a pinagaddatanin. ⁷Sinna siye sinalam si me' tabu'an duk bang siye inēnan ‘Guru.’ ⁸Bang ka'am, da'a ka'am mabaya' inēnan ‘Guru,’ pegge' kuwe' du ka'am kēmon magpungtina'i duk dambuwa' du hadja gurubin, aku. ⁹Da'a ēnanun bi ‘Amma’ sine-sine tu'u si dunya, pegge' dambuwa' du samabin, iye Tuhan si surga'in. ¹⁰Duk ga'i ka'am makajari inēnan ‘Nakura’ pegge' dambuwa' hadja nakura'bin, Almasihin. ¹¹Sine-sine ka'am mabaya' pinalangkew te'edin subey iye dara'akanbi. ¹²Sine-sine mahadje dine pinadiyawa' du, duk sine-sine madiyawa' dine pinahadje du.”

Pinakata'u we' si Isa we' magmā-mā hadja siye

(Markus 12.40; Lukas 11.39-42,44,52; 20.47)

¹³“Ka'ase'-ase' ka'am, me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin pegge' asal legga Tuhanin du ka'am. Magmā-mā hadja ka'am nuhut Tuhanin. Binembelan we' bi me' a'ahin supaya siye ga'i tumuhut pī si pagbaya'an Tuhanin. Ga'i du tuhutbi lān miya'an duk pagesbi pe sasuku mabaya' nuhut lān miya'an.

(¹⁴“Ka'ase'-ase' ka'am, me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin pegge' asal legga Tuhanin du ka'am. Magmā-mā hadja ka'am nuhut Tuhanin. Sinigpitan we' bi me' dende baluhin supaya ta'eddo'bi me' luma'den duk magsambahayang ka'am pataha', magmā-mā we' a'a hāp ka'am. Bugtu' hukuman hadje tasangkabin si ahilat.)

¹⁵“Ka'ase'-ase' ka'am me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin pegge' asal legga Tuhanin ka'am. Magmā-mā hadja ka'am nuhut Tuhanin. Butasanbi tahikin pī si kalahatan seddili duk lumengngan ka'am tala magtolo' supaya niya' bisan dambuwa' a'a nuhut panolo'bin. Saguwa' bang nuhut ne iye, pasōng pe iye pata' pinadem narka' amban ka'am sabab me' panolo'bi si iyehin.

¹⁶“Ka'ase'-ase' ka'am. Kuwe' ka'am me' a'a pessek nundan pagkasibi pessek. Magtolo' ka'am, pa'inbi, 'Bang napa a'ahin bu hinangne saksi' langgal hadjehin, makajari bisan ga'i tumananne. Saguwa' bang iye hinangne saksi', me' bulawan dem langgal hadjehin, ga'i makajari bang ga'i tumananne.' ¹⁷Dupang ka'am duk pessek. Inggehin malangkewin, bulawanin atawa langgalin? Sutsi hadja bulawanin pegge' diyalem langgal. ¹⁸ Magtolo' isab ka'am, pa'inbi, 'Bang napa a'ahin bu hinangne saksi' pagkulubananin, makajari bisan ga'i tumananne. Saguwa' bang iye hinangne saksi' kuluban diyata' pamettadan iyehin, ga'i makajari bang ga'i tumananne.' ¹⁹ Pessek ka'am manamal. Inggehin malangkewin, kulubanin atawa pagbettadan kulubanin? Bang ga'i binettad hayepin diyata' pagbettadan kulubanin, duma'in hep kuluban. ²⁰ Hangkan hep bang niya' a'a napa bu hinangne saksi' pagbettadan kulubanin, sinakup du kēmon binettad diyata'nen, ²¹ duk sine-sine napa, bu hinangne saksi' langgal hadjehin, sinakup du isab mapatenna' dem langgalin, hātinen, Tuhanin. ²² Duk sine-sine napa bu hinangne saksi' surga'in, iye saksi'nen paningkolo'an Tuhanin. Duk asal Tuhanin ne te'ed panapahannen pegge' Tuhanin maningkolo' mala'ihin.

²³“Ka'ase'-ase' ka'am me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin pegge' asal legga Tuhanin du ka'am. Magmā-mā hadja ka'am nuhut Tuhanin. Magjakat ka'am bisan sampay jambanganbi pagpā-pā kinakanin. Saguwa' ga'i ka'am nuhut me' da'akan malangkewin. Ga'i ka'am bentel, ga'i ka'am ma'ase' si sawe'bi, duk ga'i ka'am tapangandelan. Hāp bang ka'am magjakat, saguwa' subey ga'i tayikutanbi me' hinangan pina'inku miya'an. ²⁴ Pagtuyu'anbi nuhut da'akan mangga'i malangkewin saguwa' bang

da' akan malangkewin ga' i hinangbi. Kuwe' ka' am a' a pessek mandu' an sawe' bin. Kuwe' ka' am a' a magsā' bohe' duk ga' i ta' inumne sanamin saguwa' taloroyne unta' in.

²⁵“Ka' ase' -ase' ka' am me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin pegge' legga Tuhanin du ka' am. Magmā-mā hadja ka' am nuhut Tuhanin. Kinoso' an we' bi tikungin duk laleyin saguwa' diyalemnen haram, pegge' ta' eddo' bi me' kinakan iyan sabab pangakkalbin duk pagnapsubin. ²⁶ Pessek ka' am, me' Pariseohin. Limpiyuhanun bi dahu' me' inisibin ubus limpiyu du isab laleybin duk tikungbin.

²⁷“Ka' ase' -ase' ka' am me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin pegge' legga Tuhanin du ka' am. Magmā-mā hadja ka' am nuhut Tuhanin. Kuwe' kabul pininta ka' am. Hāp-hāp bantuknen amban luwasan saguwa' diyalemnen penno' we' tolang duk isi buhuk. ²⁸ Damikkiyan du isab ka' am, si me' a' a kuwe' bantuk bentel ka' am, saguwa' dem ateybin magdusta' hadja ka' am duk ngalanggalan sara' .”

Pina' al we' si Isa we' illegga siye

(Lukas 11.47-51)

²⁹“Ka' ase' -ase' ka' am me' guru si sara' āgamahin duk me' Pariseohin. Magmā-mā hadja ka' am nuhut Tuhanin. Mahāpan ka' am me' kabul me' nabihin duk me' a' a mabentelin pangaddatbi siye. ³⁰ Duk pa' inbi, ‘Bang ellum ne kami masa kapapu' an kamiley ga' i te' ed kami matuk si hinanganden mapatey me' nabihin.’ ³¹ We' bissābi iyan magbennal ne ka' am we' tubu' me' mamapatey nabihin ka' am. ³² Pihun bi, ubusanun bi hininang me' kapapu' anbi ley. ³³ La' at te' ed ka' am. Ga' i ka' am makajari patapuk amban hukuman pinadem narka' . ³⁴ Akahante ka' am, nganda' ak du ku iyan pī si ka' am me' nabi duk me' lella lalem kata' unen, duk me' guru. Sinduwehin papateybi iyan duk sinduwehin lansangbi si olom. Sinduwehin lubakanbi la' i dem langgalbi duk turul-turulbi pī si me' puweblo palahihanden. ³⁵ Hangkan tewwa' hukuman ka' am sabab pamapatey me' a' a mangga' niya' dusenen, tinagna' an amban si Habil anak Apu' Adamin sampay Jakariya anak Barakihin bakas pinapateybi si ellet langgal hadjehin duk pagkuluban-kulubananin. ³⁶ Sabennal akahante ka' am, kēmon me' hininangde miya' an, mole' si ka' am, me' a' a ma' ellum kuwe' itu inin.”

Lasa si Isa si me' a' a Awrusalamin

(Lukas 13.34-35)

³⁷“O, me' a' a Awrusalam, suse ku sabab ka' am. Luwal papateybi me' nabihin duk pagtibaganbi me' dina' ak Tuhan mapiyu si ka' amin. Mimpiye ne ka' am batang pagtipunku duk ipatku kuwe' dalil bukaran magtipun me' usuyenen diyawa' peppikne,

saguwa' ga'i ka'am mabaya'.³⁸ Payamanun bi, tinayikutan ne lahatbin we' Tuhanin.
³⁹ Akahante ka'am we' ga'i ne ku te'ed kitebi balik samanta'an ga'i tekka ellew pagpa
'inbi, 'Pudjite bi pinapitu Tuhanin.' ”

24

Pina'al we' si Isa pamagka' at langgal hadjehin

(Markus 13.1-2; Lukas 21.5-6)

¹ Pagluwas si Isa amban dem langgal hadjehin, hap pī si iye me' tindeggen duk pinakitehan we' de si iye langgalin. ² Pa'in si Isa si siye, “Awe', payamanun bi ne iyan, pegge' sabennal akahante ka'am, niya' ellew si pasōngan ga' du iyan niya' talebbi tu'u me' batu magbangkat-bangkit iyan, saguwa' kēmon kinanat-kanat du.”

Me' kasasewan duk kabinasahan

(Markus 13.3-13; Lukas 21.7-19)

³ Manjari sasang si Isa ningkolo' si kūd Jaitun, hap pī si iye me' tindeggen, siye-siye hadja duk pa'inde, “Akahanun kami, sumiyan umantag me' pina'innu iyan, duk me tanda' mapaguwa'in bang sōng pitu ne kew balik duk bang sōng kiyamat ne dunyahin?”
⁴ Nambung si Isa, pa'inne, “Pahatul-hatul ka'am duk ka'am ga'i ka'akkalan. ⁵ Pegge' ekka iyan pitu magēnan ēnkun magpa'in we' siye ne Almasihin. Duk ekka iyan ka'akkalande. ⁶ Makakale ka'am iyan sabab magbono' dem lahat duk suwi-suwi sabab magbono' si lahat tala, saguwa' da'a ka'am tinalew. Kēmon inin subey umantag saguwa' duma'in pe inin ellew kiyamat. ⁷ Dambuwa' bangsa magbono' duk bangsa seddili, duk dambuwa' pagsultanan magbono' duk pagsultanan seddili. Niya' iyan me' unus duk me' linug si me' kalahat-lahatan si dunya. ⁸ Saguwa' kēmon inin panagna'an me' katiksa'anin hadja, kuwe' dalil dende sōng nganak duk nagna' peddi'an ne.

⁹ “Ubis siggew me' a'a du ka'am duk sōngande ka'am ilegga duk pinapatey. Kabunsihan du ka'am we' kēmon manusiya' pegge' nuhut ka'am aku. ¹⁰ Ellew iyan ekka ga'i ne nuhut aku. Pagbuddihande sawe'den duk kabunsihande sawe'den. ¹¹ Ekka iyan a'a tekka magmā-mā nabi siye pinapitu we' Tuhanin duk ekka a'a ka'akkalande. ¹² Pegge' lumandu' ne kala'atan dem dunyahin, me' a'a ma'ekkahin ga'i ne malasa si sawe'de. ¹³ Saguwa' sine-sine nandal sampay si tamanan kabinasahan inin, taga umul du si surga' ga' niya' tamananne. ¹⁴ Duk me' aka-aka mahāp sabab pagbaya' Tuhanin minahalayak du iyan si tibu'ukan dunya, supaya kata'uhan manusiya'in kēmon. Ubus iyan kiyamat ne dunyahin.”

Katika'san mangga' niya' sali'nen

(Markus 13.14-23; Lukas 21.20-24)

¹⁵“Bakas pina'al andang we' Nabi Daniyel we' si pasōngan niya' la'i dem langgal hadje makapagka'at, duk ngandiyawa'an Tuhanin. (Ambat mamatsa inin sabutanne.)
¹⁶Bang takitebi inin subey ne me' a'a mala'i si Yahudiyahin lahi pī si me' kapunuhan.
¹⁷Bang niya' a'a si luwasan luma'ne subey ne iye ga' i padiyalem ngeddo' panyapnen.
¹⁸Duk mala'i si tana'nen subey ne ga' i balik pī si luma'ne ngeddo' semmeknen, saguwa' subey ne iye lahi. ¹⁹Andū', maka'ase'-ase' me' mabettengin duk me' maganak diki'in la'i si me' ellew ī'. ²⁰Māku-māku ka'am si Tuhan karayaw ellew palahibin duma'in si tempo ga' i hāp lahatin atawa si ellew li' i. ²¹Pegge' si me' ellew ī',” pa'in si Isa, “niya' iyan katiksa'an hadje, ga' niya' sali'ne kemuwe tagna' dunyahin sampay kuwe'itu. Duk puwas inin, ga' i ne te'ed kabalikan. ²²Bang ga' i kulangan Tuhanin me' ellew katiksa'an ī', ga' niya' a'a ellum. Saguwa' sabab me' a'a tapene'nen kulangan Tuhanin du me' ellew ī'.

²³“Bang niya' si ellew ī' magpa'in si ka'am, ‘Oy, payamanun bi, tiya' Almasihin,’ atawa ‘ī' iye la' i,’ da'a te'ed kahagadun bi. ²⁴Pegge' si me' ellew ī', niya' iyan paguwa' me' a'a magpa'in we' Almasihin siye bu ga' i bennal. Niya' isab iyan me' a'a magpa'in we' nabi siye bu ga' i to'o. Duk magpakite siye iyan me' tanda' balakatan duk me' hinangan maka'ulali' supaya bang makajari tabo'ode pasape' bisan me' a'a tapene' Tuhanin. ²⁵Pakale ka'am,” pa'in si Isa, “bakas ne ka'am akahanku andang sabab me' inin pādpād ga' pe umantag. ²⁶Hangkan hep bang pa'inde si ka'am, ‘Payamanun be, ī' iye la' i si lahat makagindew-gindew,’ da'a ka'am hap pī. Bang pa'inde, ‘Payamanun be, tiya' iye patapuk tu'u,’ da'a ka'am kahagad. ²⁷Pegge' aku, Anak Manusiya'in, bang ne ku pitu, takite papitukun kuwe' lalat ninagan langitin amban silangan tudju seddepan.”
²⁸Manjari mageli'an si Isa, pa'inne, “Antag-antag kaniya'an bangkeyin la' i magtipun me' owakin.”

Papitu Anak Manusiya'in

(Markus 13.24-27; Lukas 21.25-28)

²⁹“Manjari si me' ellew ī',” pa'in si Isa, “pagubus me' katiksa'an miya'an, ngalindem mata ellewin duk bulanin ga' i ne danta', duk me' pote'anin magkalabo'-labo' amban diyata' langit duk me' bayu'an diyata' langitin tahala' amban lugalden. ³⁰Manjari pagubus inin, kitede du ku, Anak Manusiya'in, pitu dem inalak. Takite me' a'ahin du sahayakun duk balakatku mahadjehin, duk magmatey kēmon a'a amban kabangsa-bangsahan si dunyahin. ³¹Ubus niya' iyan helling kuwe' helling tabuli' pales manamal

duk da'akku pitu me' mala'ikatkun nipun me' a'a tapene'kun amban ka'ampat pidjū alamin.”

Pamintangan si po'on kayuhin

(Markus 13.28-31; Lukas 21.29-33)

³²“Pandogahanun bi kayu igirahin,” pa'in si Isa. “Bang numbu' ne dawennen, kata'uhanbi we' sōng baytu panas ne. ³³Damikkiyan isab bang takitebi ne umantag me' pina'inku miya'an, kata'uhanbi we' asal tapit ne te'ed pabalikkun. ³⁴Sabennal akahante ka'am,” pa'in si Isa, “ga'i pe ubus matey kēmon a'a ma'ellum kuwe'itu inin, tekka ne me' bakas pina'inku inin. ³⁵Palabey hadja langitin duk dunyahin, saguwa' bang bissākun asal ga'i usa'.”

Ga'i kata'uhan waktunen

(Markus 13.32-37; Lukas 17.26-30, 34-36)

³⁶“Saguwa' ga' niya' ngata'u bang ellew ine atawa waktu ine papituku balik si pasōnganin. Bisan me' mala'ikat si surga'in ga'i kata'uhande. Bisan aku, Anak Tuhanin, ga'i du isab kata'uhanku. Luwal Samaku Tuhanin mangata'uhin. ³⁷Bang ne ku pitu balik si dunya, me' hinangan me' a'ahin kuwe' du hinangan me' a'a masa si Nu ley. ³⁸Masa miya'an, ga' pe tekka laseyin, ga' niya' tapikil me' a'ahin luwal mangan duk nginum, maganda duk magella sampay ta'abut ellew padiyalem si Nu dem kappalin. ³⁹Ga' kata'uhande bang ine ma'umantagin duk bessuwang hadja tekka laseyin duk lambo siye kēmon. Na, kuwe' iyan du isab me' a'ahin bang aku, Anak Manusiya'in, pitu balik. ⁴⁰Ellew pabalikkun niya' iyan duwangan lella maghinang si tana', dambuwa'in ineddo' duk dambuwa'in ta'amban. ⁴¹Niya' iyan duwangan dende magtabang maggiling, dambuwa'in ineddo' duk dambuwa'in ta'amban. ⁴²Hangkan papateng-pateng ka'am, pegge' ga'i kata'uhanbi bang ellew ine papitukun. ⁴³Saguwa' essebun bi inin, we' bang kata'uhan dapu' luma'in bang waktu ine katekka panangkewin, tapagjaga iye duk ga'i tapasagadanne luma'nen ilangkat duk inasek. ⁴⁴Damikkiyan isab ka'am, subey ka'am luwal papateng-pateng pegge' aku, Anak Manusiya'in, tekka du ku pitu baytu ga'i ku ase-asebi.”

Dara'akan tapangandelan duk dara'akan ga'i tapangandelan

(Lukas 12.41-48)

⁴⁵“Bang niya' dara'akan tapangandelan duk hantap maghinang, iye iyan tahinang amunen nakura' me' dara'akanne sinduwehin. Bang ta'abut ganta' pagurung-urungin,

iye mangurung bānya' si me' dara' akanin. ⁴⁶ Pagtekka amunen balik, sinna manamal dara' akan miya' an bang takite amunen we' tuhutne kēmon panganda' akan iyehin. ⁴⁷ Sabennal akahante ka' am we' pangandel amunen du si iye kēmon alata' nen. ⁴⁸ Saguwa' bang sa' upama la' at dara' akan miya' an, duk pa' inne dem ateyne we' tiggel pe du tekka amunen, ⁴⁹ ubus papeddi' anne me' pagkasine dara' akanin, duk iye bahannen, magkakan duk maginuman duk me' luwal maglangohanin. ⁵⁰ Manjari bessuwang tekka amunen ellew ga' ase-asene duk waktu ga' kata' uhanne. ⁵¹ Na, manjari bininasa te' ed iye we' amunen duk pinatuhut iye pī si lugal pinasuku' si me' a' a magmā-mā manuhut Tuhanin. La' i magmatey me' a' ahin duk magtage' ot impenden.”

25

Dalilan sabab me' sampū' budjangin

¹ Manjari magdalilan si Isa balik, pa' inne, “Bang pitu ne ku balik, pagbaya' Tuhanin kuwe' inin. Niya' sampū' budjang mo' o payita' anden dangan-dangan hap pī nampang pangantin lellahin. ² Lime budjangin babbal duk limehin lalem pikilannen. ³ Me' mababbalin bo' ode payita' anden saguwa' ga' siye mo' o isellan pangiside balik bang ubus ne isellan dem payita' anden. ⁴ Saguwa' me' budjang malalem pikilannen bo' ode payita' anden sampay isellan dem pangisihanden. ⁵ Pegge' tiggel tekka pangantin lellahin kinaru' siye duk ujud tumuli siye kēmon. ⁶ Pagnenga' bahangihin niya' ngalingan, pa' inne, ‘Tiya' ne pangantin lellahin, dayi' ka' am sampangun bi iye.’ ⁷ Manjari donga' me' budjangin duk memesde payita' anden. ⁸ Pa' in me' budjang mababbalin si me' malalem pikilannen, ‘Urunganun bi kami isellan, pegge' sōng pandem ne payita' an kamihin.’ ⁹ Saguwa' nambung me' budjang malalem pikilannen, pa' inde, ‘Kaw ga' i umabut si kite bi kēmon. Pī ka' am si tinda bu bi melli isellan.’ ¹⁰ Na, hap pī ne me' mababbalin melli. Sasangde mapīhin tekka ne pangantin lellahin. Me' lime budjang mamemesin nuhut padiyalem pī dem luma' pagkawinanin ubus bu dininding ne gawangin. ¹¹ Ga' du tiggel tekka isab me' budjang sinduwehin duk pa' inde, ‘O Tuwan, lukahanun ko' kami.’ ¹² Saguwa' nambung pangantin lellahin, pa' inne, ‘Ga' i lukaku. Ga' i ka' am takilaleku.’ ¹³ Hangkan hep,” pa' in si Isa, “papateng-pateng ka' am, pegge' ga' i kata' uhanbi bang ellew ine atawa waktu ine ku pitu balik.”

Dalilan sabab sīn pinangandelin

(Lukas 19.11-27)

¹⁴“Bang pitu ne ku balik, pagbaya' Tuhanin kuwe' inin. Niya' dambuwa' a'a lumengngan hap lahat seddili. Sōng patahala'nen, da'akne pī si iye me' dara'akannen duk pinangandel we' ne si siye sīnnen. ¹⁵Sīn pinangandelne si siyehin pinagtuhut duk kata'uden. Dambuwa'in inurungan we' ne lime ngibu pilak, dambuwa'in duwe ngibu, duk dambuwa'in da ngibu pilak. Ubus tahala' ne iye. ¹⁶Dara'akan bakas inurungan lime ngibu pilakin magtawus hap pī maglitu, duk maka'untung iye lime ngibu pilak. ¹⁷Damikkiyan du isab dara'akan taga duwe ngibuhin, maka'untung isab iye duwe ngibu. ¹⁸Saguwa' dambuwa' bakas inurungan da ngibu pilakin, hap pī magkali bu tinapukan we' ne sīn amunen dem bulak. ¹⁹“Pagtiggel ne te'ed, tekka ne balik amu me' dara'akan miya'an. Manjari tilewne siye bang ine bakas hininangde duk sīnnen. ²⁰Dara'akanne bakas inurungan lime ngibu pilakin pī mo'o untungne lime ngibuhin duk pa'inne, ‘Tuwan, bakas urungannu ku lime ngibu pilak, maka'untung ku lime ngibu isab.’ ²¹Pa'in amunen si iye, ‘Hāp hininangnun. Dara'akan hāp kew duk tapangandelan kew. Tapangandelan kew si me' kuwe'ahat hangkan pangandelku du si ka'u alata'kun pina'ekka. Dayi' kew, patuhut kew si aku magkēg.’ ²²Ubus hap pī isab dara'akan bakas inurungan duwe ngibu pilakin. Pa'inne, ‘Tuwan, bakas urungannu ku duwe ngibu pilak. Maka'untung ku duwe ngibu isab.’ ²³Pa'in amunen si iye, ‘Hāp hininangnun. Dara'akan hāp kew duk tapangandelan kew. Tapangandelan kew si me' kuwe'ahat, hangkan pangandelku du si ka'u alata'kun pina'ekka. Dayi' kew, patuhut kew si aku magkēg.’ ²⁴Ubus hap pī isab dara'akan bakas inurungan da ngibu pilakin duk pa'inne, ‘Tuwan, kata'uhanku we' ga'i kew ma'ase' si a'a. Eddo'nu duma'in si ka'uhin duk paganinu mangga' bakas paglu'ugannun. ²⁵Tinalew ku si ka'u, hangkan hap pī ku napukan sīnnun dem bulak. Tiya' ne sīnnun.’ ²⁶Nambung amunen, pa'inne, ‘Ka'u iyan dara'akan la'at duk bulasan. Kata'uhannu hati' we' eddo'ku duma'in si akuhin duk paganiku mangga' bakas paglu'ugankun. ²⁷Na, we'ey ga' papīnu sīnkun si bangku duk nganak? Manjari pagbalikku pitu ta'eddo'ku si' sīnkun sampay anaknen.’ ²⁸Manjari pa'inne si dara'akanne seddilihin, ‘Eddo'un sīnin amban iye duk pangurungan pī si dambuwa' taga sampū' ngibu pilakin. ²⁹A'a tapangandelanin, inurungan pe namba duk ekka manamal si iyehin. Saguwa' mangga'i tapangandelanin, bisan kuwe'ahat bakas pinangandel si iyehin, ineddo' du amban iye. ³⁰Na, dara'akan mangga' niya' kagunahanne inin, pabukutun bi pinadem lindem. Magmatey me' a'ahin la'i duk magtage'ot me' impenden.’”

Sabab ellew paghukumin

³¹ Manjari pa'in si Isa, “Bang aku, Anak Manusiya'in, pitu balik magtuhut duk me' mala'ikatin kēmon, aku ne magbaya'in. Manjari ningkolo' ku si paghukuman. ³² Kēmon a'a amban kabangsa-bangsahan si dunyahin pinagtipun du si harapanku duk pagsape'ku siye, kuwe' a'a magipat hayepin pagsape'ne me' bili-bilihin duk me' kambingin. ³³ Me' a'a mabentelin papīku si kanawananku duk me' sinduwehin si bibanganku. ³⁴ Manjari aku, magbaya'in, pa'inku iyan si me' a'a si kanawanankun, ‘Ka'am, me' ka'urungan kahāpan we' Samaku Tuhanin, pitu ka'am, patenna' tu'u si pagbaya'anku pegge' inin andang pinanyap para si ka'am kemuwe tagna' dunyahin. ³⁵ Pegge' bakas inusan ku bu pinakan ku we' bi, duk lekkakan ku bu inurungan ku ininum we' bi, a'a liyu-liyu ku bu inaddatan ku we' bi. ³⁶ Ga' niya' semmekku bu pinasemmekan ku we' bi, bakas ku saki bu inipat ku we' bi, bakas ku kinalabusu bu binisita ku we' bi.’ ³⁷ Ubus magpa'in iyan me' a'a bentel la'i si kanawanankun, ‘Tuwan, sumiyan kew bakas takite kami inusan duk urungan kami kew kinakan, atawa lekkakan duk urungan kami kew ininum? ³⁸ Sumiyan kew takite kami kuwe' a'a liyu-liyu duk inaddatan kew we' kami? Sumiyan kew kangga'an semmek duk inurungan kew we' kami? ³⁹ Duk sumiyan kasakinun duk pangalabusu si ka'uhin duk pī kami misita ka'u?’ ⁴⁰ Manjari aku, magbaya'in, nambung du ku, pa'inku, ‘Sabennal akahante ka'am, sumiyan-sumiyan hinangbi inin si me' tindegku madiyahawa' paga'enen, hinangbi du te'ed si aku.’ ⁴¹ “Ubus pa'inku du iyan si me' a'a si bibangankun, ‘Ka'am, me' pagmulka'an Tuhanin, tahala' ka'am amban aku duk pī ka'am dem ebbut narka' pinanyap andang para si nakura' seyitanin duk si me' dara'akannen. ⁴² Pegge' bakas inusan ku bu ga' ku urunganbi kinakan, lekkakan ku bu ga' ku urunganbi ininum. ⁴³ A'a liyu-liyu ku bu ga' ku addatanbi, ga' niya' semmekku bu ga' ku urunganbi, bakas ku saki duk dem kalabusu bu ga' ku bisitabi.’ ⁴⁴ Ubus tilewde du ku iyan, pa'inde, ‘Tuwan, sumiyan kew takite kami inusan atawa lekkakan? Sumiyan kew takite kami kuwe' a'a liyu-liyu, atawa ga' niya' semmeknu atawa saki atawa dem kalabusu bu ga' kew tabangan kami?’ ⁴⁵ Ubus nambung ku iyan, pa'inku, ‘Sabennal akahante ka'am, bang ga' tabangbi me' tindegku madiyahawa' paga'enen, aku du ga' tinabangbin.’ ⁴⁶ Manjari me' a'a inin pinadem narka' du duk magtiksa' siye salama-lama, saguwa' me' a'a mabentelin pinapī du si surga' duk niya' umulde salama-lama.”

26

Pagisun la'at para pu si Isahin

(Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2; Yahiya 11.45-53)

¹ Pagubus inin binissā we' si Isa kēmon, pa'inne si me' tindegne, ²“Kata'uhanbi we' sumudde ne ellew Kādja'an Pangessebanin. Ellew iyan aku, Anak Manusiya'in, sinōngan du ku supaya ku talansang diyata' olom.”

³ Manjari magtipun ne me' nakura' imamin duk me' bahi'in la'i si astana' si Kayapas, imam nakura'in. ⁴ Magisun siye bang sa'ingge paniggewde duk pamapateyde si Isahin duk ga'i kata'uhan me' a'ahin. ⁵“Da'a bang baytu kādja'anin,” pa'inde, “kaw hewuhala' me' a'ahin.”

Pamu'us isellan bengngi si kōk si Isahin

(Markus 14.3-9; Yahiya 12.1-8)

⁶ Pagla'i si Isa si lahat Betani si luma' si Simon a'a bakas inipulin, ⁷niya' dende tekka pī magbo'o isellan bengngi. Pangisihannen batu alabaster hininangin. Sasang si Isa mangan, hap pī dendehin mu'usan isellan bengngihin diyata' kōk si Isa. ⁸ Pagkite miya'an we' me' tindeg si Isahin, astel siye duk magbissā-bissā siye, pa'inde, “We'ey isellan bengngi miya'an pinaka'atan sa miya'an?” ⁹ Gam pe miya'an pinabellihan langkew bu pangurung ulinen si me' mamiskinin.” ¹⁰ Kata'uhan si Isa pagbissāden duk pa'inne, “We'ey iye sasewbi? Hāp hininangne si aku inin. ¹¹ Pegge' mamiskinin,” pa'in si Isa, “ga'i du usa' amban ka'am, saguwa' aku, ga'i ku teteg tu'u si ka'am. ¹² Binu'usan we' ne isellan bengngi inin si baranku pamanyap aku bang ku kinubul. ¹³ Sabennal akahante ka'am,” pa'in si Isa, “antag-antag si tibu'ukan dunya minahalayak aka-aka mahāpin, inaka-aka du isab tahirang dende si aku inin, pangesseb-ngesseban me' a'ahin iye.”

Pa'isun si Judas muddihan si Isa

(Markus 14.10-11; Lukas 22.3-6)

¹⁴ Manjari pagubus miya'an si Judas Iskariyot, dambuwa' si me' tindeg si Isa sampuk-duwehin, hap pī si me' nakura' imamin. ¹⁵ Pa'inne si siye, “Piye sīn ku urungbi bang sōnganku ka'am si Isa.” Binayedan iye we' de tellumpū' kayu' sīn tuwas, pilak te'ed. ¹⁶ Puwas miya'an miha ne si Judas waktu hāp panōngne si Isa si siye.

Magpanyap disi Isa para si pagjamuhan Pangessebanin

(Markus 14.12-16; Lukas 22.7-13)

¹⁷ Manjari ta'abut ne tagna' ellew kādja'anin, pagkakande pan ga'i sinagetan pasuligin. Pī me' tindegne pu si Isa, pa'inde, “Tuwan, antag kami kabaya'annu pī manyapan ka'u pamanganannu kādja'an inin?” ¹⁸ Pa'in si Isa, “Pī ka'am si puweblo si a'a dambuwa' miya'an duk pa'inun bi si iye, 'Pa'in guruhin, mabaya' ko' iye magjamu duk me'

tingegnen lu'u si luma'nu para si Kādja'an Pangessebanin pegge' tapit ne ko' kamateyenen.' ”¹⁹ Manjari hap pī ne me' tingegnen duk hininang we' de sa panganda 'akan si Isa siyehin duk maghatul ne siye la'i kinakande para si pagjamu-jamuhan Pangessebanin.

Tamanan pamangan si Isa duk me' tingegnen

(Markus 14.17-26; Lukas 22.14-20; Yahiya 13.21-30; 1 Korinto 11.23-25)

²⁰ Pagsangem ne, ningkolo' ne si Isa magtuhut duk tingegne sampuk-duwehin mangan.

²¹ Sasangde mamanganin pa'in si Isa, “Sabennal akahante ka'am, niya' dangan si ka'am muddihan aku.”²² Dukka te'ed siye duk magganti' siye nilew iye. Pa'in dangan-dangan, “Bugtu' duma'in aku, Tuwan, ē'?”²³ Nambung iye, pa'inne, “Sawe'ku magsawu dem pingganin, iye iyan mamuddihan akuhin.”²⁴ Aku inin, Anak Manusiya'in,” pa'in si Isa, “matey du ku pegge' iye iyan ganta'ankun, sa sinulat dem kitabin. Saguwa' maka'ase'-ase' te'ed a'a mamuddihan Anak Manusiya'in. Gam pe a'a miya'an ga' inanakan.”

²⁵ Ubus pa'in si Judas, iye sōng mamuddihan si Isahin, “Bugtu' duma'in aku, Tuwan, ē'?” Pa'in si Isa, “Ka'u hep.”

²⁶ Sasangde mamanganin, ngeddo' si Isa pan, duk pagubus iye magpasalamat si Tuhan, kinepak-kepak we' ne bu pinangurung we' ne si me' tingegnen. Pa'inne, “Ngeddo' ka'am bu mangan ka'am. Pan inin barankun.”²⁷ Manjari ngeddo' iye sawan duk pagubus iye magpasalamat si Tuhan, pinangurung we' ne si siye, pa'inne, “Kēmon ka'am inumun bi inin,²⁸ pegge' inin laha'kun sōng bu'us sabab me' a'a ekka supaya inampun me' duseden. Inin tanda' we' tamanan Tuhanin du janji'nen.”²⁹ Akahante ka'am, puwas inin ga'i ne ku ngingum bohe' ubas balik samanta'an ga'i pe kite bi magtuhut ngingum ininum ba'ahuhin dem pagbaya'an Tuhanin.”

³⁰ Ubus inin ngalang siye dambuwa' kalangan pamudji Tuhan ubus bu paluwas ne siye pī si kūd Jaitun.

Pina'al pamasuwey si Petrosin

(Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34; Yahiya 13.36-38)

³¹ Manjari pa'in si Isa si siye, “Sangem inin kēmon ka'am ambananbi du ku, pegge' tasulat inin dem kitab, pina'in, ‘Da'akku pinapatey magbantey bili-bilihin, manjari me' bili-bilinen magkanat-kanat.’ ”³² Saguwa' pagellum ne ku balik, magkasuwa' du kite bi. Padehellu ku amban ka'am pī si lahat Jalil.”³³ Manjari pa'in si Petros si iye, “Bisan kēmon siye ngambanan ka'u, Tuwan, saguwa' aku, asal ga'i kew ambananku.”³⁴ Pa'in si Isa si iye, “Sabennal akahante kew, sangem inin du, ga'i pe manukin makatingkowak,

kapamasuwey ne kew mintellu we' ga'i ku kata'uhannu.”³⁵ Saguwa' pa'in si Petros, “Bisan pe ku matey patuhut si ka'u, asal ga'i kew te'ed pasuweyanku.” Duk kēmon tindeg si Isahin kuwe' inin isab binissāden.

Si Isa ngampun si Tuhan la'i si kabbun Getsemane

(Markus 14.32-42; Lukas 22.39-46)

³⁶ Manjari palanjat disi Isa pī si kabbun inēnan Getsemane. Pa'in si Isa si me' tindeggen, “Ningkolo' ka'am tu'u tiggelanku la'i māku-māku si Tuhan.”³⁷ Bino'o we' ne si Petros duk me' anak Sebede duwanganin. Nagna' iye kebba-kebbahan duk sasew dem ateynen.³⁸ Manjari pa'inne si siye, “Ateykun dukka te'ed, agen-agen makamatey aku. Pa'amban ne ka'am tu'u duk magjaga ka'am.”³⁹ Manjari lumengngan iye patalatala duk pasujud iye diyata' bulak duk ngampun iye si Tuhan, pa'inne, “O Amma', bang makajari, da'a ku pasagadanun bininasa. Saguwa' duma'in tinuhutin kinabaya'ankun saguwa' kinabaya'annun.”⁴⁰ Manjari balik iye pī si me' tindeggen, duk takitene siye kapatuli. Bangunne siye duk pa'inne pu si Petros, “Ga'i ka'am kapanuhut aku magjaga bisan da ora?”⁴¹ Papateng-pateng ka'am, duk māku-māku ka'am si Tuhan supaya ka'am ga'i tabo'o we' sassat. Tapikil we' atey saguwa' ga'i ka'anggawta'an we' baran.”⁴² Manjari tahala' ne isab si Isa duk māku-māku iye si Tuhan, pa'inne, “O Amma', bang subey te'ed ku lumabey si me' kabinasahan inin, na, tuhutku ne kinabaya'annun.”⁴³ Ubus balik ne isab iye pī si me' tindeggen duk takitene siye kapatuli pegge' kinaru' te'ed siye.⁴⁴ Tahala' ne isab iye balik duk māku-māku iye si Tuhanin kamintellunen, binalik we' ne bakas binissāne si Samanen.⁴⁵ Pagbalik si Isa si me' tindeggen, pa'inne si siye, “Tuli pe ka'am duk pahali pe? Pakale ka'am, tekka ne waktuhin. Aku, Anak Manusiya'in, sōng sinōngan ne si antanan me' a'a dusehan.”⁴⁶ Kuwat ka'am, sūng ne kite bi. Payamanun bi, tiya' ne a'a mamuddihan akuhin.”

Paniggew pu si Isahin

(Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53; Yahiya 18.3-12)

⁴⁷ Sasang missā pe si Isa, tekka ne si Judas. Dambuwa' iye si me' sampuk-duwe tindeg si Isahin. Banes te'ed a'a nuhut si Judas magbarung duk magbo'o me' kakakal. Siye miya'an dina'ak pī we' me' nakura' imamin duk me' kabahi'anin.⁴⁸ Ka'urungan siye indan we' si Judas. Bakas pa'inne hep si siye, “Sine-sine ūkku, iye ne iyan a'ahin. Siggewun bi iye.”⁴⁹ Pagtekka siye la'i, magtawus si Judas patapit pu si Isa duk pa'inne, “Na, aku itu', Tuwan.” Ubus bu inūk si Isa we' ne.⁵⁰ Pa'in si Isa si iye, “Bagay, hinangun ne akanu mapituhin.” Manjari patapit me' a'a sinduwehin duk siniggew we'

de si Isa duk inantan we' de pahaget. ⁵¹ Dambuwa' me' sawe' si Isahin ngurus barungnen bu pineddang we' ne dara' akan imam nakura' in duk butas tayingenen. ⁵² Pa' in si Isa si iye, "Isihun balik bessinun dem tagubanne. Pegge' sine-sine ngangguna bessi pagbono', matey du isab iye we' bessi. ⁵³ Ga' i ke kata' uhanu we' bang ku māku tabang si Samaku Tuhanin, magtawus ku pabo' ohanne ibuhan mala' ikatnen? ⁵⁴ Saguwa' bang ku māku tabang ga' i tuman bissā Tuhan dem kitabin we' kēmon inin subey umantag." ⁵⁵ Ubus pa' in si Isa si me' a' a mabanesin, "We' kannalbi mundu ku hangkan ka' am pitu niggew aku magbarung duk magbo' o me' kakakal? Ellew-ellew ningkolo' ku la' i dem langgal hadjehin magtolo', saguwa' ga' ku siggewbi la' i. ⁵⁶ Saguwa' kuwe' 'itu inin," pa' inne, "umantag ne inin kēmon supaya katumanan me' tasulat we' me' kanabihan dem kitabin." Manjari tinayikutan si Isa we' me' tindeggen kēmon duk lahi siye.

Si Isa si harapan me' kakunsihalanin

(Markus 14.53-65; Lukas 22.54-55, 63-71; Yahiya 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ Manjari bino' o si Isa we' me' a' a maniggew iyehin pī pu si Kayapas, iye imam nakura' in. Me' guru si sara' āgamahin duk me' kabahi' anin magtipun du isab la' i. ⁵⁸ Na, si Petros paturul pu si Isa saguwa' patala-tala, sampay pī si lame luma' imam nakura' in. Padiyalem iye si lamehin duk ningkolo' iye duk me' guwaldiyahin, pegge' mabaya' payamanne bang ine ka' ujudanne miya' an. ⁵⁹ Manjari me' nakura' imamin duk me' guru sara' in duk me' kabahi' anin miha pureba panuntutande si Isa supaya iye tapapateyde. ⁶⁰ Saguwa' ga' niya' kasuwa' de panuntutande iye bisan du ekka naksi' ga' i bennal. Ujudnen niya' duwangan missā, pa' inde, ⁶¹ "Bakas pa' in a' a iyan we' talarakne ko' langgal hadjehin duk tapatenggene balik dem tellu ellew." ⁶² Manjari nengge imam nakura' in duk pa' inne pu si Isa, "Ga' niya' sambungnu si me' tuntutde si ka' u inin?" ⁶³ Saguwa' ga' nambung si Isa. Ubus missā imam nakura' in balik, pa' inne, "Napa kew, iyu' Tuhanin pakale-kale duk akahanun kami bang Almasihin ke kew, Anak Tuhanin." ⁶⁴ Pa' in si Isa si iye, "To' o pina' innun, duk akahante ka' am kēmon, ga' i tiggel kitebi du ku, Anak Manusiya' in, ningkolo' si kanawanan Tuhan Mabalakatanin. Duk kitebi du ku iyan pitu nuhut me' inalak amban diyata' langit." ⁶⁵ Manjari ginaret we' imam nakura' in semmeknen hawal peddi' ateynen, duk pa' inne, "Missā iye kuwe' Tuhanin iye. We' ey pe kite bi subey miha me' saksi' ? Takalebi ne binissāne miya' an, kuwe' Tuhanin iye. ⁶⁶ Ine hukumanbin?" Pa' inde, "Hukuman kamihin we' pata' iye pinapatey."

⁶⁷ Ubus ilura'an iye we' de si luwene duk pinagsuntukan we' de. Sinduwehin sampakde iye ⁶⁸ duk pa'inde, “Bang Almasihin kew, akahanun kami bang sine bakas manampak ka'uhin.”

Masuwey si Petros we' ga'i kata'uhanne si Isa

(Markus 14.66-72; Lukas 22.56-62; Yahiya 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Manjari, si Petros la'i si lame ningkolo'. Niya' dambuwa' dara'akan dende hap pī si iye duk pa'inne, “Ka'u iyan, sawe' si Isa, a'a Jalilin, du isab.” ⁷⁰ Saguwa' masuwey iye si harapande kēmon, pa'inne, “Ga'i kata'uhanku bang ine binissānu iyan.” ⁷¹ Ubus hap pī iye tudju tarangka. Niya' dara'akan dende seddili ngite iye. Pagkitene si Petros, pa'inne si me' a'a magtengge mala'ihin, “A'a iyan sawe' si Isa, a'a amban Nasaretin.” ⁷² Saguwa' masuwey ne isab si Petros. Napa pe iye duk pa'inne, “Ga'i kata'uhanku a'a iyan.” ⁷³ Ga' tiggel pī pu si Petros me' a'a magtengge mala'ihin duk pa'inde si iye, “Ga' i kew kapamasuwey we' duma'in kew sawe'de, pegge' bissāhannun bissāhan a'a Jalil.” ⁷⁴ Saguwa' sukna'an si Petros dinen duk napa iye, pa'inne, “Asal ga'i kata'uhanku a'a iyan.” Magtawus tingkowak manukin. ⁷⁵ Manjari ta'esseb si Petros bakas binissā si Isahin, pa'inne, “Ga'i pe makatingkowak manukin sangem inin, kapamasuwey ne kew mintellu we' ga' i ku kata'uhannu.” Manjari tahala' si Petros duk magtangis te'ed iye.

27

Si Isa bino'o pu si Pilatus

(Markus 15.1; Lukas 23.1-2; Yahiya 18.28-32)

¹ Pagsalung ne magisun kēmon me' nakura' imamin duk me' kabahi'anin bang sa'ingge pamapateyde si Isahin. ² Manjari pagubus siye magisun, iningketan we' de si Isa duk bino'o we' de pī sinōngan pu si Pilatus, iye gubnul bangsa Romahin.

Matey si Judas

(Hinangan 1.18-19)

³ Pagkata'uhan si Judas, iye mamuddihan si Isahin, we' ubus ne hinukum si Isa pinapatey, magsusun te'ed iye duk hap pī iye si me' nakura' imamin duk me' kabahi'anin mabalik tellumpū' kayu' sīn tuwasin. ⁴ Pa'inne si siye, “Bakas magduse ku, pegge' binuddihan we' ku a'a mangga' niya' dusenen bu sōng iye pinapatey.” Nambung siye, pa'inde, “Ga' ne niya' lamud kami lu'u. Baya'-baya'nu ne.” ⁵ Manjari ilakasan we' si Judas sīnin dem langgal hadjehin bu tahala' iye. Pī iye mowet dine duk iye matey.

⁶ Manjari tinimuk we' me' nakura' imamin s̄nin duk pa'inde, “Ga' i makajari s̄nin inin pinatampu si s̄nin langgalin pegge' s̄nin inin bakas pagtangdan mapatey a' a.” ⁷ Magisun siye we' gunade s̄nin miya' an pamellide bulak a' a maghinang-hinang paliyukin duk hinangde pagkubulan me' a' a liyu-liyu. ⁸ Hangkan hep bulak miya' an inēnan “Bulak Laha'” sampay kuwe' itu, pegge' s̄nin pamelli iyehin s̄nin bakas pagtangdan mapatey. ⁹ Manjari tuman ne bissā Nabi Jeremiya bakas sinulat dem kitabin, pa' inne, “Eddo' de tellumpū' kayu' s̄nin tuwasin, iye halga' pagisunan me' a' a Isra' ilin, ¹⁰ duk gunade inin pamellide bulak a' a maghinang paliyukin. Inin bakas panganda' akan aku we' Tuhanin.”

Si Isa si harapan Pilatus

(Markus 15.2-5; Lukas 23.3-5; Yahiya 18.33-38)

¹¹ Manjari pagla' i ne si Isa si harapan gubnulin, tinilew iye we' gubnulin, pa' inne, “Sultan me' Yahudihin ke kew?” Nambung si Isa, pa' inne, “Iye du pina' innu iyan.” ¹² Saguwa' sakali' iye tinuntutan we' me' nakura' imamin duk me' kabahi' anin, ga' iye nambung. ¹³ Pa' in Pilatus si iye, “Ga' i takalenu kēmon tuntutde si ka' u inin?” ¹⁴ Saguwa' ga' nambung si Isa bisan da tegtang, hangkan ulali' te' ed gubnulin.

Si Isa ilabo' an hukuman pinapatey

(Markus 15.6-15; Lukas 23.13-25; Yahiya 18.39-19.16)

¹⁵ Na, kahaba' tahun bang baytu Kādja' an Pangesseban, iye addat gubnulin maluwas iye dambuwa' pilisu sine-sine kabaya' an me' a' ahin pinaluwas. ¹⁶ Masa miya' an, niya' dambuwa' pilisu bantu, inēnan Barabbas. ¹⁷ Manjari pagtipun ne me' a' a mabanesin, pa' in Pilatus si siye, “Sine kabaya' anbi pinaluwaskun, Barabbas atawa si Isa inēnan Almasihin.” ¹⁸ Hangkan siye tinilew we' ne sa miya' an pegge' kata' uhanne we' sinōngan si Isa we' me' nakura' me' Yahudihin si iye pegge' kinimbūhan si Isa we' de.

¹⁹ Sasang ningkolo' Pilatus si siya paghukumanin, masan andanen si iye, pa' inne, “Da' a kew maghinang ine-ine si a' a mangga' niya' dusene iyan. Pegge' dibuhi' niya' taginepku duk magsandal ku te' ed dem taginepkun sabab iye.”

²⁰ Saguwa' me' a' a mabanesin tasege' we' me' nakura' imamin duk me' kabahi' anin we' subey pākude pinaluwas si Barabbas duk si Isa subey pinapatey. ²¹ Tinilew siye balik we' Pilatus, pa' inne, “Inggehin si duwangan inin kabaya' anbi pinaluwaskun?” “Si Barabbas,” pa' inde. ²² Pa' in Pilatus si siye, “Na, inumeyku pu si Isa, inēnan Almasihin?” Pa' inde kēmon, “Lansangun iye diyata' olom.” ²³ Saguwa' pa' in Pilatus, “We' ey? Ine la' at tahnangnen?” Saguwa' pasōng ne siye magkalolop, pa' inde, “Lansangun iye diyata' olom.”

²⁴ Kata'uhan Pilatus we' ga' niya' gunane magbissā namba, pegge' sōng hewuhala' me' a'a mabanesin. Manjari ngeddo' iye bohe' duk kinoso'an we' ne tangannen si harapan me' a'ahin, tanda' we' ga' iye palamud si hinanganden. Duk pa'inne, “Bang matey a'a inin ga' niya' duseku. Ka'am dinusehin.” ²⁵ Nambung kēmon me' a'ahin, pa'inde, “Ambat kamateynen mole' si kami duk si me' anak kamihih.” ²⁶ Ubus pinaluwas ne we' Pilatus Barabbas pī si siye. Duk si Isa da'akne ilubakan ubus bu sinōngan ne iye we' ne supaya iye talansang diyata' olom.

Hinang dagey we' me' sundaluhin si Isa

(Markus 15.16-20; Yahiya 19.2-3)

²⁷ Manjari bino'o si Isa we' me' sundalu Pilatusin pī dem astana' gubnulin duk patipun pī kēmon sundalu da kumpanyahin. ²⁸ Pagla'i siye kinuwantangan we' de si Isa duk pinasemmekan iye we' de semmek taluk kuwe' bantuk semmek sultan masaley. ²⁹ Ngalakal siye bāhan luhihan hininang kuwe' korona sultan bu pinapī we' de si kōk si Isa. Ubus pina'antanan we' de si Isa kayu-kayu si tanganne kanawanin. Pagubus miya'an pasujud siye magmā-mā mahadje iye duk pa'inde, “Assalamu alaikum Sultan me' Yahudihin.” ³⁰ Ubus pinaglura'an si Isa we' de duk ineddo' we' de kayu-kayu inantanannen bu pinogpog we' de kōknen. ³¹ Pagubus iye hinangde dagey, iluwasan we' de semmek taluk miya'an duk pinasemmekan iye balik duk semmeknen. Ubus bino'o ne iye we' de pabukut duk ne iye talansangde diyata' olom.

Si Isa ilansang diyata' olom

(Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43; Yahiya 19.17-27)

³² Sasangde paluwas amban puweblo, niya' tadugpakde lella amban lahat Kirene, ēnnen si Simon. Ginagahan iye we' me' sundaluhin dina'ak pinanangkit olom sōng pangalansangan si Isahin. ³³ Pagtekka siye la'i si lugal inēnan Golgota, hātinen, “Lahatan Bungkug,” ³⁴ niya' sōng pama'inumde iye bohe' ubas sinagetan tambal pa'it, saguwa' pagtakinamne ga' inumne. ³⁵ Pagubus ne si Isa ilansang diyata' olom, maglegot me' sundaluhin pagbahagi' de semmek si Isahin. ³⁶ Ubus ningkolo' siye la'i manteyan iye. ³⁷ Sinulat la'i si atag kōk si Isa tuntut si iyehin, pina'in, “Inin si Isa Sultan me' Yahudihin.” ³⁸ Niya' duwangan mundu pinasumbaya' pu si Isa ilansang diyata' olomde. Dambuwa' olomin pinatengge si kanawananne duk dambuwa'in si bibanganne. ³⁹ Me' a' a mapalabeyin pinagsayehan iye we' de. Magkeleng-keleng siye duk pa'inde pu si Isa, ⁴⁰ “Aha, bakas pa'innu we' talaraknu langgal hadjehin ubus bu patenggenu balik dem tellu ellew. Na, we'ey ga'i tabangnu dinun? Bang bennal kew Anak Tuhanin, duwa'i

kew amban diyata' olom iyan.”⁴¹ Damikkiyan isab me' nakura' imamin duk me' guru si sara' āgamahin duk me' kabahi' anin pagudji' ande iye, pa' inde,⁴² “Bakas tabangne a' a seddilihin, saguwa' dinen ga' i tatabangne. Iye ko' sultan me' Isra' ilin. Na, ambat iye duwa' i amban olom iyan kuwe' itu duk kite bi kahagad si iye.”⁴³ Ngandel iye si Tuhan duk pa' inne we' Anak Tuhanin iye. Payamante bi ko' bang asal tabang Tuhanin iye.”⁴⁴ Bisan me' mundu ilansang pinasumbaya' si iyehin matuk du isab missā-missāhan iye.

Kamatey si Isahin

(Markus 15.33-41; Lukas 23.44-49; Yahiya 19.28-30)

⁴⁵ Na, paglettu ne ellewin maglindem dem tibu' ukan lahat miya' an sampay lisag tellu kohapin. ⁴⁶ Paglisag tellu ne magkilahap si Isa papales, pa' inne, “Eli, Eli, lama sabachthani?” Hātinen, “O Tuhanku, we' ey ku pasagadannu?”⁴⁷ Pagtakale inin we' me' a' a magtengge-tengge mala' ihin, pa' in sinduwehin, “Lingananne Nabi Eliyas.”⁴⁸ Dangan siye magtawus magubas pī ngeddo' kuwe' gapas bu ngaleglebanne magdem ininum. Ubus tinogsokan we' ne miya' an diyata' kayu-kayu bu sinōngan we' ne pamasessep pu si Isa. ⁴⁹ Saguwa' sinduwehin pa' inde, “Da' a kew dahu', payamante bi bang pitu ke Nabi Eliyas nabang iye.”⁵⁰ Manjari magkilahap si Isa balik ubus bu bekkat ne napasnen.

⁵¹ Magtawus garet semmek subuk hinang ellig dem langgal hadjehin. Garet paduwe amban diyata' ngeregse' diyawa'. Niya' isab linug duk niya' me' batu hadje kepak. ⁵² Luka isab me' lingab pagkubulanin duk ekka a' a mamatey makahagad si Tuhanin ellum balik. ⁵³ Pagellum ne si Isa balik, paluwas siye amban lingab pangubulan siyehin duk hap pī siye si Awrusalam. Ekka a' a ngite siye. ⁵⁴ Kapitanin duk me' sundalune mamanteyan si Isahin, pagkitede linugin duk me' ma' umantagin, tinalew te' ed siye duk pa' inde, “Sabennal a' a inin Anak Tuhanin.”

⁵⁵ Ekka isab me' dende la' i mayam-mayam amban katala-talahan. Bakas siye nuhut si Isa amban Jalil duk luwal iye tabangande. ⁵⁶ Dem grupu miya' an la' i si Mariyam dende amban Magdalihin duk Mariyam sa' i si Yakub duk si Yusupin duk anda Sebedehin.

Kinubul si Isa

(Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56; Yahiya 19.38-42)

⁵⁷ Pagkohap ne niya' tekka pī dambuwa' a' a dayahan, a' a Arimati, inēnan si Yusup. Tindeg si Isa du isab iye. ⁵⁸ A' a miya' an hap pī pu si Pilatus duk pināku we' ne bangkey si Isahin. Ubus da' ak Pilatus ne pangurung. ⁵⁹ Ineddo' bangkeyin we' si Yusup duk sinaput we' ne duk kakana'. ⁶⁰ Ubus pinabāk we' ne dem lingab batu pagkubulan ba' ahu

du hinangne pamanyapne dine. Ngaligid iye batu hadje panampeng gawang lingabin, ubus bu tahala' ne iye. ⁶¹ Si Mariyam, dende amban Magdalahin duk Mariyam sangeynen ningkolo' la'i paharap si kubulin.

Guwaldiya si kubul si Isahin

⁶² Pagellew dambuwa'in, hātinen ellew Sabtu', hap pī pu si Pilatus me' nakura' imamin duk me' Pariseohin. ⁶³ Pa'inde, “Tuwan, ta'esseb kami we' bakas pa'in a'a dusta'an miya'an ka'ellumnen, we' bang iye matey, pagta'abut tellu ellew, ellum iye balik. ⁶⁴ Hangkan da'akun ginuwaldiyahan kubulnen sampay katellu ellewnen, kaw hap pī me' tindeggen nangkew bangkeynen ubus pa'inde we' ellum iye balik. Bang magdusta' siye sa miya'an pasōng te'ed la'at pangakkalden.” ⁶⁵ Pa'in Pilatus si siye, “Bo'ohun bi me' guwaldiya iyan duk guwaldiyahanun bi kubulin manamal.” ⁶⁶ Manjari hap pī ne siye duk papīhande indan gawang lingabin supaya kata'uhan bang niya' bakas ngalukane duk da'akde me' sundaluhin magguwaldiya.

28

Ellum balik si Isa

(Markus 16.1-10; Lukas 24.1-12; Yahiya 20.1-10)

¹ Pagpuwas ne ellew Sabtu', ellew li'ihin, subu-subu pe ellew Ahad, hap pī si Mariyam dende amban Magdalahin duk sangeynen mayaman kubulin. ² Bessuwang linug manamal pegge' dambuwa' mala'ikat Tuhanin duwa'i amban surga'. Iligidan we' ne batu hadje panampeng gawang lingabin, ubus bu ningkolo' iye diyata' batuhin. ³ Bantuknen sahaya kuwe' lalat duk semmeknen pote' manamal. ⁴ Tinalew manamal me' guwaldiyahin hangkan migpid te'ed siye duk ga'i siye makasayu; kuwe' siye a'a matey. ⁵ Missā mala'ikatin si me' dendehein, pa'inne, “Da'a ka'am tinalew. Kata'uhanku pihabi si Isa bakas ilansang diyata' olomin. ⁶ Ga' ne iye tu'u, pegge' ellum ne iye balik kuwe' bakas pina'innen. Pitu ka'am, payamanun bi bakas pabākannen. ⁷ Kuwe'itu, palakkes ka'am pī, akahanun bi me' tindeggen we' ellum ne iye balik amban kamateynen. Duk padehellu iye amban ka'am hap lahat Jalil. Kitebi du iye iyan la'i. Essebun bi bakas inakaku si ka'amin.”

⁸ Hangkan magdayi'-dayi' siye tahala' amban kubulin. Tinalew siye saguwa' kēgan isab siye manamal. Magubas siye pī ngakahan me' tindeggen. ⁹ Bessuwang siye sinampang we' si Isa la'i si lān duk pa'inne, “Na, ka'am ne?” Patapit siye pu si Isa duk pasujud si iye bu inantan we' de bettisnen. ¹⁰ “Da'a ka'am tinalew,” pa'in si Isa, “pī ne

ka'am, akahanun bi me' kapungtina' ihankun we' subey siye pī hap Jalil. La' i takitede du ku.”

Aka-aka me' guwaldiyahin

¹¹ Sasang si lān pe me' dendehein, hap pī me' guwaldiya sinduwehin si puweblo duk inaka-aka we' de si me' nakura' imamin kēmon bakas ma'umantagin. ¹² Manjari magtipun me' kabahi'anin duk me' nakura' imamin duk magisun siye. Ubus siye magisun, inurungan we' de me' sundaluhin sīn ekka ¹³ duk pa'inde, “Akahanun bi me' a'ahin, we' sasangbi tuli sangemin, pī me' tindeg si Isahin nangkew bangkeynen. ¹⁴ Bang takale gubnulin we' tuli ka'am bu dina'ak ka'am magguwaldiya, da'a ka'am suse. Kami ne ta'u missā si iye duk ka'am ga'i amāhanne.” ¹⁵ Ineddo' we' me' sundaluhin sīnin duk tinuhut we' de bakas panganda'akan siyehin. Sampay ellew inin iye inin suwi-suwi pinalatag we' me' Yahudihin.

Patampak si Isa si me' tindeggen

(Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49; Yahiya 20.19-23; Hinangan 1.6-8)

¹⁶ Manjari, me' tindeg si Isa sampuk-dambuwa'in pī hap Jalil. Pataked siye pī si dambuwa' punu sa bakas panganda'akan si Isa siyehin. ¹⁷ Pagkitede iye, pasujud siye pu si Isa, saguwa' niya' siye duwe-duwehan dem ateyden. ¹⁸ Patapit si Isa si siye duk pa'inne, “Bakas ka'urungan ne ku kapatut magbaya' si dunya duk si surga'. ¹⁹ Hangkan hep pī ka'am magaka-aka si kēmon kabangsa-bangsahan duk isab siye nuhut aku. Pandihun bi siye hinang tanda' we' nuhut ne siye Tuhanin duk aku, Anak Tuhanin, duk Niyawa Tuhanin. ²⁰ Tolo'anun bi siye we' subey tuhutde kēmon bakas panganda'akanku ka'amin. Duk essebun bi inin, luwal du ku lu'u si ka'am ngeregse' kiyamat dunyahin.”